

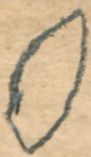
12. Biblioteca
ASTRA, Sibiu

P.C.N.

2
1
50d

5 IV 1919

Handwritten scribbles at the top left of the page.

Vertical text, possibly a stamp or bleed-through, located in the upper left area.

A large, bold, handwritten number '1467' with a horizontal line striking through it.

Faint, vertical text or bleed-through running down the center of the page.

Handwritten number '1727' at the bottom right of the page.

MENSIS
THEOLOGICÆ
ASCETICÆ,

SIVE

PIÆ MEDITATIONES, IN
SINGULOS MENSIS DIES.

Excerptæ Majori parte ex Ascesi
Oâiduana R. P. Nicolai
Elffen è Soc. Jesu.

Honoribus Illustrissimorum
Admodùm Reverendorum, Re-
verendorum, Nobilium, Excellen-
tium, ac Doctissimorum DD. SS. Theologiæ
Baccalaureorum Formatorum:

Dum per

R. P. GEORGIUM ARVAI
è Soc. JESU, SS. Theologiæ
Doctorem, ejusdémque in Alma
Episcopali Universitate Cassoviensi
Professorem ordinarium, & Inclytæ Facul-
tatis Philosophicæ Decanum Spectabilem in
Aula ejusdem Universitatis primâ SS. Theo-
logiæ laureâ ornarentur, à Theologis
Cassoviensibus dicatæ.

Anno 1741. Mense

Die

CASSOVIÆ,

Typis Academicis per Carolum Märcklinger,

1393

ILLUSTRISSIMI,
ADMODUM REVERENDI,
REVERENDI, NOBILES, EX-
CELLENTESS, AC DOCTISSIMI
DOMINI, DOMINI AA. LL. &
Philosophiæ Magistri, SS. Theo-
logiæ Baccalaurei
Formati.

DEbita sunt meritis præ-
mia honores. Anno
jam hi proximo supe-
riore parabantur Vobis *DD.*
Baccalaurei; at ne fierent pub-
lici, varii rerum atque tem-
porum interventus fecêre. Di-
es tamen hodiernus longam

fustulit expectationem, dum debitam Virtuti ac Sapientiæ Vestræ primam Theologiæ lauream exsolvit. Quod ut felix faustumque sit communibus votis precamur, festis gratulationibus vovemus.

Ne verò nostrum hoc in Vos studium verborum solummodo finibus concluderetur; sed luculentius animi argumentum existeret; operibus enim probantur veri animorum affectus, & honoris, quem cepistis hodie, longè latiùsque spargeretur gloria, honori quippe proprium est, ne inhonorus maneat, in plures diffundi, *Mensem Theologia Ascetica*, Vobis inscribere

re visum est, quo cum non
in animis tantum nostris; sed
etiam in eruditis Chartis, in
sanctioribus literarum monu-
mentis Nominis Vestri memo-
ria esset perennis. Opus hoc
mole quidem exiguum; at re-
bus, si spectetur, magnum
est, haud etiam à dignitatis
Vestrae conditione alienum.
Sacras in singulos Mensis to-
tius dies commentationes com-
plectitur, quas potissimum è
Scintilla Ignatiana Reverendi
Patris Nicolai Elffen de Socie-
tate JESU, scriptis libris no-
tissimi, hoc praesertim opere
toties recuso laudati deprom-
ptas, in eam, quã cernitis, for-
mam digessimus.

Lux Mundi Vos estis, qui in lucem gentibus ac populo jam positi, aut propediem ponendi, *Verbo Veritatis*, & bonarum virtutum exemplo lucere debetis; ardere proin Vos igne divini oporet, ut *lucem spargatis in terram*. Vel una sæpe scintilla magnum ignem excitat. Hæc certè *Ignatiana*, quæ Viros tot Maximos, Carolum Borromæum, Franciscum Salesium Antistites Sapientissimos refero, ut reliquos taceam, in summum virtutis studium inflammavit adeò, ut universo Orbi Christiano ingenti Sanctimonix fulgore niterent.

Seu

Seu igitur publicis ad con-
cionem, seu privatis adhor-
tationibus pro muneris ra-
tione ad virtutis amorem in-
cendendi, & luce Veritatis col-
lustrandi erunt mortalium a-
nimi, dabit *Mensis hic Asceti-
cus* Scintillas, quæ magnum
in Vobis suscitent incendium,
quò correptus etiam ager Do-
mini inutilibus vitiorum her-
bis, ac vepribus purgabitur, ut
fructum ferat cumulatissimū,
& in errorum scelerumque te-
nebris locati veræ fidei lumi-
ne, ac virtutis cognitione il-
lustrentur.

Quod dum facturos præ-
claræ Virtutis, ac eruditioni-
Vestrae conscii haud vani aus

guramur, imò complures fecisse jam læti videmus, precamur: ut primum, quo nunc ornati estis, supremus in Theologia honor excipiat, qui gradus sit Vobis ad summas in Republica Sacra capiendas dignitates. Vivite, ac favete.

Honoris Vestri Studiofis
THEOLOGIS
CASSOVIENSIBUS

DIES

ORATIO

Meditationi præmittenda, præsertim sub exercitiis.

O Misericordissime Deus Une, & Trine, Pater, Fili, & Spiritus S. quem ego hic mihi præsentem viva fide Credo, & in abyssum mei nihili sub conspectu Divinæ Majestatis tuæ dejectus, totòque corpore coram te prostratus, cum summa, qua possum, reverentia te adoro.

En ex amore tui, quo te Amabilissimum Deum meum amo super omnia, & ut varios virtutum actus, pia suspiria, & affectus pro signo mei ardentissimi erga te amoris eliciam, aggredior præsentem Meditationem.

Quam ad majorem gloriam tuam, in honorem Beatissimæ Virginis **MARIÆ**, S. Josephi, S. Angeli Custodis, N. & aliorum Sanctorum, ac Sanctarum, præsertim Patronorum, ac Patronarum mearum offero in unione illarum ardentissimarum Orationum, quibus te summum Deum coluit, adoravit, & se supplicem coram infinita tua Majestate prostravit Incarnatus Filius tuus **JESUS**, B. ejus Mater **MARIA**, & reliqui omnes sancti tui.

Ut ni-

Ut nimirum per istam Meditatio-
nem animæ meæ saluti prospiciam,
peccata præterita, quibus te offendi, de-
tester, ad debitam pietatem me com-
ponam, vitam meam conformiter divi-
nis tuis præceptis ordinem, & illam
usque ad mortem in salutari tui amore,
& timore transigam.

Quare supplex per JESU Christi, Bea-
tissimæ Virginis MARIE, & omnium San-
ctorum merita, tuum peto auxilium,
roboram memoriam, illumina intellectum,
& inflamma meam voluntatem, ut San-
ctissimæ voluntatis tuæ beneplacita a-
gnoscerem, & exequi valeam, agendo,
& patiendo omnia ex efficacissimo te
amandi, glorificandi, ac tibi serviendi
desiderio.

O Dulcissima Virgo, Dei, & mea Ma-
ter dilectissima MARIA! succurre mihi
tuâ apud tuum dilectissimum Filium JE-
SUM intercessione, ut hanc, quam ag-
gredior, Meditationem, utiliter, & fru-
ctuosè ad æternam animæ meæ salutem
peragam, Illius, & Tua, quam supplex
exoro, salutari adjutus BENEDICTIONE.

Cum JESU Prole tua pia BENEDIC +
mihi ò Dulcis Virgo, & Mater DEI
MARIA. Amen.

DIES PRIMUS.

*De Fundamento, sive ultimo fine
hominis.*

Punctum I. *Creavit DEUS hominem ad
imaginem suam. Gen. I. v. 27. Ho-*
mo totius Universitatis centrum est, in
quo creaturarum omnium perfectiones con-
currunt; ipse est operum divinorum brevis
summa, & compendium: subsistit enim cum
elementis; vivit cum floribus, herbis, & ar-
boribus; sentit cum animantibus; intelligit
& contemplatur cum Angelis. DEUS itaque
ex mero in te amore, nullatenus tui indigens,
absque te omnimodè, hoc est, infinitè felix,
ex multis tamen millibus creavit te, deditque
tibi corpus integrum, quinque sensibus exter-
nis exornatum, cujus erecta in cœlos forma
docet te quærere, & desiderare cœlestia. Cor-
pori nobilissimam DEUS animam indidit, ei-
démque effigiem suam impressam, & inscul-
ptam voluit: nam anima, sicut & DEUS, pu-
rus est spiritus, immortalis, in substantia sua
simplex, tribus decorata potentiis, memoriæ,
intellectus, & voluntatis, dat vitam corpori,
A & ope-

& operatur omnia in omnibus sensibus, & membris corporis: atque ita est naturalis, & scite elaborata imago DEI. Insuper humana anima, est capax divinæ gratiæ, quæ participatio & particula est divinæ naturæ, sive divinitatis; & quam in sacro Baptismate tibi DEUS liberalissimè communicavit. Quantas illi gratias debes pro beneficio creationis tuæ? quàm sollicitum te esse oportet, ut in anima tua DEI imago inviolata permaneat & eandem fortè per peccatum expunxisti, & inseruisti imaginem Dæmonis, quod ipsum pudore, ac pœnitentiâ foret dignissimum.

Punctum II. Quis scopus est, ac finis hominis in hac vita? Respondet D. Ignatius: *Creatus est homo ad hunc finem, ut Dominum DEUM suum laudet, ac reverentur, etque in hac vita serviens, tandem in altera salvus fiat, Deoque æternum fruatur.* Hanc veritatem desumpsit S. Pater, ex Apostolo dicente: *Nunc verò liberati à peccato, servi autem facti DEO, habetis fructum vestrum in sanctificationem; finem verò vitam aeternam.* Joan. 6. v. 22. Ex sapiente Salomone: *DEUM time, & mandata ejus observa, hoc est enim omnis homo.* Eccles. 12. v. 13. Ex Isaia Propheta: *Propter me, propter me faciam, ut non blasphemem, & gloriam meam alteri non dabo; audi me Jacob, & Israël, quem ego voco; ego ipse, ego Primus, & ego Novissimus.* Isai. 48. v. 11. Uti ergo articulus fidei est, quòd DEUS ho-

minem creaverit, ità & fidei punctum est, quòd eum creaverit propter se; & essentialis DEI perfectio est, quòd ipse sit, *A. & O. principium & finis.* Apoc. 21. v. 6. Quocirca munus, & officium tuum in hac vita Angelicum est; nimirum DEUM diligere, & laudare; nec alium ullum operibus tuis finem, quàm unum, & solum DEUM præfigere. Nónne omnia, quæ habes, DEUS tibi dedit? nónne Christus omnes gressus suos tui causâ fecit? nónne malus esset operarius, qui unam alterámve horam Heri laboribus subtractam sibi, & suis usibus, impenderet? nónne hæreticum dicerès eum, qui vel unum fidei negaret articulum? Proinde non solùm tu inutilis servus es, qui usque huc vitam duxisti infructuosam; sed etiam servus es nequam & infidelis, qui toties corpus & animam DEO, debitam non DEO; sed mundo dedisti. Dementissimus sanè foret, qui agere posset Cancellarium Regis, & sibi ambiret officium carnificis, Talis tu es, & hoc in te verum accidit.

Punctum III. Nullà quiete internâ fruitur, quisquis in hoc mundo, aliud præter DEUM quærit. Quamdiu lapis in aère est, movetur continuè, nec quiescit priùs, quàm terram tangat: ità nec tu quietem in ulla creatura reperies, sed in solo DEO, qui centrum est, & quies humani cordis. Rectè ait S. Augustinus: *Fecisti nos ad te, Domine, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.* lib.

1. Conf. cap. 1. Amas divitias? velut spinæ aculeis, sic cor tuum curis compungent: vanam gloriam? evanescit ut fumus: voluptatem carnis? hanc semper pœnitentia sequitur, pudor, & dolor. *Risus dolore miscbitur, & extrema gaudii luctus occupat.* Prov. 14. v. 13. *In lectulo mortis tuæ planges, ut impii: Lassati sumus in via iniquitatis, & perditionis, & ambulavimus vias difficiles, viam autem Domini ignoravimus,* Sap. 5. v. 7. Considera nunc, & vide, quoties per vana colloquia, & conversationes cum hominibus quietem cordis tui prodegeris, & imminueris filialem ad DEUM recursum, confidentiam, & amorem. Dic deinceps non verbis solum, sed factis cum Propheta Davide: *Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum, DEUS cordis mei, & pars mea, DEUS in aeternum.* Psal. 72. v. 25.

Punctum IV. Scopus tuus, & finis post hanc vitam, est vita æterna, quæ aliud nihil est, quàm DEI per visionem beatificam possessio, & æterna per beatum ejus amorem fruitio. *Hac est autem vita aeterna,* ait Christus, *ut cognoscant te solum verum DEUM, & quem misisti JESUM Christum.* Joann. 17. v. 3. *In cœlo nihil est mali. Absterget DEUS omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit; neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra.* Apoc. 21. v. 4. *In cœlo*
quid-

quidquid est, bonum est, sine morte vita, sine morbo sanitas, honor sine invidia; verbo: plena satietas desideriorum omnium. Quidquid animus humanus desiderare poterit, id cœlum dabit. Cogita nunc, quàm dementes sint ii, qui pro unica terrenæ voluptatis guttula, vendunt immensum gaudiorum mare? quàm reprehensibiles, qui in comparanda salute sua sunt desides, & inertes? quæ non patiuntur, ac faciunt aulici, ut placeant Regibus? mercatores, ut ditescant? milites, ut coronentur coronâ marcescibili? Operarius, ut modicum lucretur? Mundiamator, ut suis satisfaciât desideriis? Ergone qui diabolo famulatur, in suum magis fervescet exitium; quàm DEI servus in salutem animæ suæ, & æternam beatitudinem? Quis non cum D. Ignatio ex toto corde exclamet: *Quàm formidet mihi terra, dum cœlum aspicio?*

DIES SECUNDUS.

De mediis naturalibus, & supernaturalibus ad finem ultimum.

Punctum I. Considera omnis generis media & creaturas, quas DEUS non ad tuam solum necessitatem, sed etiam oblectationem condidit: *Posuisti eum super opera manuum tuarum*, inquit Propheta, *omnia subiecisti sub pedibus ejus*. Psal. 8. v. 6. Sol, & stellæ te illuminant: aër respirandi dat facultatem: terra te sustinet: fluvii & maria tibi merces

advehunt: ignis divino imperio te calefacit. Idem DEUS tibi cibum præstat, & potum, vestes, valetudinem corporis, plurimos vitæ annos, thesaurum temporis omnino preciosum. Jam verò quorsum hæc omnia? Audi Psalmistam: *Et dedit illis regiones gentium, & labores populorum possederunt, ut custodiant iustificationes ejus, & legem ejus requirant.* Psal. 104. v. 44. Omnes creaturæ gradus sunt, per quos te ad DEUM oporteret ascendere; & media, per quæ tibi crescendum est in cognitione, amore, & timore Creatoris tui. Pulchritudo creaturarum docet te, quàm sit pulcher is, qui eas condidit; earum amarities & rigor, quàm rigidus, & severus sit iudex. Perpende, qua ratione tu hætenus creaturis sis usus. Prò dolor! plùs ad interitum tuum, & perditionem; quàm ad salutem, plùs ad summum Creatoris tui ac Domini contemptum; quàm ad ejusdem honorem & gloriam. Indè ortum est, quòd creaturæ, queis perversè & improbè fruitus es, cor tuum sæpius curis, & anxietatibus torserint: sunt enim illæ fidæ, & pudibundæ DEI famulæ, quæ verbera, & colaphos ingerunt iis, qui modo indecenti & impudenti contra Domini sui honorem iisdem abuti moliebantur: in altera verò vita stabunt contra te accusatores tui, & clamabunt vindictam, quoniam ad indigna vanarum, malarumque cupiditatum tuarum obsequia eas coëgisti, quas in unius DEI ho-

norem debuiffes impendere. Muri, & parietes, qui contexerunt scœera tua; vestes, quibus superbiifti, &c. olim te accusabunt, ô homo! *Et pugnabit cum illo orbis terrarum contra infensatos.* Sap. 5. v. 21. Conclude, num rationi congruum fit, tot sibi ipsi hostes & accusatores suscitare die illo, quo amicis patronisque maximè indigebimus.

Punctum II. Qui amore inordinato fertur in creaturam, eâque in sui tantùm oblectationem utitur, non solùm creaturæ DEI summam infert injuriam; verùm etiam Creatorem ipsum execrabili ignominia & dehonestamento commaculat: talis enim homo non veretur DEUM graviter offendere, ut brutâ sensuali delectatiunculâ potiatur, quam in bonis caducis, in voluptatibus, cibus, officiis, consanguineis, sitam confectatur: derogat DEO essentialem proprietatem, quòd sit primus, & novissimus, Principum & Finis, eâque creaturæ tribuit, & ait: Tu es DEUS meus; te Numinis loco deinceps colam. O homo, quid tam intensè & perversè diligis creaturas? quarum oblectatio cor tuum non satiat; quæ evanescit, ut fumus, ut vapor, ut somnium, ut umbra; & quæ te cum primis dedecet, qui ad altiora majoraque bona natus es. O dementiam, magis complecti abjectam, & turpem ancillulam, quàm pulcherrimam, ac nobilissimam sponsam; magis creaturam, quàm DEUM! Quoties sic demens

fuiſti? Audi tandem monitum Davidis: *Filii hominum, uſquequò gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?* Pſal. 4. v. 3. Ità ſi perrexeris, & cum creaturis fornicationes & adulteria proſecutus fueris, vœ tibi! Jam in te lata eſt à DEO ſententia per os Ezechielis Prophetæ: *Et iudicabo te iudiciis adulterarum, & effundentium ſanguinem, & dabo te in ſanguinem furoris & zeli.* Ezech. 16. v. 38.

Punctum III. Ex duobus præcedentibus punctis ſequitur, ad obtinendum finem tuum, neceſſariam tibi eſſe perfectam animi indifferenciam, ad omnes res creatas: quemadmodum enim artifex non quovis utitur instrumento, ſed quod uſibus ſuis, & intentioni artis, operique elaborando deſervit; & viator talem ſolum viam ingreditur, quæ illum ad optatum terminum rectà deducit; & ægrotus non quamcunque, ſed eam duntaxat medicinam eligit, qua priſtinam ſanitatem conſequatur; ità & homo ex omnibus mundi rebus, eas amplecti debet, quæ maximè illi in finem ſuum expediunt: ſive eæ ſint divitiæ, vel paupertas, honor, aut contemptus, ſanitas, vel morbus, brevis, aut longa vita: imò deceret, nos potiùs paupertati, contemptui, & miſeriæ addictos eſſe, quàm divitiis, honoribus, & voluptatibus: quia crucis via ſecurior eſt; & ad ſalutem compendioſior. Optimum factu erit, ſi quiſque totum ſe Divi-

næ Providentiæ commiserit, quæ sola optimè novit, quis status, & quis vitæ modus salu in nostræ potissimum conducatur. Quare resigna, & offer te ad ea omnia, quæ DEUS, aut immissurus tibi, aut de te ordinaturus est.

Punctum IV. Perpende copiam supernaturalium mediocum, quæ tibi Divina Bonitas subministravit, ut iis finem tuum ultimum, cœlestem Beatitudinem consequere. Natus es Christianis parentibus, sacro tinctus Baptismate, sine quo infantes complures immaturè, & cum æterno suo dispendio defunguntur: Parentes tui, & ludimagistri omni te curâ educârunt, & in timore Domini: DEUS tibi Angelum tutelarem dedit, qui tui custodem agat, & pædagogum. Ipse DEI Filius tuâ causâ homo factus est, ut verbis, & exemplis suis te viam salutis edoceret; is tibi corpus suum in cibum, sanguinem in potum, merita in cœli obtinendi arrham; passionem, & mortem in redemptionis pretium, Sacramenta in tubos & canales, gratiam animæ tuæ infusuros, benignè est elargitus. Quoties Sacramento Pœnitentiæ es expiatus, & pabulo Eucharistico refectus? Quot libros pios DEI spiritu plenos evolvisisti? quot conciones saluberrimas audire tibi datum est? quot præclarissima vitæ exempla edidère Sancti? quàm fortes, & quàm erubros in omne bonum impulsus à DEO sensisti? Profectò is jure tibi occinet: *Quid est, quod debui ultra facere vinea*

mea, & non feci ei? Isa. 5. v. 4. & tamen hæc omnia salutis media tu vel neglexisti turpiter, vel non nisi segniter ea usurpasti. Næ tu verus es Tantalus, qui inter medias sitit aquas; & illi similis, cui in stabulo centum generosi & volutarii aluntur equi, & eorum nulli, dum iter longum, & necessarium instat, sese imponi patitur. O te aliquando miserum! cum horum rationes à te DEUS exiget & sciscitabitur: *Ecce quinquetalenta dedi tibi, ubi sunt alia quinque, quæ superlucratus es?* Dubio procul te ferient minæ irati Numinis: *Et nunc ostendam vobis, quid ego faciam vineam meam, auferam sæpem ejus, & erit in direptionem: diruam maceriem ejus, & erit in consolationem.* Isaïæ 5. v. 5.

DIES TERTIUS.

Pauci homines fini suo vivunt convenienter, & salvi fiunt.

Punctum I. Omnes querunt, quæ sua sunt, & non quæ sunt JESU Christi. Phil. 2. v. 22. & inde fit, homines turmatim, ut floccos nivium ruere in gehennam, & maximam partem damnari: *Ad fidem*, inquit S. Gregorius, *plures veniunt, ad caeleste regnum pauci perduntur. Plerique DEUM vocibus sequuntur, moribus fugiunt.* Homil. 9. in Evang. Ipse etiam Christus, qui ab æterno electos suos in numero habet; fatetur disertis verbis: *Multi vocati, pauci verò electi.* Matt. 22. v. 14.

Con.

Conjice oculos tuos in modernum mundi lamentabilem statum, *Mundus totus in maligno positus est.* 1. Joann. 5. v. 9. *Non est veritas, & non est misericordia, & non est scientia DEI in terra: maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit.* Osee 4. v. 1. Tangat te commiseratio tot pereuntium nobilissimarum animarum, omnem impende operam, tu eas cœlo lucreris: verum præ omnibus, tu ipse animæ tuæ salutem operare; & quidem cum metu, ac tremore. Quod si ex omni hominum genere damnandus foret solum unicus; quod si centum; quod si mille; timendum, ac trepidandum tibi esset, ne infausta hæc damnationis fors in te caderet: quanto magis, cum potissima hominum pars intereat? Unicam habes animam; hanc semel perdidisse, est perdidisse æternum.

Punctum II. In memoriam revoca zelum infatigabilem, inexhaustos labores, quibus cœlum promeruerit BB. Confessores, Martyres, Apostoli, & ipse Christus. Quam seria, ac solida sunt eorum hac super re monita; Verba Christi sunt hæc: *Intrate per angustam portam, quia lata porta, & spatiosa via est, qua ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam: quam angusta porta, & arcta via est qua ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam.* Matth. 7. v. 3. Paulus etiam in tertium

cœlum raptus, & optimè de Ecclesia sit meritus, castigat tamen corpus suum, & in servitutem redigit, ne forè cùm aliis prædicaverit, ipse reprobus efficiatur. I. Cor. 9. v. 27. Horrenda est illa D. Petri Principis Apostolorum interrogatio: *Et si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* I. Petri 4. v. 18. Nota bene hanc voculam *Vix*, quasi diceret: Justus quidem salvabitur; sed multùm vigilando, orando, jejunando, patiendo, &c. Væ igitur mollibus & delicatis! Ad minimum eam tu adhibe in orando attentionem, & rectè vivendi curam, quam multi in litterarum studiis, aut latruncolorum lusu adhibere solent. Qua solertiâ gubernator, urbem ab hostibus obsessam, eâ tu sensus tuos custodi; atque uti quæstor aliquis, rationes suas, in quarum defectus, errorésque Princeps aut Rex severè animadvertet, exquisitâ diligentâ componit: sic tuam examina, & excute diligenter conscientiam. *Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, quarent intrare, & non poterunt.* Luc. 13. v. 24. Quia nimirum non quærent, ubi deberent; & quærent, ubi non deberent.

Punctum III. Ignavi, ac tepidi in divino servitio, in præsentis periculo sunt, ne cancrino more retro gradientur, & æternùm damnentur: *Semper tibi displiceat, quod es,* inquit Divus Augustinus, *si vis pervenire ad id quod nondum es: nam ubi tibi placuisti, ibi remansisti:*

ſiſti : ſi autem dixeris, ſufficit, & periſſi. Tom. 10. ſerm. 15. de verb. Apoſtoli, cap. 15. Vita hæc noſtra rapidi torrentis ſpeciem præbet, in quo procellæ ſunt paſſiones ; quæ continuò nos retroagunt : navicula eſt anima, quæ niſi omni vi propellatur, malarum impetu affectionum abripitur, & ad ſcopulos allifa, in æternæ damnationis vortices abſorbetur. Horreſce denuntiationem ſeveri Judicis : *Utinom frigidus eſſes, aut calidus : ſed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.* Apoc. 3. v. 16. Si fortè deſciviſti à primo fervore obedientiæ tuæ, orationis, ſolitudinis, mortificationis, amoris, &c. *Memor eſto, unde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac : ſin autem, venio tibi, & movebo candelabrum tuum de loco ſuo, niſi pœnitentiam egeris.* Apoc. 2. v. 8.

Punctum IV. Quinam ſunt tepidi in ſpiritu? qui nec frigidi, nec calidi ſunt, hoc eſt, non tam reprobi, quales ii, qui peccatis mortalibus obnoxiam habent animam ; nec tam probi, uti conditio & ſtatus illorum exigit : intermittunt facilè exercitia ſua ſpiritualia ; diſtrahuntur in orationibus propriâ ſuâ culpâ ; difficulter colligunt animum ; horrent ſolitudinem, ut canis catenam : effundunt ſe in creaturas, eòque interna cordis ſolatia deperdunt : indulgent corpori quietem ſuperfluam, ſomnum, otium : laxant habenas paſſio-

tionibus, nisi dum proximum imminet peccati gravioris periculum; tunc enim adhuc eos resilire, videre est; sunt humiles, cum nemo eos contemnit; patientes, cum nullus obloquitur; pii, cum à DEO pascuntur solatiis; humani & affabiles, cum agunt & versantur inter sui similes, secus verò si quid acciderit, omne animo effluit virtutis studium. Conqueretur aliquando de his ignavis Christus, quòd suis ingrati beneficiis, tot à se datas gratias contempserint: quòd multos scandalizârint: & quòd in Ecclesia DEI, nec maculam, nec rugam habente, tot se peccatis, vitæ suæ imperfectæ, redemptionis suæ sine frustrati, contaminaverint. Tum dicetur: *Quid est, quòd dilectus meus in domo mea fecit scelerum multa?* Jerem. II. v. 15. Fuiſtine hucusque ex hoc ignavorum numero? *Tum surge, qui dormis.* Ephes. 5. v. 14. & esto deinceps alius.

DIES QUARTUS.

De gravitate peccati, quæ ex suppliciiis Angelorum & hominum peccantium elucet.

Punctum I. Quàm felix & fortunata fuit Luciferi, & sodalium Angelorum conditio, antequam peccato contaminarentur? Depingite eam Ezechiel: *Tu signaculum pulchritudinis; plenus sapientiâ; & perfectus decore; in deliciis Paradisi fuiſti: omnis lapis pre-*

pretiosus experimentum tuum. Ezech. 28. v. 3. Erant Angeli, quoad ingenitam naturæ dignitatem, & gratiæ supernaturalis decora nobilissimi, ac pulcherrimi spiritus: in DEUM Conditorem suum amore ardentissimo ferebantur, cum spe certa DEUM ab ipsis propediem beato intuitu visum iri. At ubi divino mandato jubebantur, se se DEO homini submittere, si DEI Filius humanam naturam assumeret, reluctati sunt Lucifer, & ejus affectuæ, ausisque superbis à supremo Principe contenderunt, si quæ creatura supra conditionem suam ad Divinam dignitatem evehenda esset, nulla eveheretur alia nisi Angelica, humanâ longè excellentior. Ecce tibi, eodem loci vestigio, id impletum est, quod Christus postea edixit: *Videbam Satanam, sicut fulgur de caelo cadentem.* Luc. 10. v. 19. Angelus speciosissimus in teterrimum dæmonem; summus DEI amicus, in hostem acerbissimum funesta metamorphosi est transformatus æternum projectus à DEI facie, annos jam propè sexies millenos ardet, æternumque ardebit: jacet catenatus in tenebroso, & horrido inferni specu, medios inter ardores, qui olim augustissima cœli palatia inambulabat: intellectus Angeli totus obtenebratus est; voluntas obfirmata in malo; pro fide perfidia, pro spe desperatio, pro amore odia nunquam moritura successerunt. Paucis: spiritus ex omni parte beatissimus, subitò

infelicissimus evasit , & talis æternùm erit. Libeat nunc tua cum Angelorum delictis comparare : Angeli deliquêre semel ; tu millies : illi cogitatione unicâ ; tu cogitationibus , verbis , & operibus innumeris : pro illis DEI Filius mortem non subiit ; uti pro te subiit atrocissimam : illi erant excellentissimi Genii ; tu miser terræ vermiculus : & tamen Angelos DEUS in orcum condemnavit , idque jure meritissimo : quia DEI majestas ab Angelis offensa , est infinita. *Si jam DEUS Angelis peccantibus non pepercit , sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in judicium reservari.* 2. Petri 2. versu 4. Quid te futurum censes ? Si poculum aureum , in quo unica est veneni gutta , è cœlesti mensa deturbatur , tunc in illam te inferendum speres , qui vas es lutæum , toxico & sordibus plenissimum ? si Angelorum fortissimus , unius peccati pondere , deprimitur in abyssum , quo pacto tu tot sceleribus gravis in cœlum consurges ? Gere te deinceps submissè , & execrare , quidquid viam sternere potest ad tantum malum.

Punctum II. Legislator DEUS primo hominum Parenti id præcepti dedit : *Ex omni ligno comede ; de ligno autem scientia boni , & mali ne comedas : in quocunque enim die comederis ex eo , morte morieris.* Genes. 2. v. 16. Quia verò Adamus benevolo &

tenero in conjugem suam amore victus, divinum mandatum prævaricatus est, hinc & ipse, & conjunx, & nos, quotquot sumus homines, è Paradiso deliciarum horto ejecti, & in orbis hujus exilium relegati sumus. Quòd modò innumeris, & quidem incognitis urgeamur morbis; quòd statutum sit omnibus semel mori; quòd tot crudelia, & exitiosa bella in orbe sint excitata; quòd urbes usurariis, domus furibus, sylvæ, & saltus prædonibus; mare piratis; tribunalia iniquis judicibus sca-teant; quòd rudes nascamur & omnium rerum inscii; quòd proni sint sensus hominis in malum ab adolescentia, & caro concupiscat adversus spiritum; quòd nondum nati, privemur originali justitiâ, cujus subsidio homo perfectè, sine ulla levi noxa, divinis mandatis obtemperâisset; quæ sensuum motiones omnes rationis imperio subdidisset; quæ ita disposuisset corpus, ne unquam animæ functiones impediisset; quòd nascamur omnes filii iræ, & labe originariâ infecti; quòd plurimi infantes sine baptismo moriantur, & cœlo æternum excidant; quòd potissimâ hominum pars ad inferni supplicia ruant præcipites, etsi omnibus in cœlum aditum Christus morte referârit; hæc aliâque id genus numero infinita, pœnæ sunt & supplicia, queis unicam Adæ culpam, unicum pomi morsum DEUS justè persequitur, ex hoc dra-

conis utero tot venenati serpentes prorepse-
re ob hoc unicum delictum, tota hominum
natio velut ad metalla damnata est. Libeat
exclamare: *Tantane animis coelestibus ira?*
Et tamen, iustus es Domine, & rectum judi-
cium tuum, poenæque omnes recensitæ, non-
dum æquant culpæ malitiam. Quis non hor-
rore percellatur, si vel peccati memoria men-
tem subeat? quis nolit mori millies? quis
multiplices vitæ præteritæ excessus non sta-
tuat acerrimè vindicare, cùm parens Adamus
culpam suam non gentorum annorum poeni-
tudine, laborèque expiârît?

Punctum III. Intuere Christum ex cruce
pendentem: quo pacto corona spinea caput
ejus sanctissimum pungat undique; clavi
trabales, manus pedesque perfodiant; cor-
pus totum dirè vulneratum sit; membra per
crucis trabem crudeliter extensa; cor deso-
latione, & angoribus obruatur. Audi lamen-
tantem JESUM: *O vos omnes, qui transitis
per viam, attendite, & videte, si est dolor,
sicut dolor meus: quoniam vindemiavit me,
ut locutus est Dominus, in die ira furoris
sui.* Thren. I. v. 12. Unde ista vulnera, mi
JESU? unde dolores isti? Respondet D. Pau-
lus: *Proprio filio suo non pepercit; sed pro
nobis omnibus tradidit illum.* Rom. 8. v. 32.
Et ante Paulum Isaias Propheta: *Ipse autem
vulneratus est propter iniquitates nostras,
atritus est propter scelera nostra.* Isa. 43. v.

5. Si tam acerbè Pater æternus in filio dilectissimo & innocentissimo plectit aliena crimina, quâ igitur acerbitate castigabit aliquando delicta gravissima servi contumacis, & improbi? quia *si in viridi ligno hæc faceret, in arido quid fiet*: Luc. 23. v. 31. An nosce hîc tam grave, & mortiferum esse vel unius gravioris delicti vulnus, ut curari nequeat, nisi sanguine, & morte ipsiusmet Filii DEI. Omnium omnino hominum, Angelorúmque preces, lacrymæ, opera licèt sancti sîma, nec unam lethalem noxam ità possunt eluere, ut piaculis suis Divinæ Justitiæ rigori satisfaciant, quàm itaque malum peccatum est! Toto pectore gratias age DEI Filio, qui cruciatus tantis, & pretioso suo sanguine maculas tuas absterfit: obsecra ardentissimè, ne mors ejus & passio apud te incassum recidant: erubescere, quòd superbiâ tuâ Christo coronam spineam; gulæ illecebris sitim extremam, &c. causâris: quòd benignissimum Redemptorem tuum peccatis quotidianis iterum iterúmque in crucem egeris.

Punctum IV. DEUS peccatum mortale vel semel admissum vindicat damnatione, atque suppliciis æternis. Hujus rei circumstantias expendamus. Quis est, qui tam crudeliter puniat? DEUS, Pater misericordiarum; DEUS, cujus miserationes sunt super omnia opera ejus; DEUS tui gratiâ homo factus, & mortem acerbissimam perpeffus;

DEUS

DEUS agno manfuetior: at ubi peccanti indignatur, ab eoque pœnas parat repetere, ferocissimum leonem induit. Quem punit? Hominem à se ad imaginem suam conditum, & suo redemptum sanguine; & fortè id genus hominem, qui olim vixit sanctè, miracula patravit; at paulatim à primo fervore remittens, & in peccata graviora delapsus, iisque immortalis, tandem iusto DEI iudicio damnatur æternùm. Queis jam punit suppliciis? Inferni, & sempiternis; cum quibus si omnium martyrum lanienas, ac morbidorum & morientium dolores, angorésque conferas, deliciae sunt istæ, & refrigerium. O quàm multum modò iis ignibus torquentur, qui eadem tecum, aut etiam pauciora, & leviora peccata commiserunt! Cur non & tu in eadem damnatione es? solius id est DEI miserentis beneficium. Quare cum Davide exclama: *Confitebor tibi Domine DEUS meus in toto corde meo, & glorificabo nomen tuum in æternum, quia misericordia tua magna est super me. & eruisti animam meam ex inferno inferiori.* Psal. 85. v. 12. Dic age, si damnatorum quispiam modò ad vitam redire permetteretur, quid faceret? Id tu jam facito, & vitam deinceps vive humilem, plenam pœnitentiæ, & peccatis vacuam. Nam in rei veritate, torris es infernalis, quem Divina bonitas ex igne infernali eruit.

DIES QUINTUS.

De Confusione sui coram DEO ob peccata propria.

Punctum I. Percurre præteritos vitæ annos, & occupationes quotidianas, nec sine singulari pietatis sensu cum Rege Ezechia: suspira: *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea.* Isa. 38. v. 15. & mox ingentem scelerum copiam in teipso deprehendes, & præter hæc à te cognita, resfabunt complura alia, ab oculis tuis absconsa & occulta, pro quibus deprecatur Propheta Regius: *Ab occultis meis munda me.* Psal. 18. v. 13. Dicuntur autem occulta, tum quia indoles, & malitia certorum lubrica sæpe est, ac subtilis, vix ut agnosci queat, uti sunt appetitus vanæ gloriæ, impura mentis oblectatio, intentio non recta, & id genus alia; tum quia dæmon vaserrimus est, in Angelum lucis se transfigurans, & iniquis suis machinationibus pietatem probè gnarus prætexere. Hæ igitur seu notæ, seu occultæ noxæ, à te toties repetitæ, eum apud te numerum efficiant, ut fateri cogaris cum Rege Pœnitente: *Multiplicata sunt super capillos capitis mei.* Psal. 39. v. 13. Quocirca venerare patientiam & mansuetudinem supremi Principis, qui non unâ, sed innumeris à te affectus injuriis non exarsit, nec pœnam intulit, cum tu ad minimam tui offensionculam effervesças, & ultio-

nem pares. Hoc quàm dedeceat te tot peccatorum reum, ex Divina in te clementia habes colligere.

Punctum II. Quid est peccatum mortale? Est illud, præmeditata divinæ legis transgressio? impudens hominis à DEO fuga, & ad inanem creaturam cum summa Divinæ majestatis despicientia accessio: conqueritur de illa DEUS: *Duo mala fecit populus meus; me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas.* Jerem. 2. v. 13. Est peccatum jactura divinæ gratiæ, & amicitæ; morbus, cui nihil medebitur, nisi sanguis unigeniti Filii DEI; confusio naturæ, quæ hominem cælo natum, jumentis insipientibus comparat; & rationem, carnis tyrannidi subjicit; mors, à qua solus te DEUS excitare potest; proditio, quâ mentis nostræ munitio perfidè traditur Diabolo; sacrilega profanatio templi DEI; furtum, quo te ipsum DEO, cui totus devinctus es, impiè subtrahis, & Diabolo mancipas; adulterium, quo anima in baptismo juratam DEO fidem violat, & sese perjura profituit creaturis vanissimis. Ea est noxæ lethalis nequitia, quam Angelorum, hominumque nemo, intelligentiâ comprehendat: solus DEUS est, qui eam habet cognitam, qui & solus majestatem suam peccato offensam perfecte novit. Hinc est, quòd minetur peccatori DEUS: *Hæc fecisti, & tacuisti, existimasti*

iniquè, quòd ero tui similis : arguas te, & statuam contra faciem tuam. Psal. 49. v. 21. Has minas ut evites, non abs re erit, ut tua in teipso delicta ulciscaris, & rebus duris Numini propitiando deinceps des operam. Profectò si vitæ tuæ turpitudinem probè agnosceres, præ pudore in ipsas terræ latebras te abderes.

Punctum III. Quis es tu, quí peccasti? vilis, & abjectus homuncio, cujus corpus non è cœlorum, aut siderum materia, sed ex limo terræ formatum est. Quem ergo teipsum facis? Quid superbis terra & cinis? Corpus tuum vas est spurcitie, & sordibus refertum; paulò post in prædam, & escam cedet vermibus: Animus culpâ originali fordidus, conditus est è nihilo, & in nihilum suum rediretocyùs, si manum conservatricem DEUS subtraheret: densâ ignorantix caligine offusus est, & motionibus brutis fertur in illicita. Jam verò quis tu es, si conferare cum universo hominum cœtu, inter quos tam multi robusti, potentes, sapientes, nobiles? Ad hos omnes, tu ferè nihil es. Quis es comparatus cum novem Angelorum choris, & tantis Electorum turbis? sanè nihil es. Quis tandem es si cum mundo universo compararis, quantum is res visibiles & invisibiles complectitur? minus es nihilo. Et quid mundus universus est ad DEUM? *Omnes gentes quasi non sint,* inquit Isaias,

sic sunt coram eo, & quasi nihilum, & inane reputata sunt ei Isa. 40. v. 17. *Tanquam momentum statera, sic est ante te orbis terrarum; & tanquam gutta roris antelucani, quæ descendit in terram.* Sap. 11. v. 23. Et tu tam vilis, tam sordidus, tremendum ac supremum, Numen ausus es tot injuriis laceffere? An non justa tibi causa est, ut temeritatem tuam desideas? ut infernum timeas? ut omnium sis peripsema, & omnium pedibus conculceris?

Punctum IV. Quis demum ille est, quem peccando offendisti? DEUS Optimus, Maximus. Et culpa quidem eò est gravior, quò melior ac dignior est is, qui offensus est. Tu autem offendisti eum, qui est creator tuus, redemptor, sanctificator, summus benefactor, insuper & sponsus animæ tuæ: qui est infinitè sapiens, quem nec minima noxa latet: infinitè bonus, cui nulla potest placere iniquitas; infinitè potens, cujus ultricem manum nemo valet effugere; qui est abyssus omnis bonitatis, perfectionis, & excellentiæ, qui est pulcherrimus, benignissimus, omni cultu, & amore dignissimus DEUS. Et hunc DEUM tu in gratiam spurcæ & vilis voluptatulæ contempnisti, illusisti, conculcâsti: huic DEO, cujus nutui perfectè obtemperant Angeli, & creaturæ rationis expertes, huic, inquam, DEO tu fuisti refractarius: contra DEUM hunc cum

scelus conspirasti. Dignissimus ergo es, in quem orbis universus conspiret; quem terra deglutiatur; quem undæ submergant; quem aër suffocet; qui fulminis ictu deflagres; quem Angeli dæmonibus tradant excruciantum. Cense te meritum esse, ut passim in compitis, te homines fannis, luto & lapidibus insectentur. Decerne vitam tuam deinceps ducere in pulvere & cinere, in extremo tui contemptu; in luctu & lacrymis; in laboribus pro DEO indefessis; in voluntaria corporis maceratione.

DIES SEXTUS.

De peccatis venialibus.

Punctum I. Considera ingentem numerum noxarum venialium, in quas totius vitæ curriculo incidisti. Fortè ascendet numerus, ad quinquaginta, aut centum millia? fortè idem ipse adhuc major est? O quale hoc chaos est! qualis abyssus est hæc! Anima tua vitiosâ hac scabie & pustulis adeò fœda est, ut amplecti eam & osculari Divinus sponsus exhorreat. Examina ulterius, quanta sit malitia cujuscunque talis peccati. Sanè istiusmodi labem, etiam nostra opinione minimam levissimamque ita averfantur purissimi Divinæ majestatis oculi, ut si terra sancta, & plagæ christianæ omnes è Turcarum tyrannide eripi: omnes Turcæ & infideles christianis sacris imbui; omnes hæretici ad fidem ortho-

doxam traduci ; peccatores omnes in Sanctos maximos unius jocosè mendacioli beneficio transmutari possent, DEUS tamen, sapientissimus rerum æstimator, nunquam illud edici vellet, probarétque. Hæc est fidei christianæ veritas, non esse facienda mala etiam levissima, ut inde eveniant bona. Et tu propter nugas, respectus, timorésque humanos, exigua sensuum oblectamenta, vanam gloriolam, toties animam tuam commaculas ? & bibis, quasi aquam, iniquitatem ?

Punctum II. In hac mortali vita sæpenu-
merò DEUS leves has noxas gravibus suppli-
ciis vindicavit. Exemplo tibi sit David Rex
sanctissimus. Is stimulo incitatus inanis glo-
riæ (quam Scripturæ interpretes & sancti
Patres non nisi venialem agnoscunt) subditos
suos lustrari fecerat, ut nosset, quot armis fe-
rendis haberet idoneos, & quot posset in
campum educere. Ob hanc animi elatiuncu-
lam DEUS vindex septuaginta armatorum
millia peste sustulit. Tantæ igitur nequitie
est peccatum veniale unicum coram oculis
DEI justè librantis omnia, ut cædem septua-
gies mille hominum huic culpæ debitam de-
cernat. Idem rigor elucet in Ezechia Rege,
qui in divitiis suis & thesauris sibi vanè com-
placens, eos coram legatis Assyriis recluserat,
& ambitiosius ostentârat : quod tantopere
DEO displicuit, ut extemplo ad Regem mis-
sit

rit Isaiam Prophetam vaticinaturum: *Eccē dies venient, & auferentur omnia, quæ sunt in domo tua, & quæ condiderunt Patres tui in diem hanc, in Babylonem, non remanebit quidquam, ait Dominus.* Libro 4. Regum capite 20, versu 17. Huic oraculo respondit eventus, quando Nabuchodonosor Hierosolymam vi & armis expugnavit. En tanta pœna subeunda est Ezechix, ejus sanctitatis viro, ut DEO dicere ausus sit: *Obsecro Domine, memento quæso, quomodo ambulaverim coram te, in veritate, & in corde perfecto, & quod placitum est coram te fecerim.* 4. Reg. 20. v. 3. Semel duntaxat deliquit, & leviter, & delictum totius regni depopulatione, & regix urbis excidio luendum fuit. Quàm sæpe peccatis tuis causa fuisti, quòd suam tibi DEUS benedictionem subtraxerit, & consilia tua non fortunârît? Imò propter excessus tuos communitates integræ & Republicæ pati & affligi debuêre.

Punctum III. Multo acerbius plectit DEUS veniale peccatum in purgantibus flammis. Sit in anima quapiam, postquam discessit è corpore, labes non nisi unica: sint in eadem merita Divorum Apostolorum Petri & Pauli, à DEI tamen conspectu tandiu arcebitur, donec plenè expiata sit: non enim intrabit in cœlum, aliquid coinquinatum. Quàm igitur diuturna à DEI vultu disjunctio, quàm acres purgatorij ignes manent animam tuam

tot noxarum millibus inquinatam? Quanto-
 pere dolet aulicus, si jubetur è regia faceſſere?
 quàm tu ſentires, ſi nullus hominum in hac ci-
 vitate ferre poſſet? Multò tu feres acerbiùs,
 ſi ad tempus bene longum te DEUS à conſpe-
 ctu ſuo repellat, in cujus fraitione ſita eſt feli-
 citas tua; & quæ tibi à morte mox obtinge-
 ret, ni peccatis tuis injeciſſes remoram. Eve-
 niet tum tibi, quod nautæ, qui poſt longam,
 periculofamque navigationem, portum in-
 traturus, ſubitò coortâ tempeſtate, in medios
 maris fluctus rejicitur. Præter hanc pœ-
 nam damni, ſæviſſima erunt toleranda incen-
 dia, quæ uti Patres & Theologi uno ore aſſe-
 runt, omnes hujus vitæ cruciatus diritate ſua
 excedunt. Hic te interrogo: vellésne pec-
 care, ſi peccato perpetrato ocyùs in foro pu-
 blico per carnificem eſſes comburendus? Ne-
 quaquam. Qui igitur levi noxâ tam temerè
 & tam ſæpe te obſtringis, cum divinis oracu-
 lis certus ſis, etiam verbum aliquod otioſum
 purgatorii flammis multatum iri?

Punctum IV. Leves exceſſus ſæpe ſunt pe-
 riculoſi, ſternuntque viam ad graviores; &
 denique ad exitium ſempiternum. Vates
 regius aſpectu curioſo, (qui principiò capi-
 talis non erat, & forſan etiam parum confi-
 deratus) intuitus eſt Bethſabeam. Inde in im-
 puros amores; inde in adulterium; inde in
 homicidium; cædémque innocentis Uriæ
 prolapſus eſt. Ergo levis, nec ſat cautus in

foeminam oculorum conjectus, in geminum nefas Davidem præcipitem dedit: quem virum? virum secundum cor DEI. Quâ igitur temeritate tu tibi ipsi præfidis, qui nec mentis constantiâ, nec vitæ sanctimoniâ cum Davide comparandus es? Per salutem animæ tuæ te rogo: omni studio culpas quoque minimas caveto, præsertim in materia pudicitiae, iræ, detractationis, cibi, potiusque superflui: nam ex his pronior est lapsus in graviora facinora.

DIES SEPTIMUS.

De Morte.

Punctum I. Mors certa est. Fatentur id quidem omnes ore; sed pauci re & opere. Et tamen experientia quotidiana cum fide docet, omnes nos mori oportere. *Fræves dies hominis, ait Job, numerus mensium ejus apud te est: tu posuisti terminos ejus, qui præteriri non poterunt.* Job 14. v. 8. Si igitur terminus tuus est vicesimus, vel quadragessimus, vel septuagesimus annus, ad eum vita tua pertinet, nec supra ascendet. *Statutum est hominibus semel mori.* Heb. 9. v. 27. Leges sæcularium Principum, telis aranearum sunt similes, quæ muscas quidem irretiunt & implicat, non autem aves grandiores, quæ pervolant, sed mortis divina lex omnes obligat, & omnes implicat. *Ubi sunt principes gentium, & qui dominantur super*

bestias, quæ sunt super terram? Ubi Samson heros ille fortissimus? ubi sapientissimus Salomon? ubi pulcher Absolon? *Exterminati sunt, & alii loco eorum surrexerunt.* Baruch. 3. v. 6. Eadem te, quæ illos, fors manet; abeundum tibi hinc est, & mors spoliabit te bonis omnibus vitæ hujus. Tunc oculi non videbunt amplius ea, quæ pulchra sunt: obturabuntur aures ad voces & cantus: lingua nec potum gustabit, nec cibum: cor nihil amabit, nihil habebit odio: corpus cum foetore putrescet: tum sponsa sponso, & amicus amico tanto horrore & fastidio erit, ut alter alterum properè domo efferri desideret: tum mortuali involvêris sindone, & efferêris, non in palatium, aut domum nobilem, sed in tumulum angustissimum: in tumulo *subter te sternetur tineæ, & operimentum tuum erunt vermes.* Isa. 4. v. II. Quotquot te aspecturi sunt, cum stupore clamabunt. *Hæcine est illa Jazabel?* 4. Reg. 9. v. 37. Ex his, qui sapit, rectè scum ipse concludet: quandoquidem DEUS mihi nunc vitam concedit, omnia hujus vitæ momenta uni ejus honori consecrabo: & quia mors me etiam invitum, à caducis mundi rebus separabit, nulli animum inordinato affectu affigi patiar; & quia nihil hinc mecum auferam, præter bona opera, *operemur bonum, dum tempus habemus.* Gal. 6. v. 10. *Venit enim nox, & nemo potest operari.* Joann. 9. v. 4.

Punctum II. Licet mors certa fit, hora tamen, locus, & modus mortis incertus est. *Nescit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur bamo, & sicut aves laqueo comprehenduntur; sic capiuntur homines in tempore malo cum eis exemplo supervenerit.* Eccl. 9. v. 12. Pisces & aves mortem inveniunt, cum vitam quaerunt; sic plurimi mortalium pereunt, cum animo nulla incidit de morte cogitatio. Latronem mors agit, quæ nos in itinere ad cælum constitutos, planè incautos adoritur, feritque. Propterea monet Christus: *Hoc autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias, quâ horâ fur veniret, vigilaret utique & non fineret perfodi domum suam. Et vos estote parati, quia quâ horâ non putatis, filius hominis veniet.* Luc. 12. v. 39. Quamobrem cum tibi & annus, & mensis, & septimana, & dies, & hora mortis tuæ incognita sit, oportet te semper excubare vigilem: is autem vigilat, qui in statu gratiæ est, corque suum omnis generis virtutibus adornat. Momentum mortis tuæ principium est felicitis aut infelicitis æternitatis. *Si lignum ceciderit ad austrum cœlestis gloriæ, aut ad aquilonem damnationis perpetuæ, in quocunque loco ceciderit; ibi erit.* Eccl. 11. v. 3. Quò tu modò caderes, si nunc excindereris?

Punctum III. Mors malis, mala est, & amara. Rei, qui in carceribus detinentur, semper quidem sunt tristes; sed eo potissimum die,

die, quo Judici sistendi, ne fatalis in eos sententia feratur. Ita quoque peccatoris animus, vitam totam peccatis angitur; verum angor ille, dum mors inflat, longè maximus est: nam imprimis quæ admisisti scelera, coangustabunt te undique: clamabis cum Davide: *Circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me; dolores inferni circumdederunt me? præoccupaverunt me laquei mortis.* Psal. 17. v. 5. Quis sibi lethiferæ noxæ onus imponat, quod in fatali lectulo, ita te premet graviter, ut adhuc vivus & spirans, tibi in inferno esse videare, & damnatæ conscientiæ æstibus jactari? Deinde affliget te malè impensum tempus. Horam unam, exiguum pœnitendi spatium desiderabis; nec concedetur. Tertiò dolebis, à te tantum boni neglectum, conciones sacras fastiditas; eleemosynas negatas; divinos instinctus repudiatos; Sacramentorum perceptionem, & pietatis exercitia, aut omissa penitèns, aut frigidè duntaxat, & perfunctoriè obita. Quapropter nunc, *quodcunque potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos; quò tu properas.* Eccl. 9. v. 10. Quartò non parum te cruciabit, quòd à creaturis tanto operè tibi dilectis, ab amicis, liberis, voluptatibus, divitiis, honoribus descendum sit: nam quò altius dens increvit, eò difficiliùs dolentiùsque extrahitur. Satiùs est modò

non nimis impensè cor creaturis addicere, ne aliquando audiatur; *Itane separat amara mors?* I. Reg. 15. v. 32. Quintò, conturbabit te timor imminentis judicii, nam Judicem offendisti sæpius, Tutelari Angelo reluctatus es, conscientiam suppressisti, adhæcisti diabolo, neminem Sanctorum tibi in patrum conciliâsti. Denique dæmon vel formâvisibili, vel modò invisibili te fortissimè oppugnabit, *descendens à te, & habens iram magnam, sciens quòd modicum tempus habet.* Apoc. 12. v. 12. Emenda nunc vitam reprobam, cujus finis plerumque est mala & amara mors: *Quæ enim seminaverit homo, hæc & metet.* Gal. 6. v. 8.

Punctum IV. Mors probis amœna est & plena solatii. *Justorum autem animæ in manu DEI sicut,* inquit Salomon, *& non tanget illos tormentum mortis.* Sap. 3. v. 1. Ultimus mortis angor, quo impiorum corda prementur, justos non continget. Mors justis est finis laborum, complementum victoriæ, patriæ cœlestis portus, & porta vitæ, aditus beatitudinis, liberatio ex peccatorum periculis, plena passionum suppressio. Quid ergo justos in agone conturbet? Vita eorum præterita aut innocua est, aut pœnitentiâ laudabilis: bonis transitoriis non inhiârunt: simorituos forti impetu infestet dæmon; solatur & tuetur amicos suos Christus, cum pienssima Matre, & Sanctis omnibus: demum

nee propinquum Judicis tribunal formidabunt, coram quo Judicem ipsum causæ suæ faventem, Patronum autem Custodem Angelum, & conscientiam minimè refragantem habebunt. Fortassè optas tibi, quod olim Balaam, etsi impius, sibi contingere desideravit: *Meriatur anima mea morte justorum, & fiant noxissima mea horum similia.* Num. 23. v. 10. sed ita vive, ut dicere cum Apostolo possis: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; in reliquo reposita est mihi corona justitiæ.* I. Tim. 4. v. 7.

DIES OCTAVUS.

De Judicio particulari.

PUnctum I. Plenus horrore & terrore est ordo hujus judicii, & omnia quæ in eo geruntur, sunt terribilia 1. anima sola & solitaria ab omnibus hujus mundi creaturis deserta, viam æternitatis ingrediatur, nullo stipata comitatu, nisi bonorum & malorum operum, quæ fecit. 2. Eo, quo morieris loco, & momento, judicaberis, adeoque plerisque mortalium mortalis lectus, in quo expirant, tribunal est, in quo audiunt sententiam: & quis audebit igitur in cubili suo peccare? 3. Accusator erit diabolus, idem ipse, qui ad peccata nunc incitat. Putasne cum tali complice furaturum furem, qui mox à furto Judicis se proderet? 4. Testis erit propria conscientia, in qua omnia, quæ fecisti peccata, ad

ad apicem distinctissimè conscripta sunt. Ne igitur modò vulneremus conscientiam, neque illius dictamini refragemur. 5. Judex est Christus omniscius, cujus oculis nihil est occultum; justissimus, qui nullis movetur blanditiis aut donis, nullis minis terretur; supremus, à quo appellare non licet ad alium; potentissimus, qui sententiam eodem quo pronuntiârît momento, sine ullo obstaculo exequetur. Considera, utrum rationabile sit, talem Judicem nunc temporis temerè offendere: an verò non multò rationabilius & melius, illius amicitiam & gratiam omni obsequio aucupari, & promereri? 6. Examen rigidum erit & exactum: interrogabit enim te Judex, què m gratum divinis beneficiis creationis, redemptionis, justificationis, &c. te ipsum præbueris: num ad ipsius gloriam usus sis sensibus externis, membris corporis, tribus animæ potentiis: quâ ratione tot millenas horas, & tot momentorum millions vitæ tuæ impenderis: quem fructum retuleris ex toties repetita Sacramentorum frequentia: quo modo, quâ intentione bona opera perfeceris: quantum boni omiseris: quomodo divinis inspirationibus sis obsequutus. Verbo: nihil erit tam minutum & exile in verbo, cogitatione & opere, quod non omne hic Judex rimaturus sit. O rigida, ô servera ratio, quæ exigitur & redditur! Quom bene precatur David: *Non intres in judicium cum*

*seruo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo
omnis vivens.* Psal. 142. v. 2. Potes hujus
judicii tam tremendum rigorem lenire, imò
evadere, si sequaris Pauli consilium: *Nam si
nosmetipsos judicaremus, non utique judicare-
mur.* I. Cor. II. v. 31. Judica igitur tu
ipse opera tua bona & mala: de peccatis
præteritis pœnitentiam age, & ea imposse-
rum evita: multum operare pro DEI gloria,
omnia adhibe media, quibus possis jam nunc,
animum tui Judicis & favorem lucrari: &
cùm hæc feceris, cogita te servum esse inuti-
lem,

Punctum II. Quale lumen, & quæ rerum
nova cognitio tunc illico orietur in anima?
quam erunt illi alia prorsus tam sensa coram
illo tribunali, quàm nunc sunt in mundo?
Velut solaris radius multa atomorum & pul-
visculorum millia manifestat, quæ antè fugi-
ebant oculum, & veluti cribrum patefacit,
quòd in optimo polline multi furfures im-
mixti latuerint; & velut aurum adulterinum
ab optimo, lapide lydio secernitur: ita Chri-
stus radiis suis, cribro & coticulâ exacti sui ju-
dicii multa errata deteget, quæ modò nobis
incognita sunt, & abscondita coram oculis
nostris. Tunc videbis unicum otiosum ver-
bum, pejus esse omnibus mundi malis; uni-
cum divinæ gratiæ gradum pretiosorem esse
omnibus Regum thesauris: tunc videbis divi-
tias esse stercora, honores esse fumum, volu-
pta-

ptates esse spumam, & instar bullarum evanuisse. Tunc videbis beatius esse, vivere cum Lazaro in paupertate & miseriis, quàm cum Epulone in purpura & conviviiis; deprimere se cum Publicano, quàm extollere cum Pharisæo; pati persecutionem & mortem cum innocentibus parvulis, quàm cum Herode illam inferre. Tunc nihil erit in pretio nisi virtus; tunc humani respectus, ratio status, proprium interesse, illa in hoc orbe Magnatum idola, succumbent, & detractâ larvâ, futilia agnoscentur & noxia: & valebit illud D. Petri: *Oportet DEO magis obedire, quàm hominibus.* Act. 5. v. 29. Et illud Christi: *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur;* Matth. 16. v. 26. Si ergo judicandus es, non à mundo, sed DEO; non juxta erroneas mundi regulas, & leges; sed juxta Divina, & in sacris literis jam tum declarata principia & statuta, consequens sanè est, ut his, non illis conformiter vitam institutas; dicâsque cum Paulo: *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis judicer, aut ab humano die Qui autem judicat me, Dominus est.* 1. Cor. 4. v. 3. Nihil pro magno aut parvo, bono aut malo ducendum est, nisi quod tale est in oculis DEI.

Punctum III. Omnino optabilis & amabilis est Justi & Electi sententia: *Veni benedicte Patris mei, posside Regnum, quod tibi paratum est à constitutione mundi.* Matth. 25. v. 34.

Vocem meam audivisti, quâ vocavi te: Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Matth. 16. v. 24. Abnegasti te metipsum, idque in omnibus; mortuus tibi ipsi es, idque perfecte; crucem tulisti, idque libenter; secutus es me etiam in factis heroicis. Esurivi, & dedisti mihi manducare: sitiivi, & dedisti mihi bibere: hospes eram, & collegisti me: nudus, & cooperuisti me: infirmus, & visitasti me: in carcere eram, & venisti ad me: quodcumque uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti. Age Christiana virgo, maluisti mori, quàm sceldari; & tu Christiane Pater-familias, verbis & exemplis familiam rexisti probè: & tu fili charissime, honorasti patrem & matrem juxta præceptum meum; & tu Religiose propter me reliquisti omnia: Veni ergo, veni benedicte, & posside regnum, cujus non erit finis; cujus Pax & quies imperturbabilis, cujus divitiæ non deficiunt, cujus honores non marcescunt, cujus gaudium est plenum, cujus felicitas est æterna, & tanta; ut nec oculus videat, nec auris audiverit, nec in cor hominis ascenderit. O lætam & beatam sententiam! Cor discipuli salit præ gaudio, & instar rosæ panditur, & dilatatur, cum laudatur à magistro: miles non se capit præ lætitia, cum à Duce præmio & gloriâ afficitur; & quali igitur gaudio perfundetur pia anima, quam sic laudat & remuneratur DEUS? Quis erit illi

sensus ad primum cœlestis aulæ ingressum, quando ab illa Electorum turba, quam dinumerare nemo potest, amicissimis penè obruetur amplexibus & salutationibus. *Exultabunt ossa humiliata.* Psal. 50. v. 10. Noli ergo ullius crucis, laboris, pressuræ capi jam tædio aut fastidio; quando quidem tam felix est exitus; & pluris apud te valeat DEI præconium, quàm vana laus hominum.

Punctum IV. Horrenda est sententia ferenda in impium & peccatorem. *Discede à me maledicte in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis ejus.* Ego te quidem creavi; Ego sum principium tuum & finis; Ego te redemi. Quàm carò mihi steteris, id loquuntur manuum, pedum, & lateris mei vulnera. Vocavi te, & renuisti: mandata mea protervè gulâ, luxuriâ, & irâ tuâ proculcâsti. *Esurivi, & non dedisti mihi manducare, &c. Quodcumque non fecisti uni ex minimis meis, nec mihi fecisti.* Discede ergo à me maledicte! æternum proscriptus eris à facie mea, à meorum consortiis, à parentibus tuis, qui mecum in cœlo habitant: ab Angelis meis, & benedicta Matre mea: Illa tibi se matrem monstravit: at tu tam benignæ Matris degener fuisti filius. Quoties illa pro te supplex apud me nudavit ubera, & preces obtulit, quas tu tamen iteratis peccatis reddidisti irritas. Abi itaque, & diabolo, qui me velut DEUM ac Dominum secutus es, te
æter-

æternum focia. Discede in ignem æternum, in quo cum arseris tot annis, quot sunt in arboribus folia, in mari guttæ, in littore arenæ, in aëre atomi, tunc tui ardoris non finis, sed initium erit. O miserum & luctuosum discedere! O horrendum & terribile ardere! Ad hæc verba Judicis, deseret animam Tutelaris Angelus, & dicet: *Curavimus Babylonem, & non est sanata; derelinquamus eam.* Jerem. 51. v. 9. Eodem ipso puncto temporis terra hiabit, & diabolus animam in inferni barathrum, secum crudelissimè rapiet. O quæ tristitia, confusio, desperatio animam tunc obruet, cum primùm igneos illos inferni carceres ingreditur! Hinc disce, quid sit peccare, *quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum DEUM tuum.* Jerem 2, v. 19.

DIES NONUS.

De Inferno.

Punctum I. Intuere mentis oculo locum & societatem damnatorum. Locus ipse, angustissimus carcer est, quem tenebræ undique, & foetidissimæ sordes occupant, in quem damnati non aliter, ac lateritii sunt compacti. Quam molesta hæc erit & peracerba iis imprimis habitatio, qui magnificis ac deliciosis domuum & cubilium comoditatibus affueverunt. Socios eidem secum damnationi subiectos habent cum Angelos, tum homines; & hos

hos inter, quos sceptræ, coronæ, tiaræ, ducales pilei cæteris prætulærant, quos eximia Theologiæ, & juris utriusque peritia nobilitærat, quos multa sanguinis & familiaritatis conjunctio olim colligaverat, ut sunt parentes, sorores, fratres, filii, consanguinei, & amici optimi: sed nullæ istic amicitia, fidelitatis aut amoris leges, *ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat*, Job. 10. v. 22. Capitales hîc alter cum altero inimicitias gerit. Continuis se invicem maledictis & execrationibus impetunt, illi præcipuè, quos impurus & præposterus in hac vita amor, & scelerata in peccando societas intimiùs conjunxerat. Miserrimâ fanè conditio, cum illo infelicem vitam ducere, quem nec oculis, nec auribus ferre possis, & æternum debeas. Discè hinc tuam cum omnibus amicitiam ad amulsum christianæ legis, ita componere, ut nullo alio, quàm sinceræ ac defœcatæ charitatis fundamento nitatur. Discè prava confortia cane pejus & angue vitæ.

Punctum II. Discute pœnam, quæ sensus & extima damnati membra exercebit. *Per qua peccat quis; per hac & torquetur*, Sap. 11 v. 17. Oculos in pœnam lascivientis curiositatis, fumida ignis tartarei (cui id proprium est, ut ardeat urâtque, at non ut luceat) caligo castigabit: stabunt aperti semper; nec quicquam tamen aliud, nisi dæmo-

rum terribiles visu formas, sempiternos hostes suos, & tetrum inferni carcerem intuebuntur. Aures, quia hinc patuere spurcis sermonibus, mœstissimus desperantium ejulatus, stridor dentium, miserabiles gemitus, horrenda in DEUM & Sanctos maledicta & blasphemiae verberabunt. Nares sulphureus stagni avernalis vapor, & erumpens ex damnatorum corporibus fœtor affliget: infernali enim antro caminus & vaporarium deest, per quod tetra mephitis exhalet. I nunc delicate, & nasum balsamo unguentisque effemina. Linguam, fel draconum, & venenum aspidum; palatum, canina fames sitisque torquet. Dives Epulo tot jam sæculis unicam aquæ guttulam orat, & nondum exorat. Tam nimirum caro stat sua linguæ, quæ ciborum; quæ verborum intemperies & libido. Totum quin imò corpus non secus ac carbo, aut ferrum ignitum unus ignis erit, cui collatus hic noster sublunaris, picturam potius, quàm ignem refert. Devorabit hæc flamma intima carnis, & medullas ossium. Audi Isaiam: *Quis poterit de vobis habitare cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?* Isa. 33. v. 14.

Quid? quod orci incendia eos potissimum sensus & membra depascentur, quæ præcipua fuerunt peccati instrumenta: Quòdque in hoc genere horroris plenissimum est; DEUS: quis DEUS? DEUS totius consolationis &

misericiendiæ intuebitur damnatos, creaturas suas à se conditas, suo redemptas sanguine, inter illos flammaram turbines intuebitur, inquam, sine ullo commiserationis affectu: quin imò gaudebit, quòd iustitiæ suæ rigorem in damnatis hisce bestiis saturare possit. Eheu, peccatum, quantum & quàm abominabile malum hoc est! quò denique miserrimos mortales deducit? hunc ignem tu cogita, & is facile in te concupiscentiæ flammam extinguet. Tu posthac si sapias, sic membris, sic exterioribus utere sensibus, ut ne abutaris. *Quia ascendit mors per fenestras nostras: ingressa est domos nostras. Jeremiæ 9. v. 21.*

Punctum III. Nec minora sunt, quæ in tribus animæ facultatibus tormenta damnatus sustinet. Memoriam veluti fluctuantem oceanum, tumultuantes tristium imaginationum procellæ fluctusque cocutient. Ante mentis oculos obversabuntur continuè honorum & voluptatum illecebræ, queis vivens gavifus est, & quas modò pudor dolorque sempiternus excepit; tot millenæ horæ tanto suo dispendio malè impensæ; tot abundantissima salutis obtinendæ media, quæ salutem tam commodè potuisset assequi, quàm assecuti sint tot alii, quibuscum in eadem conditione ac domicilio conyixit; tot peccata enormia, quæ viva conscientiæ tabula omnium circumstantiarum depicta coloribus usque & usque objiciet. Quales quantique sunt hi aculei,
quàm

quàm atrocía mentis vulnera? Non errat D. Augustinus: *Inter omnes tribulationes humana anima, nulla est major tribulatio, quàm conscientia delictorum.* Tom. 8. in Psal. 45. Et tamen cùm vitam hanc vivimus, nonnunquam indormiscit conscientiae vermis: at in inferno, uti Christus testatur: *Vermis eorum non moritur.* Marc. 9. v. 43. Nulla ibi quies, nullum solatium: quis enim illius vel miculam suppeditaret? DEUS? is Judex est. Coelites? amici DEI sunt, & qui pro DEO faciunt. Conscientia? ipsa sibi est carnifex. Socii? horum aspectus adauget malum. Pristinæ voluptates? abierunt illæ, & totæ quidem in dolores & anxietates. Id tibi ego consilium do: cave, pecces in animam tuam; sed dum tempus habes, operate bonum; vana & fluxa mundi oblectamenta prius desere, quàm te deserant in tempore malo.

Intellectum damnati excœcabunt æternæ illæ tenebræ, quas Theologi pœnam damni appellant, estque perpetua carentia visionis beatificæ. Eheu, jacturam incomparabilem! rejici, & æternùm rejici à sua beatitudine, hæreditate, patriâ, regno, à DEO suo, à summo, infinito, incomparabili bono, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Eheu malum quo non datur majus malum! illos imprimis manet isthæc cœcitas, illos, inquam, qui everterunt sensum suum, & declinaverunt oculos suos, ut non viderent

vent cœlum. Dan. 13. v. 9. Damnati voluntas obdurata in malum, & frugis melioris incapax, sempiternas in DEUM, Divósque inimicitias parturiet, plena inquietudine & tumultu, desperationis abyſſo abſorpta, quòd contra tot malorum fluctus ſemper luctetur, & eluctetur nunquam. Anima enim immortalis eſt; ſententia divina in eam lata irrevocabilis; ignis, quem patitur inextinguibilis; vermis à quo roditur, enecari nequit. Hujus vitæ miſeriæ cum morte finiunt; at mors apud inferos quæritur, nec invenitur: *Deſiderabunt mori, & mors fugiet ab eis.* Apoc. 9. v. 6. æterna igitur ſunt inferni ſupplicia. O æternitas, æternitas, quàm longa eſt æternitas! Ride finituras mundi calamitates: deſle æternum malum, quod ſolum verè eſt malum: omnem poſthac moveto lapidem, ut temetipſum & plures alios æternis hiſce cruciatibus expedias.

Punctum IV. In præſentiſſimo verſaris periculo damnationis æternæ. Ipſe tibi tu iudex eſto: an non iſ miles extremo discrimini vitam expoſitam habet, quem in aperto campo integra hoſtilis legio circumſidet? eo in discrimine tu es. Natura corrupta, & ſuo pondere in malum inclinans, momentis ſingulis in præcipitia te propellit: Diabolus circumvit continèe tanquam leo rugiens, quæret quem devoret. Tam ſubdola inſuper eſt variorum peccatorum indoles, ut inter mortales

le & veniale non facile discernas : quàm subitò morosâ delectatione Venereâ delinquitur? quàm celer est in dubitationem contra fidem consensus? quàm inconsideratè protrudimus ea, queis bona proximi fama graviùs vapulat? quàm facilè in his aliisve criminum generibus tu impinges? Tu, inquam, qui homo iners & desidiosus es, qui inspirationes divinas repudiare confvevisti, & tibi ipsi nimum indulgens, vile passionum tuarum mancipium vivis. Et nulla tibi sit timendi causa? nullum pereundi periculum? Aliter profectò fenserunt viri inter alios sanctissimi. D. Paulus: *Castigo, inquit, corpus meum, & in servitutem redigo, ne fortè cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar.* 1. Corinth. 9. v. 27. Hæc marmorea & viva fidei columna, quæ sustentat orbem, concutitur & contremiscit; & tu, qui lignum es carie exesum, omnis sollicitudinis vitam expertem agas? si bene tecum deinceps actum volueris, cum metu & tremore operare salutem tuam, & quamcunque peccati occasionem, imò & umbram evita. Qui stat, videat, ne cadat, sed indefessus contra torrentem tentationum diabolicarum enitatur, ne animæ navicula in abyssum perditionis abripiatur.

DIES DECIMUS.

De Æternitate reproborum.

Punctum I. Audi DEUM dicentem per S. Paulum, Tim. 6. *Apprehende vitam æternam*, et considera quid sit æternitas? *Essentia*, et natura æternitatis plenè & sufficienter explicatur duobus illis adverbis: *semper* & *nunquam*, nimirum, semper necabit Tartarus, nunquam tamen enecabit. Semper vorabit Tartarus, nunquam devorabit. Ardebit semper Tartarus, nunquam focus quiescet. Arsuræ semper fulmina, & nunquam sopienda. Hoc *semper*, & hoc *nunquam*, damnatis acerbissimos excutit gemitus. Facit, ut gravissimè sibi ipsis succenseant, indignentur, frendeant, ululèntque ferarum more, memores, se peccati mortiferi fugâ; exiguæ, brevis, fædæque voluptatis repudiatione tantos, tàmque diurnos evadere potuisse cruciatus, æternitas est, quæ inferorum pœnas reddit intolerabiles. Nunc in maximis ærumnis illud habetur solatii, quòd hæc aliquando sint terminandæ, quòd mors saltèm sit ipsas terminatura. Sed e heu! ipsa mors damnatorum non erit terminus ærumnarum! mors ista ità depascet, ut semper morientes moriantur nunquam. Quærent miseri mortem, & non invenient!

Punctum II. Audi DEUM dicentem per Eccles. C. 12. *Ibit homo in Dominum æternitatis. Juvet.* Et considera immensam longitudinem

æternitatis. Dentur pulvisculi ita minuti, ut eorum millena millia contineantur in uno grano papaveris. Sit igitur totum hoc spatium, quod est intra Cœlum, & terram, impletum huiusmodi pulvisculis. Quid putas, quantus horum erit numerus? sed exprimitur ne per illum æternitas? nihil minus: finiti enim ad infinitum nulla est proportio. Hoc expenso vide rursus, quantum angebit æternitas tam longa, quantum aggravabit damnatorum poenas & cruciatus? Molestissima fuit Ezechielii Prophetæ, per trecentos, & nonaginta dies, in ano latere cubatio. Molestissimum etiam aliis est, in molliculcitra longiori tempore decumbere. Quid putas, quam molestum erit, tota æternitate excruciaci? tota æternitate super ignitos carbones, super durissimas, ardentes & æstuantes cubare crates? O DEUS! *hic ure, hic seca*, modò in æternum parceas.

Punctum III. Audi DEUM dicentem Isai. 32. *Quis ex vobis habitare poterit cum ardoribus sempiternis.* Et considera immensam latitudinem æternitatis. Qui est in medio Oceani, quocunque vertat oculos, non attingit litus; vertat quocunque oculos damnatus, æternitatis terminum non attinget. Undique & undique æternitas! Committes te aliquando immenso æternitatis mari; at quomodo pro tanta navigatione providisti? quomodo etiamnum provides? Mons vertice Cœlum contingens in alium locum transferetur tandem,

dem, licèt una duntaxat avicula, singulis centenis annis, nonnisi unicam auferret arenulam; attamen æternitas ne minima quidem ex parte esset diminuta. Quin imò licèt altissimus iste mons, millies & millies eo modo transferretur, æternitas tum, solummodo quasi inciperet; nihil in inferno de pœnarum acerbitate esset sublatum. Ignis ibi æquè foret intensus, fætor æquè gravis, ploratus æquè lamentabilis; ac primo damnationis die. O igitur æternitas quàm amara est memoria tua! sed tu dum tempus suppetit, maturum cape consilium, nam periisse semel æternum est!

Punctum IV. Audi dictum illud: *Momentaneum est quod delectat, æternum quod cruciat*, & considera profunditatem æternitatis. De fide est fore in inferno fletum, ut docet Christus Math. 8. de quo S. Bonav. c. 49. ait: tam copiosum illum fore, ut si singulorum damnatorum asservarentur lacrimæ integer ex illis congereretur Oceanus. Cogita ulteriùs: sint tot integri mundi, quot fuerunt, sunt, eruntque homines. Quot folia in arboribus, quot guttæ in aquis, arenæ in mari, Atom. i in aère; & unus damnatorum singulis mille annis, unam guttam ex oculis suis emittat: implebit lacrimis suis omnes mundos, adhuc tamen æternitatis mensuram non æquabit. Man- bit hæc in infinitum continuanda tamdiu, quam-

Quia DEUS erit DEUS. O anima mea! æternitas te bona, vel mala manet; & in potestate tua est cum gratia Dei bonam consequi: cur ergo non incipis serio pro Cælo laborare? Quid tibi cum transitoriis vanitatibus? Transibunt hæc omnia. Quid te ex rebus mundi contristabit? quid pro æternitate beata obtinenda grave erit? æternus DEUS! qui me æternum creasti, ne permittas, quæso, me perire in æternum.

DIES UNDECIMUS.

De Judicio Universali.

Punctum I. Audi Apostolum dicentem: *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi.* 2. Cor. 5. Nihil hoc certius est, nulla de re sacra scriptura clarius differit. Comparebunt ad Tribunal hoc electi & reprobi, sed quantum discrimine? Idemne erit corpus Epulonis, & Lazari? Caini, & Abelis? Judæ Apostoli, & Judæ Proditoris? Eheu maledicet corpori suo reprobis, dum amicum suum alloquetur electus, dicetque: *jam hyems transiit, imber abiit, surge amica mea & veni.* Implevit DEUS desiderium nostrum. *Apparebit subinde signum filii hominis in Cælo* Math. 24. v. 30. Crux scilicet, seu arbor illa salutis, quæ erecta fuit in monte Calvarie: justis ad solatium, reprobis ad supplicium. Crux illa modo spes nostra est: **In ea Christus, salus nostra, extendit ad nos**

manus, ut nos amplexetur. In ea inclinat caput, ut nos osculetur, & orationibus nostris annuat. In ea distillat balsamum sanguinis sui, ut vulnera curet. In ea pectus suum patulum nobis offert, ut nos in visceribus suis condat, & ab ira ventura abscondat. Juxta eam Virgo, & Mater ejus, ut pro nobis intercedat: sed in die iræ, nihil horum in ea reperietur. Visô hōc signô *plangens omnes tribus terræ*, ut ait Evang. *quia videbunt accusatorem suum, id est ipsam crucem, & ipso arguente cognoscent peccatum suum, serò & frustra fatebuntur suam cecitatem* S. Aug. serm. 130. de temp. Videbit ergo superbus se, nimia sui elatione; videbit se avarus, fraudibus ac usuris suis; lascivus suis libidinibus; furiosus ac sui impotens, suis mucronibus transfixisse Christum. Videbit quisque impius, quot plagas impietate sua Christo inflixerit; quot spinas ejus capiti inflixerit. Plagent omnes tribus terræ ob præterita scelera, ob præsentem Judicis supremi conspectum, ob futura æterna supplicia.

Punctum II. Audi DEUM dicentem Ezech. 7. *Nunc finis super te & judicabo te juxta vias tuas.* & expende, tria cum primis esse, quæ iudicium supremum faciunt perquam horribile. 1. Stricta reddenda ratio. 2. Summa ignominia. 3. Irrevocabilis æternæ damnationis sententia. Primum hinc discute. Nullum verbum, nullum opus, nulla cogitatio,

nullum vitæ momentum præteribit, nisi exactissimè discussum, ut pro eo, vel merces tribuatur, vel pœna irrogetur. Quid tibi erit animi, dum tot pravæ cogitationes, tot nefaria opera, tot otiosa, atque impura verba, tantam temporis jacturam, totque gratias neglectas coràm intueberis? quis tibi tum erit sensus? *Quid faciam inquit Job, cùm surrexerit ad judicandum DEUS, & cùm quaesierit, quid respondebo illi? Va etiam laudabili vita hominum, si remotâ misericordiâ discutias illam.* exclamat S. Aug. l. 9. Conf. c. 31. *si justus, inquit S. Petrus, vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* effugere omnium horum judicium nequaquam potes, hic igitur te ipsum judica, & severè castiga, ne postmodum severè judiceris & castigeris.

Punctum III. Audi servum DEI Job illud inæminentem: *Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me donec pertransent furor tuus.* Mitius videtur viro DEI, vel in ipso horribilium omnium horribilissimo loco inferno commorari, quàm DEUM Judicem in impios fulminantem contemplari: atque hinc cogita quâ etiam ignomiâ obrueretur damnatus? Oculi Domini multò lucidiores sunt, quàm solis radii; hi novissimò illò die tanta nos luce perfundent, ut visurus sit unusquisque non solum publica nostra peccata, verùm etiam occulta; omnibus vestita circumstantiis: ubi, quan-

do

do, quomodo, quibus mediis, & cum quibus commissa sint? O quàm intolerabile erit sic palàm prodire! latere in abyſſo infernà mallent damnati, ſed latere non poterunt! Ad ſiniſtram igitur, eheu! cum Dæmonibus conſiſtere debebunt, incredibili rubore, coram univerſo mundo ſuffundendi, deque illis veriſſimè affirmare licebit hæc S. Apoſt. Pauli verba: *quem fructum habuiſtis in illis in quibus nunc erubescitis. Satiùs certè eſſes* inquit S. Chriſoſt. *inſinita fulgura ſuſtinere, quàm illam mitem Chriſti faciem nos averſantem videre.* Igitur ſi ſapis Magni Baſilii monitù nunc ſeriò tibi cordi fume. *Si quando ſenſeris, te ab appetitu ad peccandum pertrahi, cogita horribile illud & intolerabile Chriſti tribunal, in quo præſidebit Iudex in alto, & excelſo throno, adſtabit autem omnis creatura, ad glorioſum ejus aſpectum contremiſcens.* Cogita etiam illud S. Hieron. *Sive dormiam, ſive comedam, ſive quidquam aliud agam, ſemper vox illa auribus meis inſonare videtur: ſurgite mortui verite ad judicium.*

Punctum IV. Audi Chriſtum dicentem Math. 21. *Ibunt hi in ſupplicium æternum, juſti autem in vitam æternam.* Et expende jam irrevocabilem Judicis ſententiam. quære primum, cur priùs ferenda ſit illa ſententia optatiſſima in electos, quàm altera funeſtiſſima illa in reprobos? cur piiſſi beati admit-
tendi ſint in regnum, quàm impii detruden-

Et in carcerem? nimirum spectat hoc ad di-
 vinam justitiam manifestandam: ut cum ma-
 li viderent bonos coronatos, non minus de
 aliena gloria, quam de sua crucientur mise-
 ria. Prius inquit S. Bern. Serm. 8. in Ps. 90.
*Benedicti vocantur in regnum, quam maledi-
 cti dejiciantur in caminum ignis aeterni; quo vi-
 delicet acrius doleant, videntes quid amiserint.*
 Sed quæ prior illa ad electos sententia. *Ve-
 nite Benedicti Patris mei, possidete paratum
 vobis regnum à constitutione mundi.* Venite
 nimirum de tenebris ad lucem; de servitute
 ad libertatem filiorum DEI; de bello ad pa-
 cem; de morte ad vitam; de exilio ad pa-
 triam; de carcere ad regnum; de agone ad
 triumphum; de mari ad portum; de Baby-
 lone ad Hierusalem; de mundo ad cœlum;
 de tempore ad æternitatem. O quantis læ-
 titiis incedent electi ad verba hæc, dulcia
 super mel, & favum! Venite Benedicti! ô
 vox veri gaudii, & lætitæ, vox victoriæ,
 & triumphi, ac finis desiderii! At expende
 jam ex adverso decretoriam in improbos
 sententiam. Tinnient ad illam ambæ aures
 reproborum. Hæc, est illa vox, quam ipse
 Job, qui licet ad omnia adversa esset rupes,
 horrebat, dicens: *Super hoc exavit cor me-
 um & emollitum est de loco suo, audiet audi-
 tionem in terrore vocis &c.* Erit vox ultima
 Christi, vox omni fulmine terribilior. audi
 illam, & contremisce: *Discedite à me maledi-
 cti*

dicti in ignem aeternum. Math. 25. *Actum*
 & conclamatum est! sententia est irrevoca-
 bilis, decretum irrevocabile. discute verba
 singula. *Discedite*, poenam damni continet.
 poenam omnium maximam, quâ à DEO, Prin-
 cipio & fine suo auelletur damnatus; hære-
 ditate sua cœlesti æternum excidet. *Audi-
 tis Esau sermonibus Patris irrugiit clamore
 magno*, Gen. 27. cum benedictione paternâ
 excidisset. Quem rugitum edent reprobi,
 cum videbunt se non tantum privari Patris
 sui benedictione, sed ab eodem æternum
 maledici. *In ignem aeternum*, in hoc poena
 sensus consistit. In ignem, qui ardeat semper,
 nunquam consumat. Quid hic aliud inge-
 mines, quam illud unice: *Verè horrendum
 est incidere in manus DEI viventis!* ad Hebr.
 10. 31. Sic erit finis omnis temporis, sic
 initium æternitatis nunquam terminandæ.
 ô quisquis es, dum dies sunt salutis, dum tem-
 pus est acceptabile, salutis tuæ confule, v.
 illud olim merearis audire: *Venite benedicti*

DIES DUODECIMUS.

De non differenda vita emendatione.

Punctum I. Audi Christum dicentem Marc.
 1. v. 15. *Pœnitementi & credite Evan-
 gelio.* Duo hæc Salvator coniungit, quia
 unum, sequitur alterum. De veritate Evan-
 gelii persuasum nobis esse non potest, quin
 pariter de poenitentiae necessitate persuasum

fit. Quemadmodum is, qui fide caret, salutem consequi non potest, sic neque is, qui peccati mortalis reus, poenitentiam non agit, vitamque suam non emendat. Et sicut beatorum societati aggregari non meretur, qui lustralibus aquis ablutus non est, sic neque peccator, qui animæ suæ labes, per baptismum poenitentiae non abolevit. *Si poenitentiam non egeritis, omnes simul peribitis.* Luc. 13. v. 3. Nemo hic excipitur, *omnes peribitis.* Denique agenda est poenitentia, vel in hac, vel in altera vita. Aut punire se debet in tempore peccator, aut à Deo vindice punietur per totam aeternitatem. Utrum satius est? damnati in inferno poenitentiam agunt, ait Scriptura Sap. 5. v. 3. plorant, ingemiscunt. O crudelem, diuturnam, sed inutilem poenitentiam! poenitet illos in altera vita negligentiae, quam hic in agenda poenitentia, & emendanda vita admiscere. Confessio, & formido poenitentiae adeo terribilis, qualis est illa, quam damnati per totam aeternitatem acturi sunt, facillimos reddere potest, & suavissimos rigores illius, quam agere in vita obligamur. Omnis poena, quantumvis aspera videatur, mitescit, si consideretur velut medium poenam aeternam certò evadendi.

Punctum II. Audi illud tibi dici: *Non tardes converti ad dominum, & ne differas de die in diem.* Eccl. 5. v. 7. Et reputa tecum quo in statu sis, constitutus in peccato mor-

tali. Hostis es DEI; mancipium dæmonis;
 sunt opera tua mortua, & meritorum expecta-
 tia. Putridum & resectum membrum es,
 bonorum operum, quæ in Ecclesia fiunt,
 destitutus es participatione; jure quod ha-
 ebas in cælum orbatus; incendii reus per-
 sistis: quas igitur in salvando te moras ne-
 ctes? DEI vox est: *Subito enim veniet ira illi-
 us, & in tempore vindictæ disperdet te.* Ad-
 verte ad utrumque, *subito, & in tempore vin-
 dictæ.* DEUS impios quosdam tractat, ut so-
 let inimicum homo vindictæ appetens. Si-
 nit hic subinde aliquas ultionis sumendæ oc-
 casiones præterire, maturiorem expectat
 oportunitatem, majus hosti suo probrum, &
 dolorem machinatur acerbiorum! interea
 cum eo agit, ut cum sibi amiciissimo. Por-
 ro ubi videt omnia ad vindictam rectè com-
 parata, tum, cum nihil simile subsit hosti su-
 spicari, sanguinariam exigit ultionem. Agit
 DEUS haud aliter cum quibusdam impiis. E-
 vestigio posset in illos animadvertere, quod
 interdum facit; sed culpam non semper pœ-
 na mox subsequitur. Multi elabuntur dies,
 menses subinde & anni; interea temporis
 illos ut amicos habet, bonis cumulat, de-
 liciis sinit circumfluere, dum expectatam ar-
 ripiat occasionem, & eundem in mediis de-
 liciis, cum impio Balthasare, inopina, &
 funesta morte obruat. Sanè insanabile fit
 etiam vulnus cujus remedia in dies differun-

uit. *Perseverare in malo diabolicum est, & digni sunt perire cum illo, qui similitudine ejus manent in peccato.* S. Bern. Serm. I. de Adv. Quid ultra? tempus præteritum, non amplius tuum est; futurum forsan nunquam tuum erit, nec quisquam extra DEUM hoc tibi polliceri potest. Nullum igitur, nisi tempus præsens tuum est, atque hoc vix adesse cogitas, jam prætervolavit; & cum eo fortassis unicum sperandæ misericordiæ divinæ fundamentum, unica salutis tuæ spes. Paulò post, inquis, ad meliorem frugem me recipiam: & cur non modò? quamdiu dicis cum Augustino gratiam repellente: *Adhuc modicum tempus, adhuc modicum tempus: & hoc modicum tempus nunquam finiebatur.* Cur non potius dicis cum eodem Aug. ubi gratiæ se dedere statuit: *Quamdiu eras & cras, quare non modò, quare non hæc hora finis turpitudinis meæ?*

Punctum 3. Audi DEUM dicentem Prov. I. v. 24. & 26. *Vocavi & renuistis, ego queque in interitu vestro ridebo, & subsannabo.* Et cogita, quòd ut meliorem rationem vitæ auspiceris, opus sit gratia divina, atque hæc, quæ nulli deest, te nunc ad id præstandum urget; cur igitur morem non geris? hæc tibi te modò offert, cur illam repellis? millies indignè à te rejecta, an non denique à te recedet? an non contemptus & abusus, quem in eam exerces, eâ indignum

reddet? quò diutiùs vitæ in melius commutationem procrastinas, eò magis peccata tua augebis, eò longiùs à DEO te removebis. Gratia extraordinaria est effectus bonitatis extraordinariæ: poterisne eam prudenter sperare à DEO, quem toties contempstisti? tam indignè offendisti? ut quis improba peccandi consuetudine rejecta, virtutem amplectatur, habere debet sinceram & efficacem id agendi voluntatem; quò magis tergiversaris ad bonam frugem te revocare, eò minus id voles; eò violentiores evadent animi tui motiones, eò robustiores pravæ tuæ consuetudines, eò magis ratio tua debilitabitur, voluntas pervertetur, & mens excæcabitur. E peccato te eripere non vales, dum filô adhuc ei alligatus es, quî tunc id poteris, ubi rudentibus eidem adstringeris? Tempus quod cætera omnia consumit, roborat perversas animi propensiones, iisque dat incrementum: Nunc igitur, si sapias, DEUM vocantem audi.

Punctum IV. Audi Apostolum dicentem: *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* 2. ad Cor. 6. v. 2. Nunc nimirum dum sanus es, dum rationis compos, salutis tuæ negotium pertracta. Ad mortem, ad vitæ finem illud differs? sed quis tibi spondit tantum temporis in illo articulo concessum iri? an non contrarium tibi comminatur DEUS? cogita quot etiamnum ro-

pentina morte obeant, qui eadem spe, quã
 tu, nitebantur, tibi que moriendo dicunt:
Hodie mihi, cras tibi. An ne tecum repu-
 tas, quod hinc de salute tua agatur? de feli-
 citate vel infelicitate sempiterna? & tu tan-
 ti momenti negotium incertæ aleæ commit-
 tis, qui tam cautè & securè in rebus nihili
 aisis? Verùm, si certò etiam tibi constaret,
 tempus tibi non defuturum, quid inde certi,
 à supremo illo vitæ tuæ articulo polliceri
 audebis? Homo, cujus corpus violentò ma-
 lô obrutum; cujus sensus sopiti, cujus omnes
 potentiæ fractæ sunt; homo, qui affligitur
 ob crudelem illam separationem ab omnibus
 iis, quæ ardentissimè, tenerrimè que amavit,
 qui mille rebus funestis, quæ ejus menti ob-
 versantur, divexatur, & intuitu propinquæ
 & incertæ æternitatis terretur; homo inquam
 in hoc statu, in quo minimis negotiis, quæ
 animi quamdam contentionem exigunt, im-
 pendere se non potest: an impendere se po-
 terit negotio tanti momenti juxtà, ac diffi-
 cillimi, quanta est bona confessio cum vero
 de peccatis commissis dolore, sincerò que
 proposito se posthac emendandi conjuncta?
 Vehementior una febricula ad rectè agen-
 dum reddit te incapacem, & dolores mor-
 tis fat tibi libertatis concedendæ salu-
 taris pœnitentiæ, à qua tota pendet æterni-
 tas? Certè sacræ paginæ vix ullius memine-
 runt, excepto bono latrone, qui in morte
 ad

ad meliorem frugem se receperit: hoc, prodigium fuit, ad quod patrandum opus fuit DEO præfente & moriente. Ita poenitentia fera, haud unquam est vera; *Et, illa est peccati iusti. Prima poena, ut, qui rectè facere, cum posset, noluit, amittat posse cum velit. S. Aug. l. 3. de lib. arb.*

DIES DECIMUS TERTIUS.

De Regno JESU Christi.

Punctum I. Pone tibi ob oculos Regem aliquem, à tota Christianitate in caput electum, prudentiâ inter homines, & rerum seu bellicarum, seu politicarum peritiâ facile principem, admodum benignum, mitem, affabilem; verbo: regiis omnibus dotibus apprimè instructum. Secundò: Is post aliquot annos imperii in pacatissima quiete transactos, status suos & ordines convocat, eosque in hunc modum alloquitur: Certum mihi est, Fideles subditi mei, Turcarum & infidelium regiones bello aggredi, & Christi jugo armatâ manu subjicere; si quis est vestrum, cui consilium hoc placeat; agendum se se mecum accingat. Fruetur eadem sorte, quâ ego; equus, arma, vestis, cibus, & lectus, mecum illi communis erit. In laboribus, vigiliis, periculis, excubiis, ego mihi primas vendico; sed vestrum est sequi strenuè. Quidquid mihi spolii obvenerit, quicquid urbium, regionumque domuero, vos

inter distribuam; ita tamen, ut ille plus auferat, qui meo exemplo generosiùs in hostem irruerit. Tertiò: Subditi omnes, in quibus vel gutta est ingenui sanguinis, huic Regi suo ad pares labores, pariàque pericula, imò & majora certatim se offerent; dicentque ad illum omnes, quod Ethai Gethæus ad Davidem: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris Domine mi Rex, ibi erit servus tuus.* 2. Reg. 15. v. 21. Si quis verò parem cum Rege sortem detrectaret, meritò velut deses & excors cæterorum ludibriis exponendus erit. Quod si nunc Rex ille terrenus, tale subditorum suorum obsequium, & promptam in mortis pericula sequelam meretur; quid non merebitur Christus infinitis modis tali Rege præstantior; & qui à nobis nihil fieri petit, nisi in quo ipse præivit, & pro mercede ac præmio, nihil terrenum, sed cœlestè regnum pollicetur? atque hæc tria sequentibus punctis enucleatius sunt ponderanda.

Punctum II. Si talis Rex, qualem modò depinximus, reperiretur alicubi in terris, nonne omnium manibus portaretur? & tamen quid habent ipsius dotes ad Christum? Ille ab hominibus electus esset; Christus ab æterno Patre. *Ego autem constitutus sum* (inquit) *Rex ab eo, super Sion montem sanctum ejus.* Pf. 2. v. 6. Ille prudentiâ excelleret inter homines; Christus verò infinita est Patris

æterni sapientia, cujus oculis nuda sunt
 omnia, præterita, præsentia, futura; quem
 nullus latet suorum defectus, nulla penuria:
 ille benignus esset & mitis; at Christus sine
 ulla comparatione benignior: siquidem tam
 ipse misericors est, ut commiseratio ei san-
 guineum sudorem expresserit, quando vel
 cogitatio, de suorum miseria mentem subi-
 bat; tam ardens amore, ut pro hominibus
 cœlum, & sinum suavissimum æterni Patris
 reliquerit; tam liberalis, ut nobis non mo-
 dò corpus nostrum & animam, creaturas
 reliquas, multa supra naturam dona, gratias-
 que concesserit; verùm etiam proprium cor-
 pus & sanguinem in cibum, potumque donâ-
 rit; tam est humanus, comis, affabilis, ut
 licet sit DEUS, cum discipulis tamen suis agat,
 ut frater, imò ut minister: *Ego autem* (in-
 quit) *in medio vestrum sum, sicut qui mini-*
strat. Lucæ 22. v. 27. Tam suavis & blan-
 dus erga afflictos & miseros, ut ipsummet re-
 gnum ejus, sit *Justitia & pax, & gaudium in*
Spiritu sancto. Roman. 14. v. 17. Prior ille
 Rex magnæ authoritatis foret & potentia; ;
 at Christus, majestatis & potestatis infinitæ,
 qui, quod vult, hoc potest: ille regnum su-
 um sollicitè obeundo, lustraret; at Christus
 itineribus iis non indiget, ubique per divi-
 nam immensitatem diffusus, & non modò
 in Regum palatiis, sed & in rusticorum tugu-
 riis intimè præsens: ille militibus accurratè

solveret stipendia, sed ex tributis, quæ pendunt subditi: Christus verò nullum vectigal aut collationem imperat; quin & debita nostra apud æternum Patrem contracta dissolvit. Illius regnum finem sortiretur aliquando: de Christo autem Archangelus Gabriel enunciat: *Dabit ipsi Dominus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis.* Luc. I. v. 32. Hic pro tali Rege tibi concessio æternæ Patri gratias age, juxta D. Pauli monitum: *Gratias agentes DEO Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum filii dilectionis suæ.* Coloss. I. v. 12. Hic statue tale Christo Regi tuo impendere servitium, ut summam ejus gratiam merearis, ut principem apud eum locum obtineas.

Punctum III. Expende conditiones & pacta, quæ Christus suis in hac bellica expeditione proponit. Deliberatum est mihi, dicit Dominus, meos vestrosque hostes, carnem, mundum, diabolum, omnemque vitiorum exercitum oppugnare, iisque devictis in Patris mei regnum & gloriam reverti. Quisquis jam vestrum, eò mecum aspirat, vivat, ut ego; patiatur, ut ego. Id unum à vobis posco, quod à militibus suis Abimelech: *Quod me videtis facere, citò facite.* Jud. 9. v. 48. *Exemplum dedi vobis, ut quemad-*

*modum ego feci vobis, ita & vos faciatis. Amen, amen dico vobis, non est servus major Domino suo. Joan. 13.v.15. Tuum igitur munus, & obligatio tua erit, ut Christum perfectè sequaris: in hac sequela sita est tua sanctitas & omnis perfectio: in hac amorem tuum erga DEUM præcipuè testaberis, tibi-que cor DEI vicissim devineies: similitudo enim est mater amoris. At verò, quâ ratione tu hæctenus Christum secutus es, & te illi conformem facere studuisti? Christus ex corde humilis; tu superbus; Christus charitate plenus, tu invidiâ, &c. an non metuis, ne Rex tuus in morte tibi id exprobet, quod jam olim per Prophetam Isaiam elocutus est: *In vacuum laboravi pro te, sine caesa, & vanè fortitudinem meam consumpsi. Isa. 49.v.4. Idcirco vide sis, ut ita vivas in posterum, ut possis dicere cum Paulo: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus. Gal. 2.v.20.**

Punctum IV. Considera magnitudinem præmii, à Christo suis sectatoribus promissi. *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, & sedi cum Patre meo in throno ejus. Apoc. 3.v.21. Si quis mihi ministrat, me sequatur, & ubi ego sum, ibi & minister meus erit. Joan. 12.v.26. Terreni Reges servorum suorum obsequia ditio- nis alicujus dominio, aut Pro-regis officio compensant, regiâ dignitate sibi reservatâ: Christus verò omnes servos suos reges facit; & quia*

& quia infinitum est regnum illius, totum
 donare potest, & sibi totum retinere. O in-
 gens cœlestium horum regum felicitas, qui
 malorum immunes, passionum suarum do-
 mini, nulli peccato obnoxii, possident, quod
 desiderant, & per beatificam visionem fru-
 untur omnibus divinorum bonorum, & at-
 tributorum thesauris! Prensarent mundi af-
 fectæ infima quæque multorum annorum mi-
 nisteria, si per ea scirent se posse ad regiam
 dignitatem emergere. Pari modo nullus ti-
 bi labor sit arduus, nulla videatur crux a-
 spera, ut cœlo aliquando potiaris, audiâsque
 tibi dicentem Christum: *Vos autem estis, qui
 permansistis mecum in tentationibus meis, &
 ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater me-
 us, ut edatis & bibatis super mensam meam
 in regno meo, & sedeat is super thronos judi-
 cantes duodecim tribus Israel.* Luc. 22. v. 28.
 Adhæc statuere te firmiter oportebit, sequi
 Christum, & itâ ex corde DEUM tuum affari:
 En ô Rex supreme ac Domine universorum,
 tuâ ego, licet indignissimus, fretus tamen
 gratiâ & ope, me tibi penitus offero, meâ-
 que omnia tuæ subijcio voluntati, attestans
 coram infinita bonitate tua, nec non in con-
 spectu gloriosæ Virginis Maris tuæ, totiûs-
 que curiæ cœlestis, hunc esse animum meum,
 hoc desiderium, hoc certissimum decretum,
 ut (dummodo in majorem laudis tuæ, &
 obsequii mei proveat) quàm pos-
 sum

sim proximè te sequar & imiter, in ferendis injuriis & adversis omnibus, cum vera tum spiritus, tum etiam rerum paupertate. Si (inquam) sancti simæ majestati tuæ placeat, ad tale me vitæ institutum eligere atq; recipere.

DIES DECIMUS QUARTUS.

De Incarnatione Filii DEI.

Præludium primum est: *Proferre in medium* (verba sunt S. P. Ignatii) *contemplanda rei historiam; qua hoc loco erit: Quomodo persona tres divina, universam terra superficiem specularantes, hominibus refertam: quæ ad infernum descendebant; in Deitatis suæ aternitate decernunt, ut secunda persona, pro salute humani generis naturam hominis assumat: Unde adveniente tempore præstituto, Archangelus Gabriel ad B. Virginem Mariam nuntius destinetur.*

Secundum pertinet ad loci compositionem; qua erit visio imaginaria, perinde ac si oculis peteret terra universa ambitus, quam habitant tot diversæ gentes: deinde ad certam mundi partem domuncula spectetur Beata Virginis apud Nazareth in provincia Galilea sita.

Tertium continet gratiæ postulationem, ut intimè cognoscam, quo pacto DEI filius mei causâ sit homo factus, ut ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studiosius.

Punctum I. Expende cujusque personæ in hoc mysterio occurrentis statum & conditio-

nes. Considera, quàm sint homines diversis moribus, quàm vario idiomate; albi alii, nigri alii, alii tristes, alii læti, &c. Impii, & idololatræ propè universi; ipsi adeò Judæi, populus electus omnis generis flagitiis obnoxii: Erat mundus tali beneficio prorsus indignus; nihilo tamen minùs cœlestis Pater tot animarum interitum miseratus, *cogitavit super nos cogitationes pacis, & non afflictionis.* Jerem. 29. v. 11. Cogitavit & decrevit Unigenitum suum mundo redemptorem dare; unde S. Joannes admirabundus exclamat: *Sic DEUS dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.* Joan. 3. v. 26. Vide, an non & te tum, cùm ejus amore eras indignissimus, dilexerit? cùm ergo ille non Angelum, sed Filium mundo dederit; tu, quidquid es, & potes, ipsi redde. Offert perfectam mandatorum, votorum & propositorum observationem. Considera Archangelum Gabrielem, qui Fortitudo DEI interpretatur, & discè in arduis rebus pro honore DEI exequendis, & perferendis fortitudinem, firmamque in auxilium divinum fiduciam. Adverte denique ad Virginem, quæ erat immaculata, solitaria, taciturna, orationi dedita, gratiâ plena. Has virtutes cole, si in corde tuo, & cordibus aliorum, operâ tuâ Christum gigni desideras.

Punctum II. Examina personæ cujuslibet sermones, & documenta spiritualia ex eis

alice. Homines, qui tunc erant convitiis contumeliis, mendaciis, blasphemis oblectabantur; quibus tu? an melioribus? Quid interim DEUS? Pater ait; renovemus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram. Gen. I. v. 26. Filius: Ecce venio; in capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam DEUS meus, volui & legem tuam in medio cordis mei. Psal. 39. v. 9. Spiritus S. In charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans, rursumque adificabo te, & edificaberis. Jerem. 31. v. 3. Tu sic amantes redama. Etiam Angelicum beatissima Virgine colloquium perpende, Luc. I. & præcipuè ultima Virginis verba: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Imitare exactam obedientiam, demissionem animi, resignationem in beneplacitum DEI, seu acerba, seu dulcia imperantis.

Punctum III. Discute cujusque personæ opera, & quid imitandum, quid fugiendum, felige. Rapiunt, furripiunt, trucidant homines, pleno impetu ruunt in perniciem. Appende in statera opera tua, & dubio procul invenieris minùs habens. Sanctissima Trinitas admirabile Incarnationis mysterium dat executioni; incarnatur æternum Verbum Filius Patris, fit homo in Virgineæ Matris utero. semetipsum exinanivit; formam servi assumpsit, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus, ut homo. Phil. 2. v. 7. DE-

US Immenſus, ſplendor æterni Patris, in au-
guſto & tenebroſo Virgunculæ corpore co-
arctatur & occultatur. Quis reſuat eſſe par-
vus in oculis ſuis, & recumbere in loco no-
viſſimo, cùm Altiffimus, ſit DEUS abſcon-
ditus? Angelus peractâ legatione, redit ad
Superos, expectaturus nova mandata: tu
exantlatis laboribus, quietem ne quære, ex-
cipiat laborem labor, cum pro DEO tuo la-
borandum eſt. Virgo Mater feſtinat per mon-
tana, ut Joannes à labe originis munde-
tur, tu, euntem, & in ea novum Regem,
tum precibus, tum aliis devotionis exerci-
tiis proſequere; divinis inspirationibus illi-
ſo morem gere: contemplationis dulcedi-
nem lubens deſere, cùm id ſalus proxim;
imperârit,

DIES DECIMUS QUINTUS.

De Chriſto naſcente.

Punctum I. Tenerrima & ſanctiſſima Vir-
go, etſi partui jam vicina, ut tamen Ro-
mani Cæſaris imperiis obſequatur, aſpera
hyemis tempeſtate, in Bethlehem ſuo cum
Joſepho proficiſcitur. Sed aliò DEI, aliò
Auguſti ſpectant conſilia: Auguſtus ambicio-
ne & pecuniæ cupiditate ſtimulatus, orbem
deſcribi jubet: Æterna autem DEI ſapientia
ſuorum memor decretorum, prænunciata
tanto antè tempore, de venturo in mundum
Meſſiâ, & ex ſemine David in Bethlehem na-

scituro, vaticinia, jam exequi parat, simul-
que jacere altissima in Christiana Religione
humilitatis, obedientiæ, & paupertatis fun-
damenta. Quàm profundæ factæ sunt cogi-
tationes DEI, & exaltatæ sunt viæ ejus, à viis
hominum! Disce te totum Divinæ provi-
dentiae transcribere: nec enim disferi po-
tes, quin DEUS tuus, benignissimum Patris,
imò sanctissimum sponsi erga te animum ha-
ctenus induerit, talémque, per omnem vi-
tam se tibi præstiterit.

Sub vesperum Divina puerpera frigore, &
pluviâ, suoque sanctissimo fatigata pondere,
Bethlemum advenit: sed hospitem, etsi per
omnes urbis vicus & plateas sedulò quærat,
minimè invenit. Defessa itaque proximum
lateri lapidem occupat: & interim Josephus
pro castissima conjugè sollicitus, fores com-
plures, jam has, jam illas pulsat, & hospiti-
um rogat, *sed non erat ei locus in diversorio.*
Ergo laborem omnem frustratus redit, & ita
Virginem affatur: Dilecta sponsa, laborem
hic omnem & operam perdidimus; urbs no-
bis iterum relinquenda est, & adeundum est,
quod foris præterimus stabulum, ut quod ne-
gant homines, pecora præbeant nascituro
DEO hospitium. Rex Regum, & Dominus
Dominantium! nullúsne tibi in primo mun-
di ingressu, diversorioli angulus supererit?
In propria venit, & sui eum non receperunt.
JOANN. I. V. II. O saxea Bethlehemitarum

pectora; imò me potius omni saxo, omni silice duriozem! qui toties evanescens cor meum fluxis mundi illecebris, & inordinatis creaturarum amoribus patere feci; JESUM verò, DEUM meum, impiè exesse volui, eique impudenter dicere sum ausus: sta foris. Mi JESU, mi DEUS, quàm me pudet hujus vesaniæ! En totum tibi saltem modò con-
figno cor & amores meos.

Summâ animi æquitate hanc Bethlemitarum duritiem pertulit Virgo, & his dulcissimum pro illis filiolum suum est deprecata: *Dimitte illis non enim sciunt quid faciunt*: Prompta & læta ingreditur stabulum, & illud ingressa, mox sese ad orationem componit, ignescit tota & pectore toto vultuque supra Seraphinos ardens, diviniorebus cœli perfusa deliciis, ad DEUM sustollit se, castissimòque amoris amplexu aut jactu potius, ad Dilectum, imò in Dilectum suum sese librat; & ecce tibi, *dum quietum silentium contineret omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus de calo à regalibus sedibus venit.* Sap. 18.v.15. Virgo doloris expers, salvo uteri virginalis clau-
stro, peperit suum, & æterni Patris Primogenitum. O quis hîc conceptu adæquaverit illa liquescentis animi gaudia, humillimam tam Deiparæ, quàm Josephi adorationem, suavissima Virgineæ Matris oscula & amplexus, affectuosam cordis gratitudinem, suique
& omni-

& omnium animæ corporisque virium, de-
 lationem? Tu tua quoque obsequia exhibe-
 re ne negligas. Quæ obsequia? orationem,
 silentium, laborem, abnegationem tui perfe-
 ctam, & quæ polliceris, stude exequi.

Punctum II. Sed & Divinum hunc infan-
 tem pannis involutum, & intra præsepis an-
 gustias reclinatum, attentius contemplare.
 Adverte amorem illius, obedientiam, &
 paupertatem; primitusque è straminea præ-
 sepi cathedra docentis, lectionem excipe:
*Discite à me, quia mitis sum, & humilis cor-
 de.* Matth. II. v. 29. Pater æternus in splen-
 doribus Sanctorum ex utero ante Luciferum
 me genuit; at modò me Mater inter obscu-
 ras noctis tenebras, in angusto & vili stabulo
 enixa est: Ego, qui tribus digitis appendo
 molem terræ, hic puer debilis manus, pedes-
 que ligatus jaceo. Ego, cujus scabellum pe-
 dum in cœlis Cherubini erant, & Seraphini,
 nunc in orbem ingrediens, locum novissi-
 mum & abjectissimum, elegi. O superbi filiū
 Adam, *discite à me, quia mitis sum, & hu-
 milis corde.* En mi Jesu, in discipulum tuum
 tibi me dedo: & quæ modò doces, discere
 & perdiscere certum est; nec antè quiescam,
 quam humili, compositâ, & absconditâ vi-
 vendi ratione lectionem hanc me penitus
 percepisse demonstravero. *Intolerabilis enim
 est impudentia; ut, ubi se exinanivit Majestas,*

vermiculus infietur & intumescat. D. Bernardus.

Punctum III. Considera, quæ nato Regi obsequia impendant Angeli. Vix natum in stabulo viderant, cum suum in humana carne Deum, ac Dominum adoraturi properis alis præsepi advolârunt, & id unum deprecati sunt, sibi ut liceret nati jam Regis gloriam mundo propalare. Hicce te Angelis affocia, & Jesum omnibus, verbo & exemplo prædicare stude.

Gabriel Archangelus, recens nati Regis legatus, magnâ stipatus Angelorum catervâ, ad iter se comparat. Lubet hîc festinos interpellare tantisper Genios. Quò tenditis Angeli? quam viam capeffitis? Ad summum fortè Judæorum Sacerdotem? Ad Cæsarem Augustum? Ad Præsidem Cyrinum? Ad Scribas & Pharisæos Bethlehemiticæ & Hierosolimytanæ urbis? Non vos istuc, nec ad illos: illi enim, quia superbi sunt, avari, molles, paupericulum infantem spissas inter noctis tenebras, & ferociente hyeme nunquam inquirent. His itaque spretis, rectâ coelestes genii ad pastores ovium se conferunt, quorum simplex humilitas & laboriosæ vigiliæ hanc sibi præ cæteris gratiam merebantur. Nunc agnosco verum esse, quod Salvator postea prædicaturus est: *Confitebor tibi Pater, Domine cæli & terra, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & revelasti*

ſi ea parvulis. Matth. II. v. 25. Sic una humilitas, una ſimplicitas te omnino idoneum reddet, ut ſe totum tibi DEUS effundat, & ad intimam familiaritatem ſuam admittat, tēque inſtrumentō utatur, ad honorem ſuum eximiè promovendum.

Jam verò quid hi cœleſtes choraulæ nobis occinunt? *Gloria in altiffimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Gloriam DEO debitam, DEO tribuunt; plenam cum DEO pacem & ſecum iſtis annunciant hominibus; ſed bonæ voluntatis. Bonæ voluntatis eſt, qui ſuam abnegat, ut divinam induat voluntatem, *bonam & beneplacentem & perfectam.* Rom. 12. v. 3. In ejus animo pax jugis, & perenne gaudium eſt, qui ea vult ſemper quæ vult DEUS.

Punctum IV. Paſtores nullis licet coacti Angelorum imperiis, ſine mora tamen accingunt ſeſe, & ad ſtabulum feſtinant. Imperia non expectat ſincerus amor, ſed nativo & liberrimo fertur in dilectum amoris pondere. Si DEUM, ſi te amas, negotia tuæ ſalutis magnâ cordis alacritate & ardore ſemper auſpicare. Si eecidiſti, ſurge ocyùs: ſi adeſt exercendæ charitatis occaſio, eam velox arripe: ſi deeſt, eandem cum paſtoribus inquire, & inventam avidus, fervor ſque amplectere: ſubintrant enim in ſtabulum paſtores, & quem inveniunt puerum, illum ut DEUM ſuum, ut Meſſiam expectatiſſimum

proni adorant. O vivam, firmamque fidem, quæ in parvulo isto jam nato, debili & paupere infantulo, infinitas æternæ, & omnipotentis, summæque Majestatis divitias reperit! O pastores verè fideles, quos nec vulgata Judæorum, Messiam sum cum magna majestate expectantium opinio, nec stabuli fordes, nec Matris Juvenculæ paupertas, nec parentis nutritii senectus, nec puerilis Jesuli infantia prohibuit, quò minùs certi de fide sua, in genua procumberent, & Deum suum munusculis in puero venerarentur. Hæc te magnanimitas in vera fide & divino servitio deceret.

DIES DECIMUS SEXTUS.

De Circumcisione Jesuli, & adoratione Magorum.

Punctum I. Considera excelsos animos Virgineæ Matris, quæ vel ipsa filiolum suum circumcidit, vel certè D. Josepho in hoc opere operam suam commodavit. Erat illa non minùs animosa, quàm uxor Moysis Sephora, *quæ tulit acutissimam petram, & circumcidit præputium filii sui.* Exod. 4. v. 25. Aut quàm illæ mulieres in Machabæorum libris commendatæ, quæ circumcidebant filios suos, *ideòque trucidabantur secundum jussum Regis Antiochi.* 1. Mach. 1. v. 63. Perregit utique hoc opus cum intimo doloris sensu tenerrima & castissima Mater; nec dubio,

bium, quia oculis in cœlum sublatis, mixtôque cum lacrymis suspirio, sic DEUM affata sit: *Sponsus sanguinum tu mihi es.* Exod. 4. v. 25. Maltisset ipsa sanguinem suum fundere, quàm filii; nihilominus ex amore nostri, diviniquè beneplaciti reverentiâ, in dilectissimo sibi filiolo, mente, manûque generosâ circumcissionem executâ est. Ita & tu, etsi temetipsum ames, tibi tamen parere non debes, sed debes teipsum sacræ circumcissionis seu mortificationis cultrô perfectè & plenè amputare. *Circumcisio cordis*, (inquit Paulus) *in spiritu, non litera, cujus laus non ex hominibus, sed ex Deo est.* Rom. 2. v. 29. Sit autem circumcisio tua perfectâ & universalis, & extendatur ad omnia, quæ in sensibus externis, affectibus internis, in animæ potentiis, in rerum conditarum amore, in bonis temporalibus, immoderata & inordinata sunt. Hoc Christus à te exigit: *Si autem manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & projice abs te.* Matth. 18. v. 8. Sit in super circumcisio constans & stabilis, non pauculorum dierum spatio definita, sed toti tuæ vitæ commensurata. Si nunt quidem inordinati affectus sese supprimi, ac rarò opprimi, & funditus evelli. Vineæ, nisi quot annis amputentur palmites, silvescit, & uvarum inops, vites & palmites malè luxuriantes alit. Denique hanc circumcissionem spiritus, non modò tu ipse tibi ad-

habe; sed eam quoque ab aliis circa te usurpari libenter patere; à tuis videlicet Superioribus, animæque tuæ curatoribus, qui norunt optimè, quænam in te superflua cultro indigeant. Neque id tibi difficile accidet, si seriò perpendas hujus circumcissionis necessitatem, quæ ubi negligitur, effrænes passiones, sensim finè sensu cum æterni exitii periculo in te propullulant. *Forum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quàm duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum.* Matth. 18. v. 8. Inferni timor & DEI amor sint gladii spiritûs, & cultri sacri, quæis spiritualiter circumcidaris.

Punctum II Imitare præclarissimas virtutes, quæis tibi sanctissimus, divinûsque Infans in hoc mysterio præluxit. Prima est humilitas, in qua continuè hic parvulus altiùs ascendit, quia se continuè demisit profundius. In nativitate formam servi, in circumcissione speciem peccatoris induit: erat enim circumcissio cauterium peccatoris, & hominis in originali peccato concepti, velut stigma & nota. Quid tu ad hæc? Tu è diametro huic humilitati repngnas. Videri vis pius, & sanctus, cum sis flagitiosus & impius, & nævis plurimis scateas; gloriaris de regibus nihili, aut iis, quas à DEO accepisti, quasi non acceperis.

Altera virtus est obedientia, quâ legi circumcissionis promptè & exactè paruit, à qua tamen se poterat justissimis de causis exime-

re; quid quòd velut supremus, innocens, neque ulli peccato obnoxius Legislator; ejusmodi legi ne subiacebat quidem? ostendit nempe jam opere, quod postmodum dicturus erat ore. *Nolite putare, quoniam veni solvere legem, aut Prophetas, non veni solvere, sed adimplere; amen quippe dico vobis, donec transeat cælum & terra, jota unum, aut unus apex non prateribit à lege, donec omnia fiant.* Matth. 5. v. 17. Tu verò unde quaque quæris effugia, per quæ ab observatione mandatorum Ecclesiæ, tuarum regularum, tuique ordinis diurni te eximas, & tamen pendet inde profectus tuus in spiritu, & magnum gratiæ, gloriæque augmentum.

Tertia virtus, est plena dilectionis patientia, & plena patientiæ dilectio, quâ Christus sanguinem suum pro nobis cum tanto doloris sensu profudit. Infantes alii cultrum non prius sentiunt, quàm cuti admoveatur, eamque penetret; Christus verò jam tum materno in utero, doloris acerbicatem, & faxei cultri scissuram præsensit, neque tamen tenellulam carnem vulneri subtraxit; sed infracto illud & læto animo excepit: similem quidem vocem aliis infantibus emisit plorans; at cum gaudio sanguinem matutini sacrificii mundo effudit, paratus omnem in vespertino crucis sacrificio nobis impendere. O JESU, exosculor humillimè sanctos illos, paniculos, quos defluis tuus sanguis irrigas

vīt; apprimo illos tenerrimè cordi meo. Hæc
 oruenta tua linteola mihi animos, & robur
 in quavis adversitate suggerent: quin & pa-
 ratus sum vitam, & sanguinem quidquid sum
 & possum, tibi totum refundere.

Punctum III. Tres Reges ex oriente, stel-
 lâ duce veniunt Hierosolymam nullóque ha-
 bito Herodis respectu, animosè interrogant:
Ubi est, qui natus est Rex Judæorum? Matth.
 2. v. 2. Atque accepto à Scribis, & Legis
 Doctoribus responso, *In Bethlehem Juda;* eò
 confestim se conferunt, ibidémque recens na-
 tum Infantulum munerum suorum & obse-
 quiorum delatione venerantur. Admirare
 hic mutationem dexteræ Excelsi. Judæi, gens
 electa, quibus erat Messias promissus, tanto
 tempore ab iis desideratus, tam vicini Bethle-
 mitico tugurio, locum Nativitatis tribus Ma-
 gis commonstrant, & nemo unicus ex iis, aut
 ex Herodis metu; aut ex ei placendi & adu-
 landi studio, vel pedem effert e limine, ad
 cœlestem hunc Regem quærendum. Con-
 trà verò tres Magi, viri gentiles, partim stel-
 la duce, partim Balaami vaticinio excit; do-
 mos, uxores, liberos & ditiones suas prom-
 ptè deserunt; & cruda hyeme iter longum
 spatiò, gelu molestum inceptant, peragunt-
 que; intrepidè de novo Rege in aula Hero-
 dis percontantur, licèt Herodis ambitio, &
 crudelitas iis esset satis perspecta; nec ante
 quiescunt, quàm Rege cunctis gentibus de-
 fide-

siderato frui liceat. Ita nempe verum est, quod postmodum Christus edixit: *Multi ab oriente & occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Jacob in regno cœlorum; filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores.* Matth. 8. v. 11. Idcirco in servitio divino tu fervens esto, & *Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.* Apoc. 3. v. 11. ne fortè in locum proditoris Judæ, Mathias; & in locum reprobati Saulis, David novus eligatur. Sequere magnâ mentis promptitudine stellam fidei, piarum inspirationum, rectæ rationis, & spiritualis directionis tuorum Superiorum: noli declinare, neque ad dexteram, neque ad sinistram, nullâque molestiam à carne, aut dæmone objiciendam formida. Noli dicere cum pigro: *Leo est in via, & leona in itineribus.* Prov. 26. v. 13. Per-rumpendum est; aliàs, *qui timent pruina, irruet super eum.* Job. 6. v. 16.

Punctum IV. Ingredere cum tribus Magis stabulum Bethlemiticum: puerumque cum Matre (Jesus enim, & Maria separari non sistent,) feliciter inveni. Agnosce mundi pompam à cœlesti rege conculari; viva fide crede, hunc infantulum esse in sua paupertate ditissimum, in sua depressione maximum, in infantili gestu, & habitu, æterni Patris Verbum.

Præcide in genua, & infantem pannis involutum, DEUM, inquam tuum, ac Dominum

adora. apertisque cordis tui thesauris, offer illi charitatis aurum; illius, inquam, charitatis, quæ omnia opera tua in auret, siquidem nihil operis te par est aggredi, quod non purè in DEUM tendat: quæ ignis examen sustineat, & tuam probet in omni adversitate constantiam: quæ laboriosa sit, & nunquam quieta; semper operans, ad instar lucrosæ pecuniæ, quæ deponi otiosa non solet, sed de manu in manum cum fructu, & fœnore transferri.

Offer præterea parvulo thus orationis, cui ferventer insiste, & manè, & vesperi, omnique loco, & tempore, uti Christus imperat: *Oportet semper orare, & non desicere.* Luc. 18. v. 1. Ut inter media negotia, & alloquia hominum, cor tuum, non minùs, quàm in ipsa meditatione sit DEO conjunctum.

Offer denique myrrham mortificationis, proprii iudicii, voluntatis propriæ, exteriorum sensuum, interiorum affectuum. Multi orationem amant, at mortificationem odèrunt, qui tamen seipso falsâ sanctitatis specie deludunt. Anima; quam bonus afflat, & ducit spiritus, ita affecta est, ut erat sponsa in Canticis, de qua dicitur: *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum, sicut virgula summi ex aromatibus myrrha, & thuris, & universi pulveris pigmentarii.* Cant. 3. v. 6. In quo corde thus, & myrrha permiscetur, in eo fragrant omnium virtutum aromata.

DIES DECIMUS SEPTIMUS

De Presentatione Christi in templo.

Punctum I. Beatissima Virgo Deipara, quadraginta dies in stabulo Bethlemitico, maternis erga parvulum suum officiis exegit, tanto animi sui solatio, ac gustu, ut rerum mundanarum omnium prorsus oblita, quadraginta hos dies, pro uno duxerit. Tantæ sunt in sancta solitudine deliciæ, tanta suavitas in DEI consortio: & tu noxiis inquietorum hominum, & peccatorum familiaritatibus abriperis? Quadraginta his diebus exactis, proficiscitur Hierosolymam Virgo Mater, & pro filio suo offert par columbarum, statutum pauperculis munus, ac Sacerdotis preces pro sui emundatione deposcit. O Virgo amantissima, nonne tu es mundi totius advocata? nonne tu illa es de qua Sponsus: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Cant. 4. v. 7. pura opere, pura cogitatione? purificationis legi minime subjecta? *Mulier* (inquit legislator) *si suscepto semine pepererit masculum, immunda erit septem diebus.* At verò tu peperisti non è virili semine, sed Virginitate illæsâ, & Spiritu sancto obumbrata. Ut quid ergo Sacerdotum prece, quid purificatione tibi est opus? *Verè ô beata Virgo* (rectè inquit Bernardus) *verè non habes curam, nec tibi opus est purificatione; sed nunquid filio tuo opus erat circumcissione? Esto inter mulieres tace-*

quam una eorum, nam & filius tuus sic est in numero peccatorum. Serm. 3. de Purif. Age mi Christiane, ob superbiam tuam ad tale exemplum erubefce: cordis puritatem ama. Peccasti lethaliter? tempestivè & sollicitè pœnitentiam age. Justus es? justificeris adhuc, & quidquid intra & extra te minus est ordinatum, depone & eradica.

Punctum I. Attende & ausculta, quo pacto in hac sui oblatione, Patrem suum cœlestem Filius alloquatur: Supreme, & æterne Pater, respice in faciem unigeniti Filii tui, hîc modò in ara tua præsentis, quem in splendoribus Sanctorum ex utero ante Luciferum genuisti. Ecce ego, ejusdem tecum naturæ & substantiæ, qui non rapinam arbitratus sum, esse me æqualem tibi, ex solo tuo arbitrio, puròque in genus humanum amore, factus sum homo, me totum in hostiam tibi offero. *Sacrificium, & oblationem noluisti, aures autem perfecisti mihi, holocaustum & pro peccato non postulasti, tunc dixi: Ecce venio.* Psal. 39.v.7. Ecce venio, mi Pater, ut humiliem memetipsum, fiàmque obediens, usque ad mortem, mortem autem crucis. Estne cor ullum tam ferreum & saxeum, quod iste sermo tenelli infantuli non prorsus emolliat? nónne id omnino est æquitati, & rationi consentaneum, ut & tu ex reciproco in Jesum amore corpus & animam eidem offeras, ac penitèns consecres, & quemcunque

laboꝛ

laborem, paupertatem, contemptum, desolationes, morbos, de manu ipsius admittas, dicāsque cum regio Psalmista: *Puratum cor meum DEUS. paratum cor meum* Psal. 56. versu 8.

Punctum III. Contemplare, quàm festinus properet ad templum senex Simeon; ut morti proximus, vitæ occurrat? quo affectu in genua coram matre supplicabundus procumbat; quomodo in ulnas suas è maternis amplexibus Jesulum excipiat. O quali gaudio cor intus ebullit! quàm suaves lacrymæ certatim per seniles genas decurrunt! quàm humili osculo manibus, & pedibus divini pusionis os apprimit! quàm reverenter in puero DEUM, ac Dominum suum adorat! contra verò quàm amabiliter ocellulos suos in optimum senem parvulus desigit? quàm sva- vi obtutu cor ejus vulnerat, tantæque solatii affluentiam animam ejus liquefacit, ut vitam pariter, & mundum pertæsus, exclamet: *Nunc dimittis servum tuum, secundum verbum tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum.* Luc. 2. v. 29. En vitam jam teneo, ac proinde nullam mortem formido: viam regiam amplector, hanc ego tutus ingrediar: nulla me pugna, nulla dæmonis tentatio exterret, cum mihi præstò sit pax vera, & certa victoria; neque multò post, ut testatur Nicephorus lib. I. cap. 12. cum summo animi solatio pius senex e vita decessit.

lit. Obtinuit beatam hanc mortem Simeon, quia in vita sua *justus erat & timoratus*, & DEI mandata religiosissimè observabat. Siquidem *qui timet Dominum, nihil negligit. Eccl. 7. v. 19. & expectans consolationem Israël,* orabat continuè non pro sua tantùm, sed & totius humani generis salute, & *Spiritus sanctus erat in eo*, velut in consueto suo, dignòque se habitaculo. Felicem quoque & tranquillam mortem si tu expectes, declina à malo, & fac bonum.

Punctum IV. E tot mulierum millibus, tum Hierosolymis, tum alibi degentibus, unica Anna eligitur, quæ Spiritu sancto inspirante, Christum agnoscat, & de illo vaticinetur. Meruit hoc ipsa eximiâ vitæ integritate, & sanctimoniâ. *Erat vidua usque ad annos octoginta quatuor, quæ non discedebat de templo jejuniis, & obsecrationibus, serviens nocte, ac die.* Erat sanè facinus heroicum, quòd fœmina juvencula, præter Judæorum morem, in flore ætatis, viduitatem amplecteretur, carnalibusque desideriis omnibus renuncians, corpus jejuniis, & assiduâ prece in annum usque octogesimum quartum attereret. O quam præclarum est, non fluctuare instar arundinis; sed stare instar petræ immobilem! nullis neque adversis, neque prosperis, à proposito divelli, cum tot Martyrum millibus carni resistere usque ad sanguinem, imò usque ad mortem!

DIES DECIMUS OCTAVUS

*De Infanticidio, fuga Christi in Ægyptū,
& ejusdem in patriam reditu.*

Punctum I. Herodes videns, quoniam illu-
sus esset à Magis, iratus est valde. Matth.
2. v. 16. Ideoque communicato cum suis
consilio, decernit Regem in ipsis adeò cunis
extinguere; & ne quis detur elabendi locus,
omnes totius regni infantes à bimatu & infra,
ad necem destinat, Ad quàm immane faci-
nus impellit Herodem ambitio, & inordina-
ta mentis affectio! Præclare D. Ambrosius:
*Magnam faciunt tempestatem multitudines
cupiditatum, quæ veluti in freto corporis nati-
gantem, hinc atque inde perturbant.* In Apo-
loget. David. c. 3.

Quis pravos & effrænes animi affectus non
domet, si tanti ex iis in corde motus & sce-
lera enascantur? accedit, quòd ipsi & aulæ
proceres, & Sacerdotum princeps, & legis
periti, ut Regi impio impiè gratificentur,
truculentum hoc & barbarum necis decre-
tum comprobâriat, ipso Evangelista testan-
te. *Herodes Rex turbatus est, & omnis Hiero-
solyma cum illo.* Matth. 2. v. 3. Et iterum:
*Defuncti sunt enim qui querebant animam
pueri.* Matth. 2. v. 20. Tantum ponderis
apud subditos habet Regis exemplum. *Ubi
pervenit verbum Jona ad Regem Ninive: sur-
rexit de solio suo, & abjecit vestimentum suum*
à se

à se, & indutus est sacco, & sedit in cinere. Jonæ 3. v. 6. nec mora: præeuntem Regem subditi sequuntur. Balthasar vasa templi Hierosolymitani aurea, & argentea temulentus inter epulas sacrilega manu, & ore, profanavit: & ecce factum Regis, regni primores imitantur, ait enim Scriptura: *Fiberunt ex eis Rex, & optimates ejus.* Dan. 5. v. 3. Nabuchodonosor, quò subjectos sibi populos ad statuzæ suæ adorationem inducat: *Congregat Satrapas, Magistratus, & Judices, duces & tyrannos, & præfectos, omnesque principes regionum.* Dan. 3. v. 2. Non ignarus, horum exempla ad seducendum populum esse potentissima. Vide proinde, quisquis cum potestate aliqua præes aliis, ut dignam ducas munere tuo vitam, id est, irreprehensibilem: nihil perniciosius est præsidium delictis, quæ delinquentem & subditos pari ruina involvunt.

Punctum II. *Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens: Surge, & accipe puerum, & matrem ejus, & fuge in Ægyptum; & esto ibi, usque dum dicam tibi.* Matth. 2. v. 13. Mandatum hoc denunciatur Josepho, velex Jerusalem in Nazareth redeunti; ut meditatur D. Bonaventura, lib. de vit: Christi, cap. 12. vel certè primâ, aut secundâ nocte à reditu in Nazareth. Mandato accepto, *Joseph Consurgens accepit puerum, & matrem ejus nocte, & secessit in Ægyptum.* Matth. 2. v. 14.

2. v. 14. Nec verbulo sese excusat; sed festinat ad cubiculum sponsæ, ferit ostium, & dilectum vel castè svavitèrque dormientem, vel piè vigilantem reperit, & verba Angeli enarrat: surgit illa confestim, & nocte mediâ excitat è somno parvulum, intempestivo sanè tempore, non sine parvuli lacrymis, queis suas jungit mater, in unum rivulum confluxuras. Recurrit illi prædictus à Simone gladius, & hunc primum illius ictum esse arbitratur; nihilominus verbis hæc, *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, cum intimo sensu prolatis, se ad iter accingit. Quid agis tenerrima Virguncula? eritne ergo tua quindecim annorum ætas pacis istis viæ incommodis? Inter Ægyptum, & Nazarethum non minùs sanè, quàm centum leucæ interjacent, & hoc tantum iter tu sub noctem mediam inire paras? saltem in crastinum profectionem differ; nam nox itinerantibus non molesta solùm, sed valde etiam periculosa & inimica est. Quid de hac fuga dicent populares tui, qui heri te reducem salutârunt, & proximâ statim nocte insalutaris omnibus mirantur discedere? quis erit desertæ domunculæ custos? cui pauperulam supellestem servandam committes? cogit quò pergas: ad homines nempe barbaros & inhumanos. Si filius tuus in propria venit, & sui eum non receperunt, quid facient extranei? si apud amicos & notos non invenit locum in diver-

se-

forio, sed pro hospitio stabulum, pro lecto præsepe: quid ab ignotis, iis que idololatriæ expectabit? Refellit hæc omnia promptissima Virgo hac una voce; *Ecce ancilla Domini, stat mihi secundum verbum tuum.* Eadem mens inerat divino pusioni: & licet ex nutu ipsius mors, & vita Herodis penderet, parentes tamen, motu interno ad fugam in Ægyptum compellit. Ergo tam promptè Christus paret Angelo, & Angelorum Regina Josepho, & tu Superiori tuo subditus parere cum omni subjectione recusas? disce iudicium & voluntatem subijcere in mandatis, quantumvis arduis: disce Christum ardentissimè redamare, qui illud in Ægypto exilium elegit, quò majorem haberet pro te patiendi materiam. Disce animarum zelum, cum Christus adhuc infans ad se gentes vocet, impleatque illud Isaiaë vaticinium; *Ecce Dominus ascendet super nubem levem, & ingreditur Ægyptum, & commovebuntur simulacra Ægypti à facie ejus.* Isa. 9. v. I.

Punctum III. Christo fugâ subducto, sanguinarium suum decretum Herodes exequitur; nam *mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus ejus à bimatu & infra.* Matth. 2. v. 16. Inaudita à condito mundo tyrannis! Tyrannicæteri, in adultos sævière, quorum cædes interdum involvit parvulos: at crudelitas Herodis, satiari non potest, nisi solorum in-

fan-

fantium sanguine, à quibus nihil omino dam-
 ni vel acceperat, vel timere poterat. Verum
 Divina providentia ex hoc nefario facinore
 ingens bonum elicit. Herodis furor DEO
 officina fuit, in qua coronas Martyribus par-
 vulis fabricaretur. Felices sanè parvuli, qui,
 quod linguâ non poterant,, profusione san-
 guinis Christum confitentur. Primus illorum
 ex utero egressus, ad perennem felicitatem
 ingressus fuit: rapiuntur à milite ex matrum
 gremiis, & ab Angelis deportantur in sinum
 Abrahamæ. Sine certamine, & pugna victori-
 am, & cum victoria *incorruptam*, beatitu-
 dinis *coronam* accipiunt. 1. Cor. 9.v.25. Ipsi
 nunc annuis in mundo honoribus, & in cœ-
 lo gaudiis lætantur sempiternis: cùm Hero-
 des contrà æterno apud homines dedecore,
 & perenni apud inferos supplicio torquea-
 tur. Sic omnipotens DEI sapientia, & bo-
 nitas, *colligit de spinis uvas, de tribulis ficus.*
 Matth. 7.v.6. & ex ore rugientis leonis favum
 mellis educit. In afflictionibus projice cogi-
 tatum tuum in Dominum; & tristium rerum,
 lætos eventus experière; cùm D. Paulus af-
 firmet; *Quòd diligentibus Deum, omnia coo-
 perentur in bonum.* Rom. 8.v.28.

Punctum IV. Annis septem, vel octo in
 Ægypto transactis, *Ecce Angelus Domini ap-
 paruit in somnis Joseph in Ægypto, dicens: Sur-
 ge, & accipe puerum, & matrem ejus, &
 vade in terram Israël.* Matth. 2.v.21. No-
 bis

bis prima ætas solet esse lætissima; sed Christo tristissima fuit, & una continua crux; testantur id incommoditas & asperitas in natiuitate; dolores acutissimi in circumcissione; fuga ob Herodis persecutionem; egestas summa in educatione; mœror ex dilectæ matris frequenti afflictione: luctus ex idololatria Ægyptiorum, quæ quotidie ante oculos obuersabatur; laboriosissimus ex Ægypto in patriam reditus, quem vix octennis suscepit, & pedes bacillulo nixus confecit. Quot incommoda tenello viatori & puero in hoc itinere sustinenda fuere? Attigerat jam fines terræ Israël; & cogitabat regiâ viâ per Judæam in Nazareth pergere, cùm ecce ob metum Archelai pro patre imperantis viâ difficilis erat circumlegenda, Quid multa? parvulus Jesus miseriarum, & calamitatum ubique scopus est. Unde & tibi dictum puta illud Jobi: *Militia est vita hominis super terram.* Job. 7. v. 1. Et illud Pauli; *Omnes, qui piè volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur.* 2. Tim. 3. v. 12.

DIES DECIMUS NONUS.

De vita Christi solitaria ad annum usque trigessimum ætatis suæ.

Punctum I. Considera primam hujus diu-
turnæ solitudinis causam. Triginta omni-
no annos insumpsit Christus computandis, ex-
pendendisque iis, quæ sibi aliquando passio-
nis

nis suæ, & prædicationis tempore eventura prævidebat. Docet te, nihil ex subito animi impetu inchoandum, sed consideratè & maturè præmeditanda esse omnia. Expectat Christus in trigésimum ætatis annum, officio prædicandi magis idoneum; expectat, usque dum exereverit Præcursor suus, & populo adventum Messiæ annuntiârit. Melius est enim alieno, quàm proprio testimonio clarescere. In morem peccatoris baptizari se voluit, quoniam omnis bonæ actionis fundamentum novit esse oportere humilitatem. Adit eremum, & quadraginta dies jejunando, orando, vigilandoque traducit; quia omne bonum de sursum est, descendens à Patre luminum, & è cælo petenda sunt omnis boni operis auspicia; redit subinde ad matrem suam; privatus agit ad trigésimum usque expletum annum; & tunc denique sextâ Januarii *fecit initium signorum Jesus in Cana Galilea, & manifestavit gloriam suam.* Joann. 2. v. 11. *Quousque dissimulas, (interrogat D. Bernardus) quasi infirmus aliquis vel insipiens lates in populo, qui virtus es, & sapientia DEI?* serm. 1. de Epiph. Christus à primo conceptionis suæ momento nove- rat, quid agendum sibi vel omittendum, quid tacendum aut loquendum, quid eventurum esset. Te unum hæc spectat solitudo, tuoque exemplo defervit, ut in actionibus tuis discas, non esse præceps, nempe judicii tui

prodigus. Præmeditare operis circumstantias, tempus, locum, personas, scopum, & finem; num honori divino ac salutis tuæ, quod facturus es, congruat. Præproperea & inconsulta negotiorum tractatio, multis pœnitundinem attulit, at feram nimis. Quocirca filium suum Salomonem monet David è lectulo mortis suæ, *ut intelligas univèrsa, qua facis, & quocunq; te verteris.* 3. Reg. 2. v. 3. Et Propheta Jeremias hortatur singulos: *State super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, qua sit via bona, & ambulate in ea, & invenietis refrigerium animabus vestris.* Jerem. 6. v. 16.

Punctum II. Christus triginta annos sibi privatus vixit, & solum tres erudiendis impendit hominibus, ut tu illius exemplo doctus, proximi quidem salutem, sed magis tuam cures. Sapientia Christi, & sanctitas, quæ jam tum in prima conceptione summa, augeri in se & crescere non poterat; crevisse tamen, & auctior facta esse dicitur, quia utriusque, tam sapientiæ, quàm virtutis majora in dies documenta dabat. Tu autem homo es imperfectus, & in utroque genere augmenti capax, ideòque uti in horas singulas ætate, sic crescere te par esset imprimis in sapientia, non ea, quæ mundi, sed quæ DEI est. Discenosse te ipsum: discen, quæ fides proponit, quæ ratio statûs & officii tui à te postulat, quàm pulcher, quàm benignus & justus sit

DEUS, uti ipse per Prophetam hortatur; *In hoc gloriatur, qui gloriatur, scire & nosse me, quia ego sum Dominus, qui facio misericordiam & iudicium, & iustitiam in terra, hæc enim placent mihi, ait Dominus Jerem. 9. v. 24.* Hic tu investiga, quo pacto hucusque te in meditationibus; in aliis exercitiis spiritualibus, in assidua collectione animi tui, & præsentia divinæ memoriæ exercueris: quæ ad proficiendum in cœlesti sapientia efficacissima sunt media.

Progrediendum tibi ulteriùs est, non in una sapientia, sed in virtute etiam; in gratia, in observatione omnium mandatorum DEI, in laudabili atque exemplari conversatione cum hominibus. Certè S. Paulus, quanquam in tertium cœlum raptus fuerit, & plus cæteris Apostolis laborârit, & passus sit; fateatur tamen ipse de se: *Fratres, ego me non arbitror comprehendisse: unam autem, quæ quidem retrò sunt, obliviscens, ad ea verò, quæ sunt priora, extendens me ipsum ad destinatum persequor, ad brachium supernæ vocationis DEI, in Christo Jesu. Philip 3. v. 13.* Multo tibi ad huc labore, & conatu opus est, priusquam impleas illud Christi: *Estote perfecti, sicut Pater vester cœlestis perfectus est. Matth. 5. v. 48.* Forlan à primo fervore spiritûs defecisti, & more canerorum cessisti retrò?

Punctum III. Christus triginta annorum spatio nullum paravit, præter humilitatis,

miraculum; unâ quidem vice in templo plenis prudentiâ (quæ humanâ major erat) quæstionibus, sapientiam suam prodidit; reliquo verò tempore occultavit omnia. ac præter sanctissimam Virginem Matrem suam, D. Josephum. & Præcursores Joannem, conditionis suæ conscium habuit neminem. In Academia Hierosolymitana nunquam Divinis literis operam dedit, nec earum interpretes frequens audiit. Ad templum, & synagogam adiit sæpius, ibidemque aliorum more orationes suas exolvit, atque ità domum reversus est. Unde & cum officium prædicandi orsus esset, dicebant homines: *Quomodo hic literas scit, cum non didicerit?* Joan. 7. v. 15. Imò consanguinei ejus, *exierunt tenere eum; dicebant enim, quoniam in furorem versus est.* Mar. 3. v. 21. Quàm longè adhuc tu abes ab hoc humili silentio, & suppressione tui ipsius, rerumque tuarum? quàm te pungit, cum propter doctrinam tuam, aliâque dona, pro voto tuo non æstimas? quàm lubricus, & facilis es in eloquendis iis, quæ vanæ tuæ gloriæ serviunt? & tamen filet Christus, quamquam plenus sapientiâ, gratiâ, & virtute, quamquam omnibus Doctoribus major, pro beueplacito suo patrare prodigia posset, & divinitatem suam mundo manifestare; filet, inquam, & ipsos triginta annos humilis, ac privatus, publico abstinet. *Obumilitas virtus Christi* (pulchrè inquit mel-

liffuus Doctor) *quantum confundis superbiam
noſtra vanitatis ! parum aliquid ſcio, vel magis
aliquid ſcire mihi videor, & jam ſilere non poſſum
impudenter me ingerens, aut oſtentans, prom-
ptus ad loquendum, velox ad docendum, tardus
ad audiendum.* ſerm. I. de Epiph. Iſtud emen-
da.

Præterea quoniam in hac paupercula do-
mo, nec fervus erat, nec famula, ipſe DEUS
Optimus Maximus abjectiſſimis fungitur offi-
ciis, everrit domum; colligit folicitè ſeg-
menta; comportat ligna; atque ut habeant,
unde in diem vivant, in fabricando Nutriti-
um adjuvat, id quod poſtmodum convitia
ſuorum concivium probant; *Nōne hic eſt
faber, filius Mariæ? Mar. 6. v. 3.* Quid
amabo, cogitârunt Angeli: cùm cernerent
in aſſeribus dolandis, & ſecandis lignis labo-
riose occupatum eum, qui alias verbo unico
cælum & terram fundavit? cùm cernerent
per plateas paratos labores ſuiſmet deferen-
tem humeris ad eos dominos, qui id operis
conſtituerant? à quibus etiam velut gregaris
quiſpiam opifex tractatus eſt & habitus? Laud
dubiè Angeli tanto attoniti ſpectaculo, ex-
clamârunt: *Verè tu es Deus abſconditus, Deus
Iſrael Salvator.* Iſa. 45. verſu 15. Quod offi-
cium, quod munus tibi, ô homo, humile
erit ac vile, cùm ſe DEUS ſic humiliârît, imò
exinanierit.

Punctum IV. Christus in vita sua privata non solum profundissimam te docet humilitatem, sed perfectissimam quoque obedientiam. De ipso enim scriptum est: *Et erat subditus illis.* Considera exactè, quale fuerit in supremo Principe obtemperandi studium. Pondera circumstantias. Quis enim erat subditus? Infinitus, & immensus DEUS: Cui? pauperi fabro: qua in re? in fervilibus laboribus: quo pacto? cum fervore & gaudio cordis sui? quoniam tam abjectum & vile nihil est, cui pondus suum & pretium non det obedientia: ob quam causam? ut tu disceres obedire DEO, Superioribus, & moderatoribus conscientiae, & animae tuae. His omnem prorsus subijce & intellectum & voluntatem, partim, quia DEUS propter te se subdit homini; partim, quia obedientia talis est virtus, secundum verba sancti Gregorii, *quae ceteras virtutes animo inserit, in eoque custodit.* O superbi ac refractarii filii Adam! quam confusionem sustinebitis olim, quando Christus supremus Judex exprobraturus est, quòd lectionem obedientiae nolueritis addiscere, quam triginta annorum curriculo tot manifestis exercitiis exemplisque gravissimis inculcare studuit.

DIES VIGESIMUS.

De Vita Christi tempore prædicationis.

Punctum I. Ecquæ nam erat hæc vita? 1. Modestissima. Amavit esse contubernalis pauperum, servus convixit discipulis. Quidquid gloriosum, tam fugit, ut & miracula, cum posset, occuleret, proprii nominis osor, paterni zelator.

2. Pauperrima, quippe eleemosynis sustentata. *Ego autem mendicus sum & pauper.* Psal. 39. v. 18. humus illi fuit pro lecto, vestitus vilis, domus nulla propria, id quod de se testatur ipse: *vulpes foveas habent, & volucres cali nidus; filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.* Luc. 9. v. 58.

3. Obedientissima, Magistratibus civilibus: *Reddite, inquit, quæ sunt Cesaris, Cesari; & quæ sunt DEI, DEO.* Matth. 22. v. 21. & æterno Patri suo; cuius nomini & gloriæ devotum voluit, quidquid ageret, loqueretur, cogitaret: *Ego quæ placita sunt ei, facio semper.* Joan. 8. v. 29.

4. Tota immaculata, tota exemplaris. Nullus in eo peccati fomes. Intellectum aspectus divini vultus, voluntatem amor usquequaque perfectus in Patre semper defigebat. In verbis nihil non maturum; colloquiis cum sequiore sexu exacta circumscriptio; vultum temperabat pudor, gustum modestia, mensam frugalitas. *Inspice, ô Christiana anima, &*

fac secundum exemplar. Exod. 25. v. 40.

Punctum II. Quæ doctrinæ illius, quæ prædicatio? 1. Operosa planè, & difficultatibus plena. Incurrere quidem in illam poterant molestiæ quotidianæ; frigora, æstus, fames, sitis, lassitudo, at impedire non poterant; quò minùs oppida, pagos, vastasque regiones, & solitudines amore tui, etiam nudipes emetiretur. Tanti videlicet DEO fuit tua salus; quid tu laboris, quid tu molestiæ pro illius nomine subis vicissim?

2. Universalis, & nulli non proficua. Peccatores, seu errantes oviculas ad desertum ovile invitabat per pœnitentiam; justos ad justitiam pleniorẽ. Hos ipse erudiebat: *Estote perfecti, sicut & Pater vester celestis perfectus est.* Matt. 6. v. 48. Ità omnibus fiebat omnia. Utere tu zelo pari, & holocaustum reddidisti, quò nullum Divinæ Majestati gratius.

3. Sublimis, præstans, admirabilis. Illius ex ore & sensu, beati sunt pauperes, mansueti, afflicti, pacifici: beati, quos cum variæ exercent persecutiones & inimicitæ, inimicis tamen, & persecutoribus suis bene precantur, & faciunt. Christiani nominis cense-ri vis? juxta hanc normam exige mores & vitam.

4. Dedita orationi, & contemplationi assidue: dies prædicando, & noctes orando

impendit. Quid? quòd mediis in laboribus conquierit in Patre, illique contemplatione mentem, & amore nunquam remisso, voluntatem conjunxerit. Oppone huic evagationem animi tui, etiam orationis tempore.

5. Testata innumeris miraculis. Liberavit obsessos dæmonibus, restituit viribus ægrotos, cibavit esurientes, mortuos revocavit in vitam corporis & animæ, uti Lazarum, Matthæum, Magdalenam in cæteris. *Pertransiit*, inquit sacer Historicus, *benefaciendo, & sanando omnes oppressos à diabolo.* Act. 10. v. 38. Hinc tu collige, quid sit facere misericordiam; lauda, ama, munificentissimum JESUM, pari quoque in te sæpius bonitate usum, dum te toties & toties à morte animæ tuæ suscitavit.

Punctum III. Quid passus est Christus triennii hujus decursu? Quàm alacriter, quàm penè sine sensu versatus inter impolitos & incultos discipulorum mores? Atque ità exemplo suo eam patientiæ normam præivit, quam postea inculcavit Apostolus: *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.* Gal. 6. v. 2.

Punctum IV. Quæ jam ab hostibus suis, quas contumelias, convitia, iniqua judicia à Pharisæis & Scribis pertulit? *Non est hic homo à DEO, qui sabbatum non custodit.* Joan. 9. v. 16. *Hic si Propheta esset, sciret utique, quæ & qualis est mulier, quæ tangit eum.* Luc. 17.

v. 39. *Ecce homo vorax, & potator vini: publicanorum, & peccatorum amicus.* Matt. II. v. 19. *Quid hic sic loquitur? blasphemat.* Matt. 2. v. 7. *In Beelzebub Principe demoniorum eiecit demonia.* Luc. II v. 15. *Nonne benedicimus nos, quia Samaritanus es tu, & demonium habes.* Joan. 8. v. 18. *Hæcine sunt nomina, & honorum tituli, quibus infans, & altissimus DEI filius est insigniendus? Neque verò inter convitia & opprobria stetit, Phariseorum furor & livor: jam enim lapidibus; jam præcipitio ab illis fuit ad necem quæsitus. Subiade tentârunt illum capere in sermone, atque ex responsis occasionem elicere, ut illum in manus sæcularis magistratûs, tanquam mortis reum traderent. Quis tandem fuit in his omnibus ferendis Christus? quæ contra movit arma? mansuetudinem constantem, comitatem singularem, amorem incredibilem, doctrinam indefessam, manum in beneficia & miracula profusorem. O longanimitas verè divina! imò, cum Samaritani mænibus illum suis probrosè exclusissent, in eosque discipuli flammam meditarentur, Domine vis, dicimus, ut ignis de celo descendat, & consumat illos? ipse conversus increpavit illos, dicens: nescitis cujus spiritus estis. Luc. 9. v. 54. 55. Investiga in mores tuos, & disquire tecum, cujus tu sis spiritus? an illius, qui juxta mundi principia vindictam spirat? & tamen quis tu? quid pateris?*

sexcentis meritis es nominibus, quæcunque pateris.

DIES VIGESIMUS PRIMUS.

De Exinanitione Filii DEI in passione sua & morte.

Punctum I. Amoris divini tantò cor evadit capacius, quantò diligentius ab iis, quæ mundi sunt, fuerit depuratum. Hæc causa est, Cur Christus per omnem vitam; præcipue passionis tempore, exempla complura perfectæ abnegationis sui ipsius, & admirandæ exinanitionis præbuerit. In passione sua *Exinanivit semetipsum facultatibus, & fortunæ bonis omnibus.* Nudus enim ab amicis, qui cum aliqua potestate essent; raptusque circum tribunalia, qui pro innocentia sua interposuisset vel verbum, non habuit. Petrus illum negavit, Judas prodidit, discipuli ad unum fugerunt omnes. Sola quidem Mater fida stetit, at sola nil juvit; cumulare poterat filii dolorem dolor maternus; levare non poterat. Qui solus levare poterat, Pater æternus erat, at paternam & ipse manum subduxit: uti illa ad Patrem patientis Filii querela testatur: *DEus, DEus meus; ut quid dereliquisti me!*

Nudus fuit DEI unigenitus ab omnibus divitiis & bonis temporalibus. Cùm moriturus testamentum conderet, nec assis illi unicus erat, multò minùs prædia & latifundia,

quæ viduæ & egenæ matri legaret. Nihil illi
 tum erat reliquum; nisi anima ejus summè de-
 solata, & orbata mater, & detractæ vestium
 lacinie: Animam, live spiritum Patri, Joanni
 Matrem donavit, vestes, ut spolium, miles
 invasit.

Nudus fuit ab omni solatio & auxilio, quod
 aut moribundus desideret, aut expectet
 aeger. Lectus, illi crux; corona spinea, pro
 culcitra; sindon, inundans cruor; potus,
 aceto fel mixtum; Phariseorum blasphemæ
 calumnie, opportuna amicorum solatia.

Nudus fuit in & post mortem; nudus pe-
 pendit è patibulo: nudus expirat, qui cœlum
 stellis distinxit, terram vestivit floribus, be-
 stias omnes lanâ, pilis, pennis, & squamis
 obtexit. Demum ad nuditatis summam, post
 mortem suam, in alienum illatus est sepul-
 chrum, favore miserantis discipuli. O nu-
 ditatem! O exinanitionem Præpotentis DEI!
 Verè de illo vaticinatus est Jobus: *Nudus*
egressus sum de utero matris mee, & nudus
revertar illuc. Job. I. v. 21. Et Jeremias:
Inebriaberis, atque nudaberis. Thren. 4. v. 21.
 Audi, quid hinc te doceas Hieronymus: *JE-*
sus nudus, nudos querit amicos. Id quod ipse
 Christus Bernardinum docuit de vitæ statu
 perplexum, quando eundem coram Crucifi-
 xi sui prostratum imagine, in hæc verba af-
 fatus est: *Fili mi, tu me vides hic nudum, &*
clavis affixum cruci, si me diligis, hic queres
& im

Et invenies: sed tu nudus sis, & crucifixus, ut ego sum; sic me facilius invenies.

Punctum II. Exinanivit se Christus bono suo nomine & famâ. Princeps pacis, qui summis ima, & terram cælo reconciliavit, homo vocatur seditiosus & turbulentus: *Hunc invenimus subvertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dare Casari.* Luc. 23. v. 2. Qui omnibus fecit bene, accusatur ut maleficus, *Sinon esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.* Joan. 18. v. 30. Voluit hac contestatione, tam luculenta & manifesta esse traducti JESU flagitia, ut ne quidem examen mereantur. Qui mundo pereunti Salvator, contenebrato lux, perverso magister à Patre datus est, audit à perfidis: *Recordati sumus, quia seductor ille, &c.* Matt. 27. v. 63. Sapientia æterai Patris illudiat velut amens & fatuus: Auctor vitæ, qui viribus ægros, in vitam mortuos restituit, Barabbæ latroni sceleratissimo non solum confertur, sed & postponitur. Summus benefactor & magnificentissimus Dominus à populo suo dilecto & electo ad necem postulatur. Vox una est omnium: *Crucifige, crucifige eum* Unde in ejus persona Vates Regius querebatur: *Posuerunt adversum me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Psal. 108. v. 5. DEUS, DEUS, inquam, supremus ille Princeps, illa Angelicis tremenda potestatibus Majestas! *Cominus exercituum? alapis cæditur, & pugnis,*

gnis, in faciem, in quam desiderant Angeli prospicere: evelluntur barba & crines fatellitum unguibus; à Caipha condemnatur ut blasphemus; à militibus coronatur spinis, & exhibilatur ut Rex personatus; à Phariseis etiam in cruce pendens, & doloribus obrutus (vel tum certè compassionem merebatur) subsannatur ut impostor, & falsus Messias; demum moritur in patibulo inter latrones medius, ut eorum dux, & antesignanus. Huic despecto & novissimo virorum nihil ego aliud subscripsero, quàm illud Pauli: *Exinanivit semetipsum.* Hanc tantam, tam probrosam sui exinanitionem passus est DEI Filius sine querela, sine excusatione, cum summâ cordis sui mansuetudine & gaudio. Si enim unigenitus DEI filius contumelias & opprobria in se ipso, & suo nomine dedicavit; si ista, ut media humano generi redimendo elegit; & quasi gradus & adminicula constituit, quæ ad immortalæ gloriæ eniteremur; quis pati, quis contemni, & confundi recusabit? *Communicantes Christi passionibus gaudete, ut & in revelatione gloriæ ejus gaudeatis exultantes. Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis: quoniam quod est honoris, & virtutis DEI, & qui est ejus spiritus, super vos requiescet.* I. Pet. 4. v. 13. 14.

Punctum III. Exinanivit se Christus omni gaudio & voluptate. *Aspicientes, inquit Paulus, in auctorem fidei, & consummate-*

rum JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit
 crucem. Heb. 12. v. 2. Vidimus eum, inquit
 Isaias, & non erat aspectus; & desideravimus
 eum, despectum & novissimum virorum, vi-
 rum dolorum, & scientem infirmitatem. Isa. 53
 v. 2. & 3. *A planta pedis usque ad verticem*
non est in eo sanitas, vulnus, & livor, & plaga
tumens: non est circumligata, nec curata me-
dicamine, neque fota oleo Isa. c. 1. v. 6. Ani-
 ma Christi tristis fuit usque ad mortem: cor-
 pus adeò flagris concisum, ut caro frustra-
 tim ab ossibus lacera penderet: caput, ipsùm-
 que adeò cerebrum spinis perfoßum: aceto
 & felle potata lingua; manus & pedes, in
 quibus ex nervorum concursu sensus doloris
 est acutior, trabalibus clavie transfixi. Hinc
 lamenta illa: *O vos omnes, qui transitis per*
viam, attendite & videte, si est dolor sicut
dolor meus, quoniam vindemiat me, ut lo-
sutus est Demians, in die iræ furoris sui. Thren.
 1. v. 12. Hæc expende, neque jam carnem
 sequeris amplius, carnisve fomenta, momen-
 taneas mundi voluptates; sed eas potius à
 te in perpetuum abdicabis. Quis flente JE-
 su ridere; quis eo dolente & patiente gau-
 dere & deliciari velit?

Punctum IV. Uti cor patientis JESU exi-
 manitum fuit amore mundi & vanitatum ejus,
 ità exundavit amore in nos & Patrem suum.
 Amor fuit, qui faciem ejus solo afflixit in
 horto: amor erga nos foras elicit sudorem

sanguineum: amor funes iniecit & vincula: amor fuit, qui os Salvatoris inclinavit an osculum proditoris: qui perfidiæ gratiam jussit facere neganti discipulo; qui compulit intervenire JESUM voce exanimi pro inimicis apud Patrem: Amor JESUM alligavit columnæ, expeditiv lora, cecidit virgis, coronavit spinis; Amor unus, inquam, amor JESUM in crucem sustulit, & in cruce mortem pretiosissimam & atrocissimam pro impiis, pro ipsis etiam hostibus suis obire coëgit. Illud est, quod bene ponderat Apostolus: *Vix enim pro justo quis moritur; nam pro bono forsitan quis audeat mori. Commendat autem charitatem suam DEUS in nobis: quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est.* Rom. 5. v. 7. 8. Hinc D. Bernardi querela justissima: *O indurati Filii Adam, quos non emollit tanta benignitas, tanta flamma, tam ingens amoris ardor!*

DIES VIGESIMUS SECUN.

De pretio animæ.

Punctum I. Audi verba Salvatoris, Matth. 16. v. 21. *Quam dabit homo commutationem pro anima sua? & inde dignitatem animæ tuæ expende. Solus DEUS intelligit præstantiam, & magnitudinem animæ, qui eam creavit ad imaginem, & similitudinem suam; fecit eam spiritualem, rationalem, indivisibilem, & immortalam. Quid non egit,*

ut eam felicem redderet? magis æstimavit eam, quàm Gloriam suam, quia exinanivit Gloriam suam, propter eam; magis, quàm vitam suam, quia vitam suam profudit, ut eam ex summa infelicitate eriperet. Non-dum satis dixi: ità eam extulit, ut dignam fecerit hæreditate sua, ut acquisiverit jus perfruendi se, & possidendi se tanquam bonum suum. En quantum DEUS animam nostram æstimârit, & ad quæ eam destinaverit! nostra est: an eam pensâ habemus? an salutem agnoscimus quanti valeat? an non aliena curamus magis? an omnium minimè animam nostram æstimamus? si ità? quæso quid sentires de homine aliquo, qui, cùm alacer, & fervens esset, in negotio exigui momenti promovendo, penitus negligeret litem, in qua de omnibus bonis ipsius, atque ipsamet vita ageretur? hanc sanè agendi rationem stultitiæ argueres; & nihilominus sic complures agunt, dum animæ suæ curam negligunt. Homo iste mortuus est, inquit, ingentes divitias sibi, & opes comparavit; multa bona & insignia officinam familiæ suæ reliquit. O hominem industriam! quàm bene negotia sua administravit! melius loquere: hæc sunt negotia aliena; hæc sunt negotia liberorum ipsius; at suum negotium, negotium animæ, & salutis quâ tractârit? tempus ei, ais, de hoc cogitandi non suppetebat, mors improvisa eum prævertit. O hominem insigni-

ter stultum! de alienis cogitavit, sui ipsius prorsus oblitus, & nugis ad se non pertinentibus intentus, suum unicum, & summi momenti negotium penitus neglexit. Familiæ suæ ad aliquot in mundo dies bene providit, sed sedem pro omni æternitate sibi in inferno fixit. O hominem insanum! meliora tu consilia cape; *ille sapiens est*, inquit Spiritus Sanctus, *qui sapiens est anima sua.* Eccl. 37.

Punctum II. Audi Apostolum dicentem; *empti estis pretiò magnò.* Et ultrò pretium animæ tuæ discute. Ex obviis persæpè quærimus: quid novi? quid rerum geritur? quid boni spargit rumor? quanti venit frumentum? quo loco sunt res patriæ? sed nunquam, aut certò rarò ex nobis ipsis quærimus: quæ agitur cum anima mea? quanti hæc valet? quo in statu mea versatur conscientia? quo loco salutis meæ est cura? laborare, ut Patria salva, & integra conservetur, perquam laudabile est; sed sollicitum esse, ut anima ab æterno vindicetur interitu, multò esse laudabilius quis neget? quapropter discite ô homo! quantum anima tua valeat! DEUM valet, quia id ipsum valet, quo constat pretio; neque verò minori constitit, quàm vitâ, & pretiosissimo sanguine Domini nostri JESU Christi; tanto lytro DEUS animam tuam redemit!

Non in corruptibilibus, auro vel argento redempti estis, sed pretioso sanguine, quasi Agni Immaculati Christi. ait S. Petrus. Plus ergo

anima tua valet, quàm omne id, quod DEUS non est; pluris æstimanda est, quàm omnes margaritæ, deliciae, ac voluptates; quàm omnis Regum honor, & Gloria. Iniquissimè igitur ageres, si animam tuam ad eam caram brevi, fædâque voluptate, aliâve re futili, & caduca divenderes, quemadmodum ab æquitate graviter aberrare censereris, si prægrandem adamantem multis florenorum millibus constantem, oboiò, vel aciculâ commutares! decerne itaque quod rectum est, & Augustinianum illud sequere: *postquam intellexi animam meam pretioso Christi sanguine esse redemptam nolui illam amplius exponere venalem.*

Punctum III. Audi verba Eccl. 30. v. 24. *Miserere anima tua placens DEO, & perpende, quàm sollicitam animæ tuæ curam gerere debeas.* Animam dum dicis, dicis pretiosum depositum DEI, quod tibi concedidit; pertinet anima tua ad DEUM, qui illam de nihilo creavit, infinitoque emit pretio, apud te tantummodo hospitatur. *Nobilem hospitem babes ô caro!* exclamat Sanctus Bernardus, *nobilem valde, da honorem hospiti tanto.* Hospitem hunc dehonestare sine sacrilegio nequaquam potes, tuæ enim duntaxat fidei & tutelæ anima tua commissa est, æternæ damnationis indictâ pænâ si illam non cautè custodieris, infelix profectò es, si pretiosum illud depositum amittas; præstare

anima verò te nunquam fuisse natum. Si quis
 sub cruce consistens, omnemque Christi san-
 guinem è sacratissimis vulneribus profluentem
 in unum congereas, eum tibi in vitreo cali-
 ce asservandum tradidisset ea lege, ut per
 præcipuas urbis plateas, more supplicantis
 illum circumferres; perspicuum est, summa
 cum attentione & circumspeditione te incessu-
 rum. Interim concredita est tibi anima, pro
 qua redimenda æterna sapientia omnem il-
 lum pretiosum sanguinem liberalissimè pro-
 fudit; & hunc inæstimabilem thesaurum quo-
 tidie circumferre te oportet in vase fictili
 in fragili corpore, longè frequentioribus ex-
 posito periculis, quàm fragile vitrum. De-
 mens igitur es, si posthac minori sollicitudi-
 ne, circumspeditione animam tuam, quam
 JESU Christi sanguinem vitreo contentum ca-
 lice conserves. Si modò animæ tuæ illam,
 quam in dies corpori impenderes curam, sub-
 limis Seraphini gloria meritis tuis esset impar.
Meritò postulat studia majora pars melior. inquit
 S. Eucherius, de vera sapientia.

Punctum IV. Audi illud Eccl. c. 30. v. 15.
*Salus animæ in sanctitate justitiæ melior est omni
 auro & argento.* Et dum à multis parvi fieri
 animæ salutem conspicias, tu justum eidem
 pretium appende. Sic comparatos nos esse
 oportet, ut domos, & agros, quin & ipsam
 vitam, non gravatè perdamus, animæ non
 solum conservandæ, verum etiam perfici-
 endæ.

endæ gratiâ. Sed eheu! planè contrarium contingit, plurimi animam suam dæmoni mancipant, ut paucillum lucri sibi conquirant. Paucos reperire est, qui curæ, atque operæ, quam in dies corpori impendunt, vel decimam partem dent animæ. Laborant in seram vesperam, ut ditescant; sed vix horam inveniunt ad animam suam virtutibus condecorandam, atque ditandam. O quàm graviter hanc suam segnitiam sub mortem deplorabunt! miserum me! (lamentabili voce clamabat olim quidam, viro primario à secretis) consumpsi exarandis in obsequium Domini mei literis, innumera ferè chartæ folia, & dimidium necdum impendi bonæ, sinceræque conscribendæ Confessioni.

Barii Philag : plurimi vehementer contristantur, dum ægritudo corpus incessit, atque illico intempesta etiam nocte medium accersiri jubent, licèt non semper sanitatem reddere valeat; si verò anima mortiferâ noxâ lædatur, atque tabescat, non ità se affligunt, quia imò ne quidem pedem movent, ut aliquem conscientiæ moderatorem adeant, à quo (si ejus obtemperarent consilio) certò certius Divinæ Gratiæ essent restituendi; at in dies, hebdomadas, & menses tam salutare remedium differunt. Ubi tamen, ut rectè monet S. Eucherius, *major ægritudo est languere animam vitiiis, quàm corpus morbis.* Sanè virum quod bibuat defæcatum esse voluit,

lunt; suppellectilem splendidam, vestes mundas, ac nitidas; sed ut anima Sancta, DEO-que grata sit, vix ullum adhibent studium. Maculas velli inhærentes protinus abstergunt, de fordibus animæ vix, aut ne vix quidem solliciti. Dixeris quidquid lubet, ineffabilis cæcitas est, magis de vestimentis, quàm de anima laborare. Longè omnibus anima præferenda est. *Quid prodest homini, ait Christus, si mundum univèrsum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur?* animâ perditâ, cuncta sunt perditâ. *Ubi salutis datum est, inquit S. Eucherus, illic utique jam lucrum nullum est.* Tu, qui hæc nôsti, noveris etiam tam pretiosæ animæ tuæ curam habere.

DIES VIGESIMUS TERT.

De charitate erga Proximum.

Punctum I. *Quamdiu fecistis, inquit Christus, uni ex fratribus meis minimis, mihi fecistis.* Matth. 25. v. 20. Itaque Christum in persona proximi intueri debes. Is latet in hoc paupere, in hoc misero, in hoc etiam inimico. In his non minùs verè est, licèt modo penitus diverso, quàm in sanctissima Eucharistia, cùm utrumque verbo DEI æqualiter nitatur. Si vilitas, & miseria hujus pauperis ab eo te aversum reddit; Majestas Christi, quæ hunc pauperem, hunc miserum insolit, reverentiam tibi imprimat, & chari-

tatem inpiret. Si iniustitia & crudelitas huius inimici, bilem tibi movet, benignitas, & mansuetudo Christi, quam intueri in hoc inimico debes, animum tuum mitiget, & iracundiam comprimat. In finitis nominibus Christo devinciris: quæ igitur obsequia iure à te exigere non potest? hisce quidem ipsi non est opus, transfert tamen omnia sua iura in proximum tuum. Interea rationem habebit omnium obsequiorum, quæ illi præstas. In Judicio extremo videbitur oblivisci eorum, quæ sibi facta sunt, solummodo mentionem faciet obsequiorum amore sui proximo præstitorum. *Esurivi, & dedisti mihi manducare &c.* Matth. 25.

Punctum II. *Qui tangit vos, inquit Dominus, tangit pupillam oculi mei.* Zach. 2. v. 8. DEO non satis est dicere, ab eo qui fratrem offendit, DEUM ipsum offendit; sed addit: in ipsa etiam oculi pupilla lædi, id est in particula tenerrima, & doloris impatientissima. Non leve vulnus est, quod oculi pupillæ infligitur, quodlibet vulnus maximum est, nec levis momenti dolorem ei adfert. Sic amor, quò Christus in fratres nostros fertur, facit, ut quodvis malum, quod ipsis infertur, non ut malum duntaxat, sed ut maximum malum consideret, quò magis moveri videatur, quàm eò, quod sibi met ipsa obtingit. In sententia, quam Christus in extremo Judicio pronuntiabit, propriæ causæ, ut antea dixi, obli-

oblivisci videtur, minusque attentus injuriis sibi illatis, earum mentionem non facit, sed duritiei in pauperes admiffæ: *Esurivi*, inquit *in Persona pauperum, & non dedistis mihi manducare.* Amor, quô eos prosequerbar, me impulisset, ad dandum vobis Cœlum pro panis frustillo, si hoc eis dedissetis, sed hoc pretio illud emere nolulistis. Idcirco jure illud obtinendi excidistis, & proin in omnem æternitatem, non nisi maledictionem, & quæ eam sequitur perennem infelicitatem incurristis.

Punctum III. Si Christus ipse stipem à te flagitaret, quemadmodum eam à quibusdam Sanctis petiit; si quam gratiam à te posceret; si obsequium aliquod sibi exhiberi exigeret, an id ei negares? an non te nimis honoratum, & felicem reputares? an non omnium gratiarum, maximam esse censeret, habere occasionem, & vires gratum quid Christo præstandi? jam verò si obsequium aliquod Fratri tuo Christi amore præstas; si in ipsius nomine pauperi stipem porrigis, securior es, te id obsequii Christo præstare, quam esse possis, si id ipsi Christi personæ præstes. Soli sensus tui, qui fallere te possunt, in hoc rerum statu, hujus te securum redderent; Fides verò, quæ imponere tibi non potest, id tibi pollicebitur in occasionibus, quæ tibi quotidie suppetant, charitatem tibi non deesse, nisi quia fide cares. Heu me! Domine, si fides

& charitas mihi defunt, quis, nisi Ethnicus, & reprobus sum? vide quæso, ne illud Divi Hieron. de te verificetur; *aurò parietes, aurò fulgent laquearia; & nudus atque esuriens ante nostras portas Christus in paupere moritur.* in Epist. 32.

Punctum IV. Secundùm DEI dilectionem nihil nobis à Salvatore nostro magis præcipitur, quàm dilectio proximi. *Hoc est, inquit, præceptum meum, ut diligatis invicem.* Quasi diceret, inter varia, quæ vobis dedi præcepta, hoc illud præcipuum, atque insigne est, ut diligatis invicem. Et verò Christus hic, non utitur verbis, quibus olim alloquebatur, adolescentem quendam quærentem quid sibi adhuc deesset? *Si vis perfectus esse; vade, vende quæ habes, & da pauperibus; & habebis thesaurum in Cælo.* Illud non erat nisi salutare consilium; isthic autem præceptum suum dicit, ut quis diligat alterum; quasi diceret, nolo liberum cuiquam sit diligere, aut odisse proximum, sed dilectionem ejus omnibus impero. Hoc est præceptum meum, inquit, scilicet ut quemadmodum vita ipsius puri amoris erga nos fuit exercitium: idem esset, & amoris nostri munus erga proximum. Maldonatus hac super re loquens ait; addidit illud *meum*, non quòd cætera mandata minùs sint ab illo tradita; verùm, ut singularem, quo in hoc præceptum ferebatur, declararet affectum; ac si dicere voluisset: *Discipu-*

ſcipuli dilectiffimi! Præceptum quod vobis do, non eſt præceptum Moyſis vel Joſue, neque Principum, aut Regum, neque Pontificum meorum in terris Vicariorum; ſed meum eſt præceptum, mea ſancitum confirmatúmque authoritate. *Ego autem dico vobis &c.* Ego Dominus ac Magiſter veſter, Pater & Paſtor, volo, ſeveréque mando, ut diligatis invicem. En legem Chriſtí tibi Chriſtiane propoſitam. Famulum Domino, Diſcipulum Magiſtro, Filium Patri obedire par eſt, ovémque Paſtoris fui vocem audire oportet. *Qui diligit, legem implevit.* ad Rom. 13.

DIES VIGESIMUS QUART.

De Dilectione inimicorum.

Punctum I. Audi verba Salvatoris: *diligite inimicos veſtros, benefacite his qui oderunt vos*, ac ſimul advertite, quod exemplum ipſuſmet DEI, ejuſque patientia, quâ inimicos ſuos toleravit, eiſque ignovit, incitamentum ſit, quo Chriſtus ntitur, ut nos animet ad amandos noſtros inimicos, eiſque condonandas injurias, quas nobis irrogârunt; nam continuo ſubjungit: *ut ſitis Filii Patris veſtri Caeleſtis, qui ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos, & malos.* Et hoc exemplo nihil magis eſt admirandum, nihil etiam nos magis animare debet, ſi omnia illius adjuncta perpendamus. Offenſæ, quæ contra DEUM admittuntur, magnæ ſunt, innumeræ ſunt,

Is infinito odio peccatum prosequitur; hoc odium continuo ipsum incitat ad vindictam; nec quidquam ei facilius est, quam se vindicare: plus non requiritur, quam velle; is novit, quod sua in perferendis peccatoribus patientia, eos reddat ad ipsum offendendum licentiores; & nihilominus eos tolerat, expectat, amat, protegit, eis benefacit, illo ipso etiam momento, quo ab ipsis offenditur, & veniam offert, cum non nisi de ipso irritando cogitant. Quanta Clementia! quantum exemplum! si hoc nos non movet, quid movere non poterit?

Punctum II. Audi Apost. monentem: *estote ergo imitatores DEI, sicut Filii charissimi.* ad Ephes. 5. v. 1. Et vide quanto magis adhuc exemplum Christi, DEI Hominis in cruce morientis movere te debeat, utpote quod magis in sensus nostros iucurrit. Hic ipse luculentissime se prodit clementia, cum inimicis, & homicidis, qui eum cruci affixerunt, non tantum ignoscat, sed & vitam suam pro iis immolet, qui tam crudeliter eam ipsi eripiunt; & suam in illos charitatem longius provehit, quam illi suam contra ipsum rabiem provehere poterant. *Tu ipse*, inquit S. Bernard. *ipsum nunc amicus non esses, nisi adeo te amasset, ut etiam vitam suam pro te daret, cum inimicus ipse esses.* Vide pendentem, inquit S. Aug. *audi precantem; vide Servatorem tuum cruci affixum; vide ipsi-*

us patientiam; vide ipsius erga inimicos charitatem, & fac, ut ex hoc exemplo proficias; ipse te orat, vel potius mandat, ut se imiteris; *audi precantem, & tanquam de tribunali precipientem.* Hoc est exemplum, quod S. Stephanum animavit ad tam generosè inimicis suis ignoscendum. Exemplum, quod homo aliquis, hac super re nobis præbuit, satis ostendit, exemplum hominis DEI inimitabile non esse. Hic Homo DEUS erit causa tuæ condemnationis, nisi sit idea tuæ imitationis.

Punctum III. Christus inimicis suis ignoscere non contentus, etiam pro illis orat, imò & eos excusare conatur. Crudeles hi adversarii omnem ferè ipsius fudère sanguinem, per vulnera, quæ ei inflixerant; at licèt is totus exhaustus esset, in corde tamen suo charitate erga inimicos suos incenso, remedia contra imbecillitatem suam invenit ad quæ elata voce clamat, ut Patri suo commendet, non dilectam Matrem, sed inimicos suos. *Pater dimitte illis.* Ah! Pater mi, si specimina mihi pæbere cupis amoris tui, ignosce adversariis meis, quos ego veluti fratres meos considero, rogòque, ut eos in posterum Filiorum habeas loco. Pater cum exaudit, cum pro inimicis suis orat, cum pro te orat! an tu eum repelles, quando gratiam à te petierit pro fratre suo, quem non sinè injuria inimicum tuum esse credis? an non ipsius

exem -

exemplo, & precibus moveri te patieris? partem è meritis orationum ipsius non habebis, nisi audias illas, quas ille in gratiam adversarii tui fundit. *Dimittite, & dimittimini.* Luc. 5. v. 38.

Punctum IV. Quanti sit momenti apud DEUM inimicorum dilectio, vel ex his conijce: Christus Beatam Blandam sibi in Filiam adoptavit, eamque unicè, quemadmodum olim S. Joannem commendavit Mariæ Sanctissimæ Matri suæ, eò quòd interfectori Filii sui generosè ignovisset: quam ob eximiam virtutem ad summam quoque sanctitatem evexit, multisque miraculis, quâ in vita, quâ post mortem illustrem reddidit. Beatus Joannes Gualbertus, cum die Veneris Sancto angusto in calle obvium suum hostem, à cognato sanguine etiam calentem, & ut sibi ignosceret rogantem, tenero amplexatus esset affectu, volens in æde sacra osculari effigiem Christi cruci suffixi, non sinè stupore vidit Servatorem caput attollere, ut osculum prior porrigeret. Quod prodigium cum tam heroico actu omnis ejus subsecutæ felicitatis, & sanctitatis initium fuit. Sed & necessaria ad salutem nostram est dilectio inimici è sententia Salvatoris: *eadem quippe mensura*, inquit, *quâ mensi fueritis, remetietur vobis.* Nunquid tu ipse hac super re stabile cum DEO fædus sanxisti? nunquid

F

& in

& in dies illud toties renovas, quoties hæc sacro-sancta verba pronuntias: *dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Ex quo fit, quod Salvator aperte edixit: *Si vos non dimiseritis, nec Pater vester qui in Cælis est, dimittet vobis peccata vestra.* De Constantino Magno legimus: huic complures conabantur persuadere, ut gladiò feriret cunctos, qui Cæsaream ejus imaginem lapidibus appetivissent; hoc illis memorabile dedit responsum: *ego nullum vulnus sentio.* Ludovicus XII. Galliarum Rex cum ei allatum esset amplum chartæ folium, cui inscripti erant omnes ejus infestissimi inimici eo consilio, ut de iis sumeret ultionem, omnium nomina ducta cruce delevit, hoc facto innuens, se amore Christi Crucifixi injurias ex animo ipsis condonare. Christus his præ oculis fuerat, qui inimicis suis pepercit, & pro iis Patrem oravit. Idem fit & præ oculis tuis, *Devotus miles non sentit si a quando benigni Ducis intuetur vulnera.* S. Bernard. Dic fidenter & tu cum S. Bonaventura: *Nolo Domine sine vulnere vivere, quia te video vulneratum.*

DIES VIGESIMUS QUINT.

De Patientia in adversis.

Punctum I. Homo probus in rebus adversis vitam quietam, felicemque agit. In medio infelicitatum felix, cum fides eum roborat, spes soletur, charitas animet. Fides eum roborat, tria ei proponendo: 1. DEUM Hominem in cruce morientem; è fide discit se è numero prædestinatorum esse non posse, si Christo cruci affixo similis non sit. Homo tantum animi non habet, ut huic similitudini se impendat, DEUM ipsum, ut labori ejus parcat, laborare, ut in ipso imaginem filii sui, è crucis patibulo suspensi exprimat per afflictiones, quibus eum obruit: quantum hoc solatium! 2dò fides eum roborat, dum ei proponit DEUM justum: cum sciat Justitiæ Divinæ necessario faciendum fati, nec esse errorem quantumcunque levem, qui vel in hac vel in altera vita püniri non mereatur: felicem proin se agnoscit, ob occasionem à DEO sibi suppeditatam, poenis nec gravibus, nec diuturnis poenas acerbissimas, ac valde diuturnas purgantium flammatarum prævertendi. Denique fides hominem probum roborat: dum ei proponit DEUM bonitate plenum, cujus directioni sine timore committere se possit, probè gnarus, se si ab eo percutiatur, ex amore Pater-

no puniri, & cum Divinum cor manum castigantis dirigat, sibi non metuendum, ne ictus nimis austeri sint, vel sibi cruces imponat viribus suis majores.

Punctum II. Spes hominem probum in afflictione solatur, quia ipsi ob oculos ponit felicitatem maximam, certissimam, & proximam. Ea est maxima; quia dignum est Sanguinis DEI pretium; quia donum est, quod DEUS ipse est, qui ei se impertit in compensationem omnium, quas pertulit ærumnarum. Felicitas hæc certissima est, idcirco quod meritis nitatur Christi, cui DEUS negare nihil, neque concedere nimium quid potest, quod nitatur fidelitate DEI, qui nos fallere non potest; & potentiam DEI, quæ exequi potest, quidquid bonitas, ut speremus, præcipere, ejusque fidelitas promittere nobis potest. Denique felicitas hæc proxima est: si mille anni, inquit scriptura, æternitati comparati non sunt, nisi dies una, quid esse potest vita etiam longissima, nisi unica hora? Ecce non nisi unicum amplius horam vivere nobis concessum est, & mox DEUM possidebimus, & eadem, quâ DEUS felicitate, felices erimus. Non nisi unicam horam mihi patiendum, ut ad hanc felicitatem pertingam; quantumcunque igitur graves mihi ærumnæ meæ videantur, an eas magnum quid esse rear?

Punctum III. Caritas hominem probum in rebus adversis animat. Si amamus libenter patimur pro eo, quem amamus. Si DEUM ardentem amamus, de occasione nostrum eidem amorem testandi magnopere gaudemus; libenter pro eo pati, certissimum est amoris argumentum. Omnia alia, vel debilia, vel dubia sunt. Si Christum amamus, ei similes esse optamus: hoc commodum res adversae nobis accersunt, si eas in beneficiis numeremus. Qui DEUM amat, nihil tantopere optat, ut ejus voluntatem exequi. Impletio voluntatis ipsius omnem felicitatem homini probo parit. Si DEUM amo propterea, quod sciam eum velle, ut patiar, id mihi oblectationi duco, & cum Jobo dico: *Hæc mihi sit consolatio, ut affligens me dolor, non parcas, nec contradicam sermonibus Sancti.* Job. 5. v. 20. Est enim voluntas Domini ut patiar. Homo qui DEUM amat, contentus minimè esset, licet in Paradiso Cœlesti degeret, si contra DEI voluntatem ibi foret. Paradisus Cœlestis ei purgatorii instar foret. Contra in pœnis piacularibus contentus esset, si sciret se DEO id volente ibi esse. Carcer iste piacularum flammarum Paradisus Cœlestis ei videretur.

Punctum IV. Ad patiendum, ecquod illustrius exemplum tibi proponi potest, quam Christus patiens? quamobrem dum tibi, præ-

Tertium vacuo à culpa, molestum erit, multa ac diversa pati contra fas, & æquum, oculos conjice in JESUM, Ducem, Dominum, ac Regem tuum; aspice eum sanguinolentis præeuntem pedibus, & fateberis ærumnas tuas, ipsius doloribus comparatas, exigui esse momenti, teque quasi commodè calceatum, cruenta ipsius sequi vestigia. Quàm multa ille iniquè, & innocenter passus sit, perpende, & haud dubiè leviora, tu æquo disces ferre animo. Si JESUS gravis Crucis oneri succumbens, tuis illam imponere voluisset humeris, nequaquam te opposuisses, sed piè ac reverenter eam exosculatus, atque ambabus amplexatus fuisses manibus. Corporis ægritudo, capitis, aut membri alterius dolor; paupertas, & contemptus, cæteraque omnia adversa, quæ tibi evenire permittit DEUS, cruce sunt longè mitiores, & leviores cruce illa prægrandi, ac ponderosâ, quam amantissimus tui Salvator laceris gestavit humeris. Non est igitur æquum, ut exiguam aliquam molestiam, leviem crucem, quam tibi interdum submittit, promptò, & lætò animò ferre recuses. Hoc pro certo habe, non aliam servo ingrediendam esse viam, quàm illam, quæ Domini ipsius est notata, & signata vestigiis.

DIES VIGESIMUS SEXTUS.

De Resurrectione Christi.

Punctum I. Resurgit Christus è sepulchro totus. Cùm dies tertia illucesceret, dies optatissima, dies jam à quater mille annis ab orbe toto expectata; horâ à morte Christi quadragesimâ victoriosa ejus Anima è limbo se se effert, tam nobili stipata comitatu, ut parem Imperatorum nullus in pompam eduxerit. Circumsistebat cœlestis hæc turba Domini sepulchrum, & malè affectum corpus admirabunda contemplabatur; agebat insuper gratias immenso amori, & profusæ liberalitati Redemptoris sui, qui redemptionis opus tanto laboris & ærurnarum impendio consummâisset, cui vel unica Divinè sanguinis stilla fuisset satis. Et ecce momento eodem Corpori sacratissimo Divina se unit Anima, livorem omnem & cicatrices abstergit, & gloriosus Salvator immoto sepulchri lapide; infracto signaculo plenus decore & majestate è sepulchro progreditur. Omnes Angeli ex æterni Patris imperio se è coelo demittunt. *Et cùm iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit & adorent eum omnes Angeli DEI.* Heb. I. v. 6. Canunt alternis choris Angeli, & Justorum animæ magno Triumphatori in Israël: *Dominus regnavit, decorem indutus est, indutus*

est Dominus fortitudinem, & percussit se.
 Pſal. 92. v. 1. Cantemus Domino, glorioſe
 enim magnificatus est, equum & aſcenſorem
 dejecit in mare. Fortitudo mea, & laus mea
 Dominus, & factus est mihi in salutem, iſte
 DEUS meus, & glorificabo eum: DEUS
 Patris mei, & exaltabo eum. Dominus qua-
 ſi vir pugnator, Omnipotens nomen ejus, cur-
 rus Pharaonis, & exercitum ejus projecit in
 mare. electi principes ejus ſubmerſi ſunt in ma-
 ri rubro. Exod. 15. v. 1. Conjunge cum his
 gratulantis affectum, & dic ex animo: Ave
 millies, & ſalve millies divine Phoenix! quam
 ſpecioſus eſ mortalitatis tuæ cineribus renaſci-
 ris! Salve Sol juſtitiae, quam ſerenus eſ nubibus
 paſſionis tuæ exoreris! Salve potentiffi-
 me triumphator, ſub cujus pedibus pecca-
 tum, Dæmon, & mors jam deviſta gemit!
 Salve amantiſſime Salvator, qui tam copio-
 ſum pro me redimendo lytrum exſolvifti! O
 amabiliſſime ſponſe ſanguinum, quis tibi cor
 ſuum totum non donet? O utinam, utinam
 totus te mundus agnoſceret, amaret, coleret!

Punctum II. Glorioſa Chriſti vita perfectum
 eſt ſpiritualis vitæ exemplar, juxta Pauli do-
 ctinam: *Quomodo Chriſtus ſurrexit à mortuis
 per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ
 ambulemus.* Rom. 6. v. 4. Sicut ergo oportuit
 primùm Chriſtum mori, & ita intrare in
 gloriam ſuam. Luc. 24. v. 28. ita pariter ne-
 mo

mo unicus secundum spiritum victurus est ante, quam omnibus iis sit mortuus, quæ mundus amat, & sensualitas amplectitur. Quapropter opus est, te omnia membra corporis, externos sensus, cor, phantasiam, appetitum, animæ potentias ita moderari, ut nunquam quidquam admittas, quod culpabile sit, & reprehensionem mereatur. Noli in intellectu locum dare ullis mundi regulis, politicisque mundanæ sapientiæ principiis; in voluntate ulli cupiditati, quæ non recta in DEUM tendat: noli præcipiti aliquo impetu abripi ad ea, quæ speciem etiam boni præ se ferunt. Ede, bibe, dormi, quia necessitas, & quia DEI voluntas id exigit; Ita vive, ut omnis tua actio & operatio non ex naturali quadam propensione; sed ex gratia, & spiritu DEI procedat. Oportet instar cadaveris te esse coram mundo, ut possis dicere cum Apostolo: *M. b. mundus crucifixus est, & ego mundo.* Gal. 6. v. 14.

Punctum III. *Scientes, quod Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur; quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel; quod autem vivit, vivit DEO. Itaque & vos existimate, vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem DEO, in Christo JESU Domino nostro.* Rom. 6. v. 9. Hanc ob causam Christus in Resurrectione sua, linteamina, quibus fuit invol-

Iustus, in sepulchro reliquit, neque surrexit
 ut Lazarus, qui è sepulchro prodiit *ligatus
 manus & pedes institis*, Joann. II, v. 44. ite-
 rumque est mortuus; ut tu nempe vitam tu-
 am spirituales, sine ulla in priores noxas re-
 cidiva, in te ipso conserves. Abjice pror-
 sus à te omnem feralem vitæ prioris amictum,
 cujusmodi sunt noxiæ consuetudines, susce-
 ptæ familiaritates, verbo: malæ omnes om-
 nis mali occasiones. Nazaræis non solùm in-
 terdictum erat, ut vinum ne biberent, sed
 ne quidem *quidquid de uva exprimitur*, imò
*ne uvas recentes, ficcusque comederent, aut
 quicquid ex vinea esse potest ab uva passa usque
 ad acinum*, Num. 6, v. 4. *Noli peccare post
 veniam*, monet D. Chrysostomus, *noli vul-
 nerari post curam, noli sordidari post gratiam.*
*Cogita graviorē culpam esse post veniam, re-
 novatum vulnus pejus dolere post curam, mole-
 stius hominem sordidari post gratiam. Servo
 peior est, qui patrocinium post datam liberta-
 tem offendit.*

Punctum IV. Expende quatuor dotes glo-
 riæ, quibus gloriosum Christi corpus dotavit
 Divinitas, nempe claritatem, immortalita-
 tem seu impassibilitatem, agilitatem, & sub-
 tilitatem. Gratulare Servatori tuo, istum
 sacrati corporis decorem; gratias age æter-
 no Patri, quòd filii sui luctum in gaudium
 converterit; & quandoquidem Christi cor-
 pus

pus eò gloriosius nunc est, quò plura in mortali hac vita pertulit; ideo & tu corpus tuum ad multas ærumnas offer, & varios labores amore Christi ferendos; præcipuè verò da operam, ut & hæ quatuor gloriosæ dotes, in vita tua spirituali effulgeant; ut reperiat in animo tuo dos claritatis, per quam veritates fidei, Deique voluntatem semper agnoscas; itémque aliis exemplari vitâ præluceas; dos impassibilitatis, quæ te in adversis & prosperis, in lætis & tristibus quodammodo sine sensu efficiat; dos agilitatis, quæ te promptum reddat & alacrem ad omnem DEI nutum & voluntatem explendam; dos denique subtilitatis, vi cuius omnia divini servitii impedimenta, ac præsertim respectus humanos summè noxios, generosè perfundes, & prorsus extermines.

DIES VIGESIMUS SEPTIM.

De Christo Ascendente.

Punctum I. Considera, quo pacto Christus congregatis in Solymæo cœnaculo discipulis die Ascensionis apparuerit, eosdem admonens: *Sedete in civitate, donec induamini virtute ex alto.* Luc. 24. v. 49. scilicet solitudo ea est, quæ hominem ad cœlestia dona, virtutémque Spiritus Sancti copiosè accipiendam reddit idoneum. Considera, quomodo discipulos suos in Bethaniam, hoc

est, in domum obedientiæ, ad montem Oliveti eduxerit, eo loco daturus initium gloriæ, in quo passionem suam auspicatus fuerat. Considera, ut in monte Oliveti dulcissimæ Matri suæ, & omnibus ibidem præsentibus, vulnera sua suavissimè exosculanda indulserit, ut iisdem benedixerit; ut sensim se è terra elevans, & nobilissimâ hominum, Angelorûmque coronâ circumdatus, in cœlum ingressus sit; ut illum æternus Pater exceperit, atque ad dexteram suam in throno collocârit; ubi Regis, Judicis, & advocati officium agat. Considera demum voces, queis totus triumphantis Ecclesiæ exercitus Regi suo gloriæ accinuit: *Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem, & divinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem.* Apoc. 5. v. 12. Gratulare cum illis Salvatori tuo, & offer debita illi obsequia, & itâ porrò vive, ne vulnera pro te Christus æterno Patri frustra exhibeat.

Punctum II. Quam Christus semel obtinuit potestatem & gloriam, hac nunquam excidit, sed æternam eam retinet. Hinc rectè S. Paulus: *Thronus tuus, DEUS, in seculum seculi.* Heb. 1. v. 8. *JESUS Christus veri & hodie, ipse & in secula.* Hebr. 13. v. 8. Est itaque regnum Christi æternum, vita immortalis, status immutabilis: pari quoque ratio-

ratione & tu, si quidem sequi velis Apostoli
 consilium: *Sicut portavimus imaginem terreni,
 portemus & imaginem celestis.* I. Cor. 15.
 v. 49. debes te ipse, non quidem emisso
 voto, verum inconcusso aliquo proposito,
 in tali vitæ genere ac statu collocare, & tam
 firmiter ad sanctam aliquam perfectamque
 vitam obstringere, ut avelli ab ea nunquam
 sustineas; sed quasi impotens ab ea recedere,
 cum Josepho castissimo illo Juvene proteste-
 ris: *Quomodo possum hoc malum facere, &
 peccare in DEUM meum?* Gen. 39. v. 9.
 Armandus proinde est animus contra res-
 pectus omnes humanos, amorem proprium,
 timorem difficultatum, noxiarum familiari-
 tatum usum, contra omnes propositi convel-
 lendi occasiones, *Non quaruntur in Christia-
 nis initia, sed finis,* inquit optimè S. Hiero-
 nymus. Quisquis conformari glorioso JESU
 desiderat, sit immutabilis, neque duntaxat
 in hac, quam agit meditatione, sed ad ulti-
 mum usque vitæ spiritum sanctè vivat, ne-
 cesse est.

Punctum III, Quâ viâ Christus cœlum con-
 scendit? Certè non aliâ, quàm passionis, la-
 boris; & demississimæ humilitatis: Ita ipse
 fatetur: *Nonne hac oportuit pati Christum, &
 ita intrare gloriam suam?* Luc. 24. v. 26. Et
 de ipso Paulus: *Humiliavit semetipsum, fa-
 ctus obediens usque ad mortem: mortem au-*

tem crucis: propter quod & DEUS exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est supra omne nomen. Phil. 2. v. 8. Quem locum ponderans D. Anselmus, ita loquitur: Ipse se tantum humiliavit, ut ultra non posset; propter quod & DEUS tantum exaltavit, ut ultra non posset, non enim major humiliatio, vel major exaltatio fieri potest. Cuicumque ergo placet Christi ascendentis triumphus & gloria, huic pariter placeant patientis certamina; neque enim alia iter ad caelum via. Adversa omnia non patienti tantum, verum & laeto animo excipe, quali ea excepere sancti Martyres & Apostoli, de quibus Lucas testatur: *Ibant gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine JESU contumeliam pati.* Act. 5. v. 41.

Punctum IV. *Cumque intuerentur in caelum euntem illum, ecce duo viri assiterunt juxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt: viri Galilaei, quid statis aspicientes in caelum? Act. I. v. 10.* Quid statis attoniti? quid decussatis in pectore manibus, caelum suspicitis? mementote, animarum pastores vos esse constitutos: revertimini, & *Euntes in mundum universum praedicate Evangelium omni Creaturae.* Certum est, divinas revelationes, caelestia solatia, & animi illustrationes, donari nobis, non nostri modo gratia, sed ad aliorum; ut nempe per haec, tanquam media, ad

ad agnitionem & amorem Divinae Bonitatis plurimos adducamus. Nempe dictum est nobis: *Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, & quod in aure auditis, predicate super teſta.* Matt. 10. v. 27. Ad rem; & pulchrè D. Chryſologus: *Ut enim infantis regii nutrices, delicatis cibis paſcuntur, ut puriſſimum lactis fontem alumnis ſuis propinent: ſic ſupremus ille Rex, verbi ſui miniſtros, licet immeritos, propter filiorum ſuorum alimoni- am, caeſtis ſuae menſae cibis paſcit, & nutrit, quò delicatiùs illos lactare & paſcere valeant.* Gratias DEO age, quò ad Apoſtolicum te munus vocaveris, operamque tuam ad animarum lucrum per varios labores & moleſti- as quærendum, ex animo offer: Veriſſimum enim eſt, quod ſcribit S. Thomas: *Sicut majus eſt Illuminare, quàm lucere ſolum; ita majus eſt, contemplata aliis tradere, quàm ſolum contempleri.* --- Sic ergo ſummum gra- dum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & predicandum, quæ & propin- quiſſima ſunt perfectioni Episcoporum. 2. 2. q. 188. art. 6. Et alibi: *Etſi detrimentum ali- quod in dulcedine contemplationis patiuntur (animarum zelatores) propter exteriorem oc- cupationem, quò proximis ſerviunt, hoc ipſum perfectionem divina dilectionis atteſtatur. Ma- gis enim aliquem amare convincitur, qui pro- pter ejus amorem, jucunditate præſentia ejus*

ad tempus carere desiderat in ejus servitiis occupatus, quàm si ejus prasentiâ semper frui vellet. Opusc. 18. de perfect. vitæ spirit. cap. 18.

DIES VIGESIMUS OCTAV.

De Amore DEI.

Punctum I. Amor ille, quo nos homines Divina bonitas complectitur, & stimulus, & idea esse debet reciproci amoris nostri, pro eo ac Divus Joannes docet: *Nos ergo diligamus DEUM, quoniam DEUS prior dilexit nos.* I. Joann. 5. v. 19. Jam verò quantus est liberalissimus ille DEI in te amor? quanta beneficia, quæ in te contulit? Ille te creavit; & suis animam potentiis, suis quoque membris ac sensibus externis instructum corpus; tot insuper creaturas, & necessitati tuæ, & oblectationi servituras, tibi donavit; ille te redemit, amore tui homo factus; cum námque DEUS naturâ suâ purissimus sit spiritus, & corporeum sub aspectum minimè cadat, quò suum pectoribus nostris amorem imprimeret suaviùs altiùsque, carnem nostræ similem induere, & oculis sese nostris spectabilem exhibere non formidavit; omnibùsque & verbo & exemplo facem præferens, sollicitus ad cælum dux fuit: ille denique amarissimam & probrosissimam pro humano genere redimendo mortem oppetiit: Hic tu ex-
pen-

pende, quis sit, qui passus est; DEUS scilicet, Majestas illa infinita; pro quibus? pro nobis, qui per peccatum Filii iræ eramus, & inimici DEI: quid autem? in corpore carnicinam immanissimam; in nominis existimatione summam infamiam; in anima morientium angores; in bonis fortunæ, extremam nuditatem, & ultimam inopiam: quomodo autem ista passus est? Cum desiderio ardentissimo plura & majora pro nobis patiendi; hinc vel ipsa è cruce pendens ingeminare auditus est; *Sitio, sitio*, inquam, tormenta plura & graviora; quæ pro hominibus mihi dilectis feram: O charitatem, quam nulla ærumnarum & dolorum flumina obruerent!

Ulteriùs expende beneficia particularia, à DEO tibi præstita, cujusmodi sunt, quòd Catholicis natus parentibus, in fide orthodoxa, ac timore Domini enutritus, ad religiosam familiam adlectus, tam paternâ curâ per omnem vitam, seu corpus, seu animam spectes, à Divina Bonitate protectus sis, & id genus alia innumera: quibus attentè consideratis, in has cum Davide voces ardentè prorumpe: *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi?* Psal. 115. v. 12. Totum te, memoriam, intellectum, voluntatem, libertatem, famam, valetudinem, &c. in perfectum DEO holocaustum consecra,
ejus-

ejusque Sanctissimæ voluntati ex integro committe. Atque uti honesti & ingenui homines res commodato acceptas, verecundiùs usurpant; & tractant cautiùs, parem & tu in modum corpore tuo & animâ ex Divinæ voluntatis beneplacito, ut re non tuâ, sed DEI, sanctè verecundèque utaris.

Punctum II. Qui amant invicem, semper mutuò conjungi impensè expetunt. Sic DEUS rebus suis creatis intimè præsens, in omnibus per essentiam est; at in homine Christiano & baptizato peculiare sibi templum delegit, in quo etiam per gratiam inhabitet, teste Divo Paulo: *Templum enim DEI sanctum est, quod estis vos* 1. Corinth. 3. v. 17. Atque uti Divinæ bonitati est impossibile, ut vel ad momentum unicum suos ab homine oculos abstineat, ita par quoque esset, ut & tu vicissim Divinæ ejus præsentix semper memor, eum nullibi non observares, nil loquereris, nil ageres, nil cogitares, quod mundissimos ejus oculos offenderet. Esto itaque tu supremi Principis non subditus tantummodo, sed etiam aulicus, qui præterquam, quòd sua regi obsequia indefessus præstet, regii quoque vultûs aspectu continuò gaudet. Pactum ini cum DEO, quale ipse à Catharina Senensi virgine exegit: *Filia, tu semper cogita de me, sicut & ego semper cogitabo de te.*

Punctum III. DEUS ità suis creaturis adest, ut in momenta singula laboret, & operetur in singulis: in igne calorem, qui te foveat, & cibos excoquat; in aqua humorem, qui tibi munditiem, potumque præbeat; in Sole lumen, quod te collustret; in terra soliditatem, quæ te sufferat; in potu, ciboque reficiendi ac nutriendi vires. Nulla est in plantis, plantarumque foliis venula, cui sum DEUS succum non suppeditet; nullus in arboribus flos aut fructus, quem ipse progerminare non faciat. Dies noctesque laborat indefessus, nec quidquam deesse patitur, quod creaturarum etiam minima abjectissimæque, ut sit, & bene sit, à DEO Conditore suo exigit. Et in hoc omni labore suo manet DEUS sibi similis; in se uno quietus, ac infinitè beatus. Vis simili amore DEUM complecti? Nullus igitur sit labor, nulla molestia, quam pro dilecto formides: non tibi sufficiat, contestari amorem tuum verbis, & calentibus animi affectiunculis, quæ cassæ sunt, & illusioni obnoxia, nî opus succedaneum, & se dignum trahant. Nôsti, quid se amanti DEUS imperet: *Si diligitis me, mandata mea servate.* Joann. 14. v. 15. Verus & genuinus amor flamma est, sacrumque incendium, quod laboribus & ærumnis, ut affuso oleo, nutritur & augetur. Verus amor in corporis cruciatibus & morbis æquanimi-

tem,

tem, in tentationibus robur invictum, in desolatione excitatam animi magnitudinem, in defectibus proximi commiserationem, in ærumnarum & negotiorum turbis mentem quietam, & DEO innixam alere & conservare studet; eodem & secundam & adversam fortunam vultu excipiens, cum ardente Paulo succlamat: *Quis ergo nos separabit à Charitate Christi: tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura - neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate DEI, quæ est in Christo JESU Domino nostro.* Rom. 8. v. 35. Hæc demum est germana amoris in DEUM indoles.

Punctum IV. Amat DEUS creaturas suas; at in illis nihil aliud amat, quàm seipsum, & honorem suum: quia in iis reperit aliquid essentiaæ suæ, omnipotentiaæ, sapientiaæ, bonitatisque: sic & tu DEUM in rebus creatis, & has in DEO, & unicè propter DEUM amabis. *Sive ergo manducatis, sive bibitis, monet Apostolus, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam DEI facite.* I. Cor. 10. v. 3. Quod si diligis creaturas, quia bonæ sunt, quantò magis tibi DEUS diligendus est super omnia, qui

qui est Optimus, Maximus? Sunt in DEO perfectiones infinitæ, profusissima misericordia, exactissima justitia, defecatissima sanctitas, simplicitas impermixta, immensitas terminari nescia, sapientia inexhausta, potentia, cujus mensura est voluntas, & cui licet, quod libet; beatitudo indeficiens, bonitas & pulchritudo, omni creaturâ cogitatione, & desiderio major. Quod est guttula, si cum immenso mari, & arenula, si cum orbe universo in comparisonem veniat; hoc ipsum est, imò nihil, & minus nihilo, quidquid pulchrum, & in creaturis excellens datur, si cum DEO eminentissimo illo Principe conferatur. Quamobrem audiid, quod D. Ambrosius inculcat: *Relinquamus ergo umbram, qui Solom querimus; deseramus fumum, qui lumen sequimur.* lib. de fuga sæculi, cap. 5. Nihil in hoc orbe suspice; nihil magnum æstima extra unum DEUM, qui solus magnus est, & magnitudinis ejus non est finis. Nulli creaturæ cor tuum addicito: quia nemo bonus, nisi solus DEUS. Nihil in te patere, quod DEO displiceat, cujus sanctissima voluntas, rectissima est omnis boni, sanctitatisque regula. Sancto te ipsum odio prosequere, & disce te ipsum exuere, ut totus in DEUM tuum transire, & unus cum illo spiritus effici valeas. Ingemina cum D. Francisco centies & millies: *Deus meus &*

omnia. Cum S. Ignatio : *Omnia ad majorem
DEI gloriam.*

DIES VIGESIMUS NONUS.

*De Amore, & cultu Beatissima Virgi-
nis Mariae.*

Punctum I. JESUS, & MARIA, tam arctè
inter se uniti sunt, ut separari non pos-
sint. Amari & honorari filius nequit, quin si-
mul honoretur, & ametur Mater, & honor
omnis, qui Matri habetur, in filium redit.
Pietas, quæ Mariæ exhibetur, cor non di-
vidit, sed è contrario illud arctius Christo
conjungit. Fiducia, quâ ferimur in prote-
ctionem B. Virginis, non imminuit illam, quâ
ferri debemus in ejus Filium, sed potius au-
get, eamque justiore, efficaciorè que red-
dit. Mariæ potestas respicit, bonitatem Fi-
lii erga ipsam, ipsa verò bonitas Mariæ, re-
spicit me pro mensura fiduciæ, quam in ipsam
habeo. Quousque igitur extendere non pos-
sum affectus confidentiæ meæ? cum ea bo-
na Maternò que sit plena affectu, poteritne
non amare hominem, qui ei servit, eamque
amat? poteritne JESUS, qui Mariam infini-
tè amat, illos odi è, quos ipsa amat? po-
tèstne is hominem perdere, cui ipsa salutem
æternam cupit? quid? permitterètne, ut
cor, quod amore in Mariam ardet, inferni
flammis ardeat? potèstne hoc cogitari, quin
de

de bonitate JESU in Mariam, & de bonitate
 Mariæ in servos suos dubitemus?

Punctum II. Quantumcunque sceleratus,
 ego sim de misericordia DEI nunquam despi-
 rabo, si misericordiae Mater à me flete it.
 Misericordiam Matris opponam iustitiae Filii.
 Poteruntne inter se dissentire? an non preces
 Mariæ plus habebunt efficaciae ad eum miti-
 gandum, quam peccata mea ad eum irritan-
 dum? Salutem meam in tuto positam judi-
 cabo, ubi ea in manibus erit Mariæ. Si hæc
 illius rationem non haberet; tum id accide-
 ret vel defectu potentiae apud filium, vel de-
 fectu bonæ erga me voluntatis; de neutro
 dubitari potest, quin & filio, & Matri fiat
 iniuria. An verò potestas apud filium suum
 deesse potest ei, cui filius omnipotentiam
 suam certo modo communicavit? ut S. Bona-
 ventura ait: quæ potest omnia per filium
 suum, quæ potest omnia cum filio suo, &
 quæ potest omnia apud filium suum? an is,
 qui hominibus præcepit, ut Patrem, Ma-
 trémque suam honorarent, legem hanc vio-
 labit: an verò eam observaret, si Matris suæ
 deprecationes contemneret? an is, qui po-
 tûs aquæ rationem habet, deesse poterit of-
 ficio suo erga illam Matrem, cui debet om-
 nia, quæ habet ut homo? an verò ei non
 deesset? si ipsi negaret gratias, quas ab eo
 pro servis suis petit? potestatem Mariæ me-
 tiri

tiri debemus è dignitate Matris DEI, ad quam evecta est; è bonitate Filii erga ipsam; è magnitudine obligationum, quibus ipsi obstrictus est; è dignitate Mediatricis hominum, quâ ipsam honorat. Et si res ita se habet, quousque non ascendit Mariæ potestas, & quousque confidentia nostra ascendere non debet?

Punctum III. Quemadmodum verò Mariæ potestas non deficit, *nec facultas illi deest, nec voluntas* Bernar. Mater nostra est: ubi enim DEI Mater effecta est, hominum quoque esse cœpit. JESUS Mariam Joanni Matrem constituens, an non etiam fidelium omnium voluit esse Parentem? Ex illo tempore Mariæ sumus filii adoptivi. Potestne Mater, quid dico Mater? poteritne Matrum omnium optima benignitate erga filios suos carere? Nos sumus, haud nego, filii miseri; at dum miseriæ nostræ miserationem ejus augment, augment etiam intimum in ea amoris affectum, quia Mater est Misericordiæ, & peccatorum asylum. An ea ullum unquam repulit? si vel unicus inveniatur, inquit Bernardus, haud molestè feram, si Mariam nec honores, nec invocet, sed ubi talis inveniatur? Si verò maximos peccatores non rejicit; an fideles servos suos rejiciet? Ah! quantus hic confidentiæ stimulus? Maria est Mater DEI, est Mater mea, omni apud filium suum

suum potestate pollet, habet omnem, quæ excogitari potest, erga me bonitatem. Si ergo ei serviam, si omnem in ea confidentiam meam reponam, an de salute mea mihi desperandum? an non ea potius certò speranda?

Punctum IV. Considera jam in quibus officiis verus cultus Mariæ, quo ipsam prosequaris, consistat, nimirum in sequentibus. Imò. In magna æstimatione de illa concepta, ità ut exclames cum S. Anselmo de Concept. Virg. *Nihil tibi, Domina, æquale, nihil comparabile, omne enim, quod est, aut supra, aut infra te est. Quod supra te est, solus DEUS est: quod infra te est, omne, quod DEUS non est.* 2dò. In filiali fiducia juxta S. Bernardi monitum: *In periculis, in angustiis, in rebus omnibus Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat à corde, non recedat ab ore.* 3tiò, In studiosa imitatione, ad quam S. Hieronymus serm. de Assumpt. hortatur dicens: *Igitur dilectissimi, amate Mariam, quam colitis, colite quam amatis; quia tunc verè colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde, quam amatis.* In quibus autem virtutibus specialiter imitari debeamus, breviter S. Bernardus Tom. I. in deprec. ad B. V. indicavit dicens: *Tu virtutum omnium speciosis vernas floribus; inter quos, tres pulcherrimos miramur in te, hi sunt, quorum odore, totam Domum DEI replet, ô Maria! viola humilitatis, Liliu Castitatis, Rosa Charita-*

zis. 4to. In constanti veneratione per varias Laudes ad mentem S. Bernardi : *Totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, Mariam veneremur, quia sic est voluntas ejus, qui omnia nos habere voluit per Mariam.* 5to. In Cultus Mariani propagatione : rogando scilicet DEUM, ut hunc cultum magis in dies augeri sinat : excitando alios, quâ verbo, quâ exemplo ad cultum : & quàm plurimos tam defunctos, quàm viventes juvando, ut ad Cœlum veniant, ibique hanc gloriosissimam Cœli Reginam modo perfectissimo laudent, & venerentur. Atque his Mariæ Cultoribus promissum illud est à Matre Gratiarum. *Qui me elucidant, vitam æternam habebunt.* Eccl. 24.

DIES TRIGESIMUS.

De Gaudiis Beatorum in Cœlis.

Punctum I. Contemplare locum Paradisi, & cœleste illud Palatium, quale sit. Nam imprimis domus bona & magnifica, ampla fit & capax, necesse est ; de cœlesti affirmat Propheta Baruch : *O Israël, quàm magna est domus Dei, & ingens locus possessionis ejus!* Baruch 3. v. 24. Totus ille terræ inferioris globus, cœlo collatus, guttula & punctum est : ipse adeò Sol, qui è cœlo orbiculi ad instar in mundum hunc propendere videtur, de Eruditorum sententia, universam terræ molem centies

ties octuagies magnitudine superat : quantæ igitur magnitudinis erit, & quàm latè patebit cœlum ipsam?

Secundò: domus bona, debet esse illustris, & undequaque plena lumine: de cœlesti luculentum extat D. Joannis testimonium: *Et civitas non eget Sole, neque lunâ, ut luceant in ea; nam claritas DEI illuminavit eam, & lucerna ejus est agnus.* Apocal. 21. v. 23. Lux illa cœli Empyreï perinde sibi constat, ut DEUS; nox illic nulla, dies perpetua: lux illa subtilior, amœnior, gratior, amabilior multò est, quàm hæc nostra; cœlica est, quin imò divina, quæ in cordium intima suavissimo sese lætitiæ sensu insinuat, quæ partes angulòsque omnes, quæ ipsos adeò supernæ Hierosolymæ muros penetrat, ac pellucere facit.

Tertiò: ad domum lautam & exquisitam requiritur, ut amæno situ, ac purissimo cœlo gaudeat: in Beatorum domicilio, nulla caloris & frigoris, nulla hyemis & æstatis est vicissitudo: nulla nix, nec ventus, nec pluviam, nec dolor ullus, nec ulla etiam levissima invaletudo. Quantum auri homo quispiam dives erogaret, si illi domus vœnumdaretur, quam ipsos centum annos, & ipse, & familia universa sani ac incolumes inculturi essent?

Quartò: domus bona, augusta sit & magnifica. Jam, quanta est cœli magnificentia? Audi D. Joannem: *Ipsa civitas aurum mundū,*

simile vitro mundo, & fundamenta muri civi-
tatis omni lapide pretioso ornata; & duodecim
portæ duodecim margaritæ sunt, per singulas, &
singula portæ erant ex singulis margaritis, &
platea civitatis aurum mundum, tanquam vi-
trum pellucidum. Apoc. 21. v. 18. Plateæ igitur
hujus felicissimæ civitatis, purissimo auro
sunt firatæ, & auro, quod nostro longè præ-
stantius est, tum quia fulget; tum quia totum
instar crysalli relucet: marmor istuc, nimium
vile, & nullo in pretio est: muri & fundamen-
tæ è geminis excitata: portæ non è gemarum
acervo, sed singulæ è gemâ solida constructæ.
O pulchra cœli patria! ô beata superûm se-
des! ô opus divinæ potentæ, sapientiæ, ac
bonitatis sanè princeps! ô immortalitatis Pa-
radise! calentibus ad te ego cum Davide votis
suspiro: Quam dilecta tabernacula tua Domine
virtutum, concupiscit & desicit anima mea in
atria Domini. Psal. 83. v. 1. Non ego jam mi-
ror, quòd tenello cum infante Beatissima Vir-
go, ipsos quadraginta dies sordido in stabulo;
quòd Alexius annos bene multos in abjecto
domus paternæ sub gradibus angulo; quòd Si-
meon Stylita in Columna præcellsa, omnibus
cœli injuriis expositus; quòd tot Martyres, leo-
num in antris ac carceribus vitæ partem non
minimam læti exegerint; ad supernam scilicet
hi omnes domum; non manu factam, sed æter-
nam in cœlis aspirabant. Illud enim vero ma-
ximè

ximè mirum est, homines reperiri ratione præditos, quos fluxarum rerum amor, in cœli hujus oblivionem inducat. Vos oculi mei, vos, inquam, huic mundo claudimini, è cœlo aperti stete : *Quam enim mihi serdet tellus, dum salum aspicio!*

Punctum II. Expende Beatorum societatem. Amici veri ac probati aurô longè pretiosiores sunt: ejusmodi in terris reperias rarissimos, multa eorum millia expectes in cœlis. In hac enim beatissima societate primus ac princeps est Christus, electorum omnium caput; est deinde magna Christi Mater, & novem Angelorum Chori, de quorum multitudine hæc Daniel Propheta: *Millia millium ministrabant ei, & decies millies centena millia assistebant ei.* Dan. 7. v. 10. Post hos sequuntur homines justi, Patriarchæ, Prophetæ, Apostoli, Martyres, Confessores, Virgines, Viduæ, Conjuges; de quo electorum numero ista extant D. Joannis verba: *Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis, stantes ante thronum, & in conspectu agni.* Apoc. 7. v. 9. Jam verò hi Divi ad unum omnes, clarissimi sunt ac nobilissimi, cum sint filii Dei, ac Reges cœli; sapientissimi, cum Deum videant, in quo vident omnia; opulentissimi, cum hæredes sint thesauri infiniti, ac cohæredes Christi; speciosissimi, cum sint absque nævo & ma-

cula, sine spinis lilia, sine paleis triticum; humanissimi ac suavissimi, cum cor eorum charitate mutuâ inardescat. Cujusque illic cor & animus, perinde ut hîc facies, cæteris omnibus patescit: tenerrimo alter alterum amore complectitur, certissimus, quod & ipse vicissim ab aliis simili amore complectatur. Rectè D. Augustinus; *Tantum unusquisque gaudebit de beatitudine alterius, quantum de suo ineffabili gaudio; & quot socios habebit, tot gaudia habebit.* Tom. 3. lib. de spiritu & anima. A deoque quivis millies, iterumque millies, & suâ, & aliorum gloriâ beatus est. O Charitas, exclamat D. Bernardus, *qua neminem expolians, omnia rapis. Dilige proximum, & omne bonum ejus, tuum est; rapuisti tibi, & alium non expoliasti.* Quàm dulce, quàm jucundum erit, tot Electorum millibus semper convivere, iisque familiarissimè uti, quando & in mundo hoc viri unius à sapientia & virtute probè instructi consuetudo ac familiaritas, tantum liquidæ voluptatis affert. Dulcissimam eorum societatem si pensas, patere, ut passi sunt; vive, ut vixerunt: uno omnes è cœlis te ore compellant: *nam & qui certat in agone, non coronabitur, nisi legitimè certaverit.* 2. Tim. 2. v. 5.

Punctum III. Beatitudo animarum, five essentialis (ut scholæ loquuntur) consistit in visione DEI; *Satiabor*, ait Regius Psalter, non opibus, amplitudinèque regni mei, sed cum

apparuerit gloriatus. Psal. 16; v. 15. Videbis in DEO divinam essentiam, ejusque attributa; videbis individuae Triados, incarnationis & passionis Dominicæ mysteria; videbis vaticinia Prophetarum adimpleta; & omnes sacræ paginæ sensus; videbis omnium cœli incolarum nomina, merita, gloriam; nomina itidem, scelera ac supplicia, ad orci flammæ damnatorum: videbis abdita Divinæ Providentiæ consilia, quibus per prospera, & adversa res animæ salutisquæ tuæ feliciter promovit; videbis res omnes jam inde nascente ab orbe gestas; rerum item jam creatarum, quasque pro divino suo beneplacito Deus procreare posset, virtutem, vires, naturam. Hâc tali cognitione, inardescit Beati animus, ac voluntas suavi ac indissolubili amoris vinculo, Deo ut amico, benefactori, parenti, sponsoque suo suavissimo arctissimè sese conjungit; in Deum suum sese penitèns immergit, atque uti candens in igne ferrum igni geminum, & totum ignitum est; uti aquæ guttula cado vini generosi immixta, ejusdem & gustum in se, & odorem transfert; non aliter clarâ DEI visione & charitate anima Beati tota divina redditur. Calrissima sunt D. Joannis verba: *Scimus, quoniam cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum, sicuti est.* I-Joan. 3. v. 2. Quòd si nunc hîc homines reperire est, qui miselli hominis amore capti, pro eo, vel

ipsam adire mortem non dubitant; quæ non perpeti, quos non te labores exantlare par est, ut in omnem retrò æternitatem infinitè suavi, infinitè amabili DEO tuo perfruare? D. Paulum audi: *Existimo enim, quòd non sunt condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Rom. 8. v. 18. De omnibus omnium Martyrum cruciatibus, de spontaneis Confessorum, & Anachoretarum pœnis idem Paulus adstruit: *Id enim, quòd in presenti est momentaneum, & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis.* 2. Cor. 4. versu 17.

Punctum IV. Sua quoque est corpori & beatorum sensibus gloria ac gaudium. Odo- ratus, odore pascetur suavissimo, quem gloriosa Justorum corpora ex sese diffundent, id quod P. Suarez probat in 3. part. disput. 47. sect. 6. Gustum incredibiles deliciæ abundè explebunt, sine tamen fastidio, & sine nausea uti David testis est: *Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos.* Psal. 35. v. 9. Aures dulcissima musices harmonia miris, sed veris modis oblectabit: Angelus quondam unico per chelyn ductu Franciscum inter acutissimos morbi dolores usque adeò affecit, ut se jam in orbem alterum delatum crederet. Quantum igitur liquidissimæ voluptatis dabit illud cœlestè à tot Virg-
ginnam

ginum millibus, Apoc. 5. v. 2. à tot Angelis, Apoc. 5. v. 11. concinendum melos? Oculos Beati amœnissima pascet cœli facies, & tot Angelorum, hominùmque millia incredibili venustate ac splendore collucentia; præcipuè verò aspectus ille Virginis, Matris DEI, MARIÆ, & humanitatis Christi, filii ejus. Unus hic intuitus infractum Jobi animum, contra ærumnas omnes obfirmabat; *In carne mea videbo Deum, quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspècturi sunt, & non alius. Reposita est hæc spes mea in sinu meo.* Job. 19. v. 26. Nec sua etiam tactui oblectatio deerit, cùm corpus omni planè dolore, & minimis quibusque incommodis vacet; corpus enim nostrum tum Solis instar fulgebit, quin & Solis radios superabit: neque tamen hic fulgor offendet oculos, sed demulcebit suavissimè. Corpus immortale erit, & dolorum incapax, quòd nec inter flammâs aduri, nec inter undas madescere poterit: corpus instar fulguris agile, in quemvis se locum velocissimè proripiet: corpus tandemique evadet subtilis, ut fores obseratas, & muros adamantinos penetrare valeat. *Semper naturæ corpus animale, surgat corpus spirituale* I. Cor. 15. v. 44. Eapropter, homo, illicitas carnis voluptates hîc abdica, & sensibus externis frænum injice; *Semper mortificatione Jesu in corpore tuo circumfer.* 2. Cor. 4. v. 10. Verùmque in te erit hoc Davidis: *Secundùm*
mul-

*multitudinem dolorum meorum in corde meo
consolationes tuae latificaverunt animam meam.*
Psal. 93. v. 19.

DIES TRIGESIMUS PRIMUS
*De Conformitate nostrae voluntatis
cum Divina*

Punctum I. Considera, in quo sita sit hæc
conformitas: in eo videlicet, ut quidquid
cogitas, quidquid desideras, quidquid agis:
id omne cogites, desideres, agas juxta regulam
voluntatis divinæ. Quemadmodum enim
summa illa bonitas in se semper intenta se a-
mat; propter se operatur: perinde oportet ut
& tu te DEO conformes; in DEUM te totum
effundas, in eumque te totum immergas, &
ab immenso illo Divinitatis oceano te penitus
absorberi patiaris, ut in omnibus & singulis
DEUM cogites, spectes, ames: & voluntate
tua nihil designes, nihil intendas, nisi unam
DEI gloriam & beneplacitum. Quidquid ti-
bi evenerit, ceu DEUS immisisset, accipias.
Nihil probandum aut improbandum, quod
non ille simul aut probet, aut improbet. Hinc
est, quod pari nos affectu ferri deceat in secun-
dam, & adversam fortunam; divitias & pau-
pertatem; honorem & contemptum; pacem
& bella; valetudinem & morbos; subtile &
exile ingenium; quina & duo talenta: longio-
rem & brevioram vitam; prosperos & adver-
fos

fos rerum agendarum eventus. Quid? quod & in iis, quæ spiritum & perfectionem concernunt, eâdem nos esse deceat æquanimittate: neque præ desolatione amare consolationem; nec animi quietem inquietudini præferre; nec ad divini nominis augmentum laborare malle, quàm potius morbis conflictari: & quamquam summo conatu, & insatiabili zelo divinam gloriam promovere, & ad sanctitatem summam contendere nos par sit; eâ tamen mensurâ tandem contenti esse debemus, quam divina bonitas perfectioni nostræ statuerit. Act quiescendum est illico, ubi DEO visum fuerit. conatus nostros morari. In summam: quid quid DEUS vult, & uti vult, ita fiat. Nos milites sumus, creaturæ, servi, subditi; ille supremus, legitimus, independens, altissimus, Imperator, Dominus, Princeps, Monarcha. Ejus voluntas & beneplacitum est regula, cui quicquid conforme, bonum; quicquid difforme, malum est.

Punctum II. Inspice fundamentum, quo nititur omnis illa nostræ voluntatis juxta divinam attemperandæ ratio. Est illud non aliud, præterquam divinæ providentiæ suavissima dispositio, quæ, Isaiâ teste, *tribus digitis appendit molem terra, & libavit in pondere montes, & colles in statera.* Isa. 40. v. 2. Primi digiti loco est sapientia, de qua Ecclesiasticus: *Oculi Domini multò plus lucidiores sunt super*

super Solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes in absconditas partes. Domino enim DEO, antequam crearentur, sunt agnita: Sic & post perfectam respicit omnia. Ecclesiast. 23. v. 28, 29. Ab omni retrò æternitate in numero jam habuit, non minùs arborum singularum foliola; quàm capitis tui capillos; neque defluet eorum vel unus; sine arcano ejusdem sapientiæ motivo. Nihil accidit tibi per omnem vitam, aut accidere poterit; quin præviderit ille. Deo nihil fortuitum, nihil non prævisum.

Alter digitus est Omnipotentia, quâ potest omnia: *Subest enim tibi, cum volueris, posse. Sap. 12. v. 18. Cujus operationem nemo impedire, nemo potest suspendere; In ditione tua cuncta sunt posita, & non est, qui possit tuæ resistere voluntati. Ester 13. v. 9. Et quæ suffragante Paulo, Operatur omnia in omnibus unum si peccatum exceperis. Exemplo sit homicidiû; cujus quidem origo, est voluntas hominis perversa; at executio, dâ nempe fringitur gladius, dum jactaretur brachium, dum perforatur cor, non nisi Deo cooperante contingit. Atque uti claudicatio pedis oritur quidem ab inflicto vulnere, gressus autem, motioque pedis, à virtute moventis animæ; perinde & malitia operis tibi noxii à voluntate peccante, damnum autem à DEO proficiscitur. Testatur illud*
jam

jam pridem Ecclesiasticus : *Fona & mala, et a
& mors, paupertas & honestas à DEO sunt.*
Eccles. 11. v. 14. Et Amos : *Si erit malum in
civitate, quod Dominus non fecerit?* Amos 3.
v. 6. Dæmone, hominèque malefico ceu virgâ
utitur & instrumento divina potentia.

Digitus tertius est ejus bonitas, de qua Da-
vid : *Suavis Dominus universis : & misericor-
dies ejus super omnia opera ejus. Justus Dominus
in omnibus viis suis : & sanctus in omnibus o-
peribus suis.* Psal. 144. v. 9, 13. Omnes affli-
ctiones, omnes tribulationes divino consilio
huc tendunt, ut peccata tua castigent, exerceant
patientiam, & gratiam tibi, gloriâque adau-
geant. Id quod planissimè enunciat Paulus :
*Scimus autem, quoniam diligentibus Deum
omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum
propositum vocati sunt.* Rom. 8. v. 28. Credo
nunc; quid sentis de te ipso? quid speras?
perditionis filius eris, an salutis? Salutis, in-
quis: rectè, fidem ergo læfisti, ni credas om-
nia tibi cooperanda esse in bonum, & in salu-
tem animæ tuæ esse, quidquid tibi evenerit.
Quorsum igitur tua murmura & querelæ? Deo
te totum, tuâque permitte. Corpus credis me-
dico, cùm in morbum ineidisti; vitam in super
vel puero, vel catello, cùm cæcus es; & dubi-
tabis, consignare te in eas manus fidenter, quæ
falli & fallere nesciæ, quæ paternæ, quæ po-
tentissimæ sunt, & benignissimæ?

Punctum III. Expende fructus, quos conformitas voluntatis nostræ cum divina progerminat. Nam imprimis inducit in hanc vitam, pacem animi perpetuam, qua homo adhuc mortalis, illius immortalis felicitatis prægustum sentiat. Quemadmodum enim variabili se creaturæ implicare, nihil aliud est, quàm variâ inquietudine divexare cor; ita vicissim animum immobili DEO affigere, est illum pace nunquam interitura beare. Ita Angeli: *Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Luc. 2. v. 14. Et Jobus: *Acquiesce igitur ei, & habeto pacem, & per hæc habebis fructus optimos, eritque omnipotens contra hostes tuos, tunc super omnipotentem deliciis affues.* Job. 22. v. 21. 25. 26. D. Augustinus: *Qui autem de Deo vult gaudere, semper gaudebit, quia Deus sempiternus est.* Tract. 74. in Joan. Accedit, quòd vitam adeò serenam exceptura mors sit æquè festiva. Alter hujus conformitatis fructus est, quòd grandia in nos merita hæc virtus derivet, & amplas in cælo coronas pariat. Cùm enim ceu holocaustum, hominem Deo totum transcribat, & cum corde affectus, arborem, inquã, cum radice confignet, ut vir sis secundùm cor Dei: cùm præterea intellectum Deo consecret & voluntatem, quibus in homine facultatibus, nihil præstantius est: cùm denique hæc humanæ voluntatis cùm divina conspiratio
 supre-

supremus sit atque purissimus amoris actus, & quædam quasi quinta ejusdem essentia, juxta Sapientiam: *Fideles in dilectione acquiescens illi.* Sap. 3. v. 9. Et Hieronymum: *Eadem velle & nolle, eadem in firma est amicitia.* Consequens indubitatum est, virtutem hanc DEO acceptissimam, & nobis meritorum feracissimam esse. Pacatus igitur & sanctus esse vis: *Fac, ut Pater & tu, per voluntatem unum sitis.*

Punctum IV. Sancti omnes sive veteri, sive nova in lege vixerint, in virtutis hujus exercitio fuere eximii. Ita Heli flagelli sibi de cælo imminentis certior per Samuelem factus, reposuit: *Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.* 1. Reg. 3. v. 13. Perinde David: qui tanquam gravissimâ premeretur aduersitate, instantemque sibi filium Absolonem regno tantum non extorris fugeret, animum tamen Deo affixit, & ita effatus est: *Si inuenero gratiam in oculis Domini, reducere me. . . Si autem dixerit mihi, non places: præsto sum, faciat, quod bonum est coram se.* 2. Reg. 15. v. 24. Si dixerit DEUS: tu pones cum regno regem; tu sceptrum mutabis cum pedo: coronam cum petaso, cum lacerna purpuram, ovili deinceps præfutura, non Israël: si dixerit ille: te solymâ profugum Semei, tuusmet subditus, lapidibus insectabitur & convitiis, ab eoque propalam audies: *Vir sanguinum*: si dixerit ille: filius tuus Absolon invadet solium; invadet &

& incestabit cubile Patris Patre neci destinato; suum opponet solenne David: *Præstosum, faciat quod bonum est coram se*: Ejus voluntas mihi potior est libertate, regnô, & vitâ. O animum vere heroicum! humanum, dicam an divinum! Idem testatum fecit in lege nova, Sanctorum omnium Regina Virgo Dei Mater exemplo haud paulò nobiliori, congeffit in illam DEUS molestissima quæque & difficilissima; nam peperit in stabulo; fugit in Ægyptum; aluit filium extremè inops; perdidit duodenennem; adstitit sub patibulo morienti; detenta in vivis ad multos post Christi ad Patrem ascensum annos. Omnia ista tanquam DEI immissa consilio tulit, nec aliud quidquam dicere audita est, nisi suum: *Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum*. Exactissimam denique virtutis hujus effigiem dedit ipse DEI filius: qui non modò quoad vixit, suam per omnia paternæ voluntatem conformavit, verùm etiam moriturus, *factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis*. Phil. 2. v. 8. Eidem & tu in omnem deinceps vitam regulæ insiste, ut labores inter & dolores, nec affectu solo, nec verbis solis, sed re ipsa dicas: *Fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra*. Hoc signaculo quidquid agis, aut intermittis, constanter obsigna.

F I N I S.

SEMITA
COELESTIS
SAPIENTIÆ

Seu

ÆTERNÆ
VERITATES
FIDEI

ad

Considerandum propo-
sitæ.

CLAUDIOPOLI,
Typis Academicis Soc. JESU,
per Simonem Thadæum Wei-
chenberg, 1733.

Beatus vir, qui in
sapientia morabitur,
& qui in iustitia sua
meditabitur. & in sen-
su cogitabit circumspe-
ctionem DEI. Eccli.
14. Vers. 22.

De Fine Hominis.

I. **U**Nica tantum res toto vitæ tuæ tempore à te exigitur cura scilicet salutis propriæ: non enim te Deus creavit, ut fias dives, & potens, ut corpus tuum lautè habeas, sed ut Deo serviens, æternam salutem consequaris. Ah, quàm parum hunc finem tuæ cogitationes, verba, & opera tua respexerunt:

2. Omnia, quæ ad hunc finem, ut, amando Deum, salutem æternam obtineas, non tendunt, in tuam cedunt perniciem. Si quis in urbem litis prosequendæ causâ veniret, unde & honor, & vita, & universa ejus fortuna pendet, interim verò ad jocos, & choreas animum adjiceret, an non meritò demens diceretur? Sed potiori jure à recta ratione alienus tu dicendus es, si salutis tuæ cura, quam solum ut promoveas, creatus es, minus ti-

bi cordi sit, quàm caduca hujus mundi negotia.

3. Quid moraris ab hoc saltem momento, soli Deo toto conatu servire, cùm jam dudum id tibi præstandum fuerit? cur enim in hoc mundo vivis, in quo permanentem civitatem non habes, nisi, ut viatoris instar illum peragrando, tandem ad beatam illam patriam, DEO æternùm fruiturus, pervenias.

4. Quid variis creaturis adhæres, & peregrinationis tuæ iter ab illis præpediri sinis? anne illæ tuus Deus, tua beatitudo, tuus finis ultimus sunt? ah, quoties ab illis deceptus es! quoties pro gaudio mœrorem, pro voluptate dolorem recepisti! post tot damna nondum sapies?

5. Res quælibet juxta naturam suam operari, & finem, ad quem conditæ sunt, assequi debet. Sol ad illuminandum creatus si lumen,

men suum mortalibus neget, erit perinde, ac si non esset: nihil pariter magis absolum est, quam hominis animus, qui non alium in finem, nisi, ut Deo seruiat, procreatus, ex integro tamen se ipsius seruitio non devovet. *Totum te exigit,* ait S. Aug. *qui totum te fecit.*

6. Pro omni alio negotio tempus invenis, præterquam, ut Deo servias. Trahi te finis à creaturis; Deus vero tanti tibi non est, ut eadem constanter adhæreas: & tamen, ubi quietem, verumque gaudium reperire poteris, nisi in solo Deo? *Creâsti nos, ô Domine, ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.* ait S. Aug.

7. Non est arbitrii nostri, ut nobis alium constituamus finem, quam Deum: & nunquid, si in potestate nostra foret, alium nobis finem deligere, meliorem extra Deum, bonum unicum, & infinitum,

tum, reperire poterimus? ô felix
necessitas, quòd alteri, quàm Deo,
servire non debeam: & tamen,
quod meum hætenus fuit studi-
um, ut ad illum me, & omnia
mea, tanquam ad ultimum finem,
dirigam?

8. Ita, ita, mi Deus! agnosco,
& confiteor non alio fine me esse
creatum, nisi, ut te amem, tibi-
que serviam: statuo igitur ab hoc
momento, tuâ gratiâ fretus, non
amplius creaturis, sed tibi uni pe-
nitus adhærere. *Dixi: nunc com-
pi.*

De Beneficiis DEI.

I. **D**EUS me ex nihilo crea-
vit, prætermiſſis innume-
ris aliis, quos mei locò creare
potuiffet. Quid hætenus pro ſin-
gulari hoc beneficio Creatori meo
retribui?

2. O quàm multi in ſui nihilo
relictæ ſunt; neque unquam ex il-
lo

lo extrahentur, qui si locò mei beneficium creationis accepissent, ex toto corde DEUM amarent, eique totis viribus servirent: & quomodo ego hætenus DEUM amavi, quomodo illi servivi?

3. DEUS me creavit ad imaginem, & similitudinem suam, ut illum amem, laudem, eique serviens, salvus fiam: & ego nobilissimam hanc DEI imaginem tot peccatorum sordibus maculare audeo? tam procul à fine meæ creationis recedo?

4. O quantâ curâ homines custodire solent mortuas solùm Cæsarum, Regum, aut Majorum suorum imagines, quas domi parietibus suis affixas habent; & quomodo ego vivam supremi cœli, terræque Regis imaginem, id est, animam meam hætenus custodivi?

5. Innumera sunt naturæ bona, quæ Deus animæ meæ concessit:

dedit mihi memoriam , ut de eo sæpe cogitarem , dedit intellectum , ut ejus bonitatem agnoscerem , dedit voluntatem ut eum amarem : Sed ah , quid ego hæcenus toto tempore vitæ meæ cogitavi , consideravi , amavi ?

6. Beneficia etiam corpori meo concessa sinè numero sunt. O quot cæci , surdi , muti , claudi , aliisque defectibus , & morbis obnoxij in lucem prodeunt : & ego integro , omnisque defectûs & morbi exper-te corpore fruor. Quæ autem est gratitudo mea ?

7. Quàm multi usque ad hoc tempus repente mortui sunt , aut in extremam paupertatem , infamiam , aliisque miseras inciderunt : & ego sanus adhuc , & incolumis vivo , omnibus sustentandæ vitæ mediis abundè instructus. Cujus gratiæ hoc adscribo ?

8. O Quàm multis mortis periculis usque ad præsentem diem me
beni-

benignissimus Deus eripuit? cur ergo ejus obsequiis vitam meam non impendo?

9. Quibus meis meritis gratiam Baptismi, & veræ fidei lumen obtinui? an non Deus me, sicut innumeros alios, ab infidelibus parentibus nasci, in hæresi, & infidelitate mori, ac æternùm perire pariter permittere potuit?

10. O quot gentiles, & hæretici in inferno ardent; qui multò ardentius DEO servirent, quàm ego, si DEUS illis hoc veræ fidei lumen, quod mihi benignè imperiit, concessisset. Sed quid imposterum faciam? adhucne benefactori meo ingratus esse pergam?

11. Cur DEUS me non statim post primum peccatum mortale perpetratum ad inferni ignes præcipitavit, sicut Luciferum? ò infinitam Dei in me misericordiam! Sed, ah! cur illam totis viribus

meis non laudo, & benedico? cur ex toto corde non amo?

12. DEUS Cœlum propter me creavit, æterna in illo mihi gaudia præparavit, ad quæ me quotidie internis gratiis invitat: & ego illum me toties invitantem rejicio, & sponte meâ inferno appropinquo. O quàm ingratus hæcenus vixi pro tot beneficiis! cùm tamen verissimum sit, quòd ipsa gratitudo ad ampliora dona concedenda trahat.

De damnis peccati mortalis.

1. **Q**uodlibet peccatum grave spoliat animam gratiâ sanctificante, quæ est vita animæ. Vitam corporis tibi tolli times; & cur animæ vitam tibi tolli sustines? nõne vita animæ multò pretiosior est, quàm vita corporis?

2. Per quodlibet peccatum grave omnis decor, & pulchritudo animæ aufertur, & tanta in eam
ia-

inducitur turpitude, ut DEO, & Angelis horrorem faciat. Ah, in conspectum hominum venire formidas, facie tua minimâ etiam maculâ deformi; & quomodo coram DEO, Sanctissima ejus Genitrice MARIA, omnibusque Sanctis, animâ tot mortalium peccatorum sordibus infectâ, comparere audes?

3. Quodlibet peccatum grave ex Filio DEI facit filium diaboli, imò in ipsum diabolum transformat, ut ipse Christus de proditore Juda fatetur: *Ex vobis unus diabolus est.* Hoc tecum frequenter cogita: quoties graviter peccas, toties ab anima tua recedit DEUS, & in ejus locum subintrat teterrimus dæmon. Cujus in posterum diverforium vis esse animam tuam? Deine Creatoris, & Redemptoris tui amantissimi, an dæmonis inimici tui infensissimi?

4. Quodlibet peccatum grave

reddit hominem incapacem omnis
meriti, ad vitam æternam condu-
centis. Quamdiu in peccato mor-
tali es, tamdiu nihil orationibus
tuis, aliisque bonis operibus, vitã
æternã, & cœlesti præmio dignum
mereri potes. O quantum est hoc
damnum!

5. Si haberes merita omnium
Sanctorum, imò, si haberes ma-
jorem sanctitatem, quàm ipsa Be-
atissima Virgo MARIA, & unicum
peccatum grave committeres, ni-
hil tibi omnia illa merita, nihil ti-
bi sanctitas illa prodesset; totum
coram Deo ita periret, ac si nihil
unquam à te factum fuisset. Heu,
quantum malum est, unicum etiam
peccatum grave, quod omnia to-
tius vitæ merita uno momento au-
fert, ac penitus destruit.

6. Quid faceres, amabo, si ta-
le quodpiam malum scires, quod
omnibus tuis divitiis, & tempora-
libus bonis te uno momento pri-
vare,

vare, & ex ditissimo pauperrimum
efficere posset? nonne hoc malum
omni contentione fugeres? quod-
libet peccatum grave hoc grande
malum est, quod te unico momen-
to omnibus spiritalibus thesau-
ris, & supernaturalibus meritis,
quæ pretio suo omnia temporalia
bona longè excedunt, spoliare po-
test; & cur hoc tam grave malum
totis viribus non fugis?

7. DEUS hominì, peccato mor-
tali obnoxio, multa auxilia parti-
cularia, coelestésque favores ne-
gat; similiter Angeli tutelares non
perinde peccatoribus, ac justis fa-
vores suos, & opem præstant. O
quàm detestandum malum est pec-
catum, quod hominem auxilio
DEI, & speciali Angeli Custodis
tutelâ destituit.

8. Quodlibet peccatum grave,
quamprimùm committitur, pacem,
& tranquillitatem animi contur-
bat, & ingentes in corde tumultus

excitat, & velut quidam irrequietus vermis, intus conscientiam corrodit. Ah, cur hunc tam crudelem vermem in sinu nostro fovemus!

9. Omnes miseriæ, & calamitates hujus mundi, fames, paupertas, bellum, pestis, morbi, & mors ipsa temporalis nobis à Deo, tanquam poenæ peccati, immituntur. Ah, cur tantarum poenarum causam non magis perhorrescimus?

10. Tantum malum est quodlibet mortale peccatum, ut eo nullum majus esse, aut fingi possit. Nullus intellectus creatus ejus malitiam satis capere, aut sufficienter describere potest. Ah, cur tam inexplicabile malum majori studio non declinamus?

11. Tantum malum est peccatum mortale, ut pro eo mori deberit filius, non Regis alicujus terreni, sed DEI Omnipotentis. Hæc audis, hæc credis, & nondum ad peccati odium moveris?

12. DEUS, qui est infinitè bonus, & misericors, Luciferum, primum Angelum, propter unicum cogitatione commissum peccatum æternis inferni ignibus addixit: Et plurimi sunt, qui propter unicum peccatum mortale in inferno torquentur, &, eheu! æternùm torquebuntur. Ah, quid agimus cœci mortales, quòd peccatum tanti mali causam, toto mentis conatu non fugiamus?

13. Tanta offensa DEI est peccatum mortale, ut si tristari posset, vel unicum peccatum mortiferum majorem illi afferret mœrorem, quàm modò Bmæ V. & OO. SS. bona opera ei afferunt gaudium: & non exhorrescis hanc infinitam Dei Majestatem adeò irritare, & illi tantum probrum inferre?

14. Si matrem, filij sui, in fornace ardentis, lachrymas risu excipientem videres, eamque audires ita eidem insultantem: volo, ut his
flam-

flammis æternùm crucietur, nunquam amplius pro meo filio illum agnoscam: an non judicares, horrendum aliquod scelus ab illo patrum? ecce, DEUS magis nos amat, quàm mater possit amare filium, & tamen in tam horrendam iram exardescit, ubi de peccato agitur, ut, exclusâ omni spe commiserationis, non solùm à suo conspectu æternùm eum repellat, qui mortali labe infectus ex hac vita decedit, verùm etiam ad inferos detrudat, ubi æternùm illi insultabit: *Propter multitudinem iniquitatum tuarum, & dura peccata tua hac feci tibi.* Jer. 30. ô quàm ergo horrenda debet esse malitia, & gravitas peccati mortalis?

15. Miser peccator! in peccata te præcipitas gravia, & multa, an nescis ex tuis peccatis unum aliquando fore ultimum, DEUS enim, qui omnia *in pondere, numero, & mensura* creavit, & disposuit, statuit

tuit etiam ab ætèrno, se toleraturum tot in te peccata, & non plura: hæc ubi feceris, & numerum compleveris, nec unicum addes, sed ultimò patratò, nullus amplius dabitur pœnitentiæ locus, nulla gratia.

16. Cùm autem nescias, quodnam sit peccatum ultimum, & fortè illud, quod proximè facies; an non meritò cavere debes omnia? quis quæso, in mensa opipara, ut ut summè famelicus, manum ad cibos extenderet, si unum sciret præsentissimo veneno infectum?

17. Si ergo mortiferam culpam nunquam admisisti, noli etiam posthac unquam illam admittere; prima enim, quam perpetrarès, sempiternò tibi forsitan constaret interitu; multas si commisisti, habe gratias DEO, quòd hætenus tam clementer tibi pepercerit, & cave sedulò, nè labaris: *Cave*, ait S. Ambr. *ne cùm mortuus fueris semel*

mel, moriaris iterum: jam enim non peccato morieris, sed venia.

De Morte.

I. **S**ingulis instantibus magis, ac magis sepulchro appropinquas; semel tibi necessario moriendum est, & forsan hodie.

2. Quid si jam hoc momento, mori deberes? quid te fecisse, aut quomodo vixisse optares? fac nunc, quæ moriens facta fuisse voles.

3. Curusque ad ultimum mortis tempus vitæ emendationem differs? an nescis, tunc tibi cum morte, & gravissimis morbi doloribus luctandum fore? si modò, dum sanus es, difficile reputas, peccata, flere, & bonis operibus vacare, quomodo hoc præstare poteris infirmus, & sensibus propè omnibus destitutus.

3. An nescis pariter tempus mortis incertum esse? ô quàm multi hodie, etiam optimæ ætatis, ju-

venes mortui jacent, qui heri nihil de morte cogitârunt! felices, & quidem æternùm felices, si eos paratos, & ab omni gravi peccato immunes mors deprehendit.

5. O quot horas, dies, hebdomadas, menses, & annos frustra hætenus consumpsisti! veniet tempus, ubi vel unam horam pro animæ tuæ salute desiderabis, nec impetrabis.

6. Quis sensus tibi tunc erit, dum in mortis articulo, supra te judicem tremendum, infra te infernum patentem, ante te peccata tua, & fortè adstantes tibi dæmones videbis!

7. Etiam si omnes mundi divitias, honores, & dignitates possideres, quid totum tibi prodesset, si jam hoc instanti, in mortis lectulo jaceres! nihil tecum, præter vilissimam vestem, quâ corpus tuum tegetur, ad sepulchrum ferres. Omnia deferenda sunt.

8. Ubi est viaticum tuum ad iter æternitatis ineundum necessarium? cur tibi de hoc, dum tempus habes, providere negligis?

9. Nemo jucundius moritur, quàm, qui nihil habet, quod in præfenti vita amittat, habet autem plurimum, quod in futura inveniat.

10. Sancti, qui 70. & pluribus annis Deo in summa vitæ austeritate servierunt, mortem timuerunt: quomodo tu subsistes?

11. Cur corpori tuo tam multa indulges? an nescis, quòd paulò post in sepulchro fætebit, eritque esca vermium?

12. Cur oculis, auribus, linguæ, cæterisque sensibus tuis tantam licentiam concedis? veniet tempus, quo immodesti oculi tui claudentur, nec ampliùs aperientur: curiosæ aures obsurdescent, nec ampliùs audient; effrœnis lingua obmutescet, nec ampliùs loquetur.

13. Moritur Imperator, & Rusticus; moritur dives, & pauper: nullum est inter hos in morte discrimen. Omnes brevis terræ spatium concluduntur.

14. Cum quo desideras mori? cum Epulone divite, an cum paupere Lazaro? Epulonis mortem secuta est infelix æternitas: Lazari mortem æterna felicitas: jam tempus habes, utrum vis, elige.

15. Quid nunc prodest Epuloni diviti, in voluptatibus, & deliciis vixisse? & quid obest pauperi Lazaro miserum fuisse, & ante fores Epulonis ulceribus plenum jacuisse? iste nunc gaudet, & æternum gaudebit in Cœlis: ille nunc patitur, & æternum patietur in inferno.

De extremo Judicio.

I. **Q**uid si adhuc hodie vox illa terribilis auribus tuis insonet: *Surgite Mortui, venite ad Judicium.*

2. For-

2. Fortè jam coram Deo accusatus es, quòd bona ejus dissipaveris. Quid si paulò pòst tibi dicatur: *Redde rationem vilicationis tuæ*; redde rationem de tota vita tua, de omnibus cogitationibus, verbis, & operibus tuis.

3. Quid respondebis, quando dæmon, cujus malis suggestionibus sæpè obedivisti; tuus Angelus Custos, cujus inspirationes sæpius neglexisti; tuamet ipsius conscientia, quam tot peccatis inquinasti, te coram Deo reum agent, & accusabunt?

4. Quâ fronte coram Judice Christo comparebis, quem toties peccatis tuis denuò cruci affixisti? quid respondebis illi, quando tibi objiciet: ego animæ tuæ salutem tantifeci, ut pro ea infinitum sanguinis mei pretium deposuerim; & tu me, tantum tui æstimatorem, toties peccatis tuis despexisti? ego pro te flagella, spinas, mortem
ipsam

ipsam in Cruce subivi, ut te à morte æterna redimerem: & cur pro hoc amore nihil nisi gravissimum mei odium, & innumeras injurias rependisti:

5. Quis tibi tunc sensus erit, quando omnia tua occulta peccata toti mundo manifesta fient? grave tibi nunc videtur uni tantùm Confessario peccata tua detegere; quanta ergo confusio tibi erit, quando totus mundus peccata tua clarissimè conspècturus est.

6. O quàm multa in valle Josaphat audientur suspiria, sed sinè fructu: quàm multa inutilia lamenta, quæ tamen nunc facilè sincerâ conpiniti cordis pœnitentiâ evitari possent.

7. Quid tunc cogitabis, quando vexillum Crucis Judici, ad judicium jam jam venturo, præferri videbis? væ tibi formidando illo tempore, si nunc crucem Christi oderis.

8. Quid excusationis adferes, quando Dei filius sua tibi ostendet vulnera quæ toties peccatis tuis renovâsti?

9. Quam vocem in extremo iudicio audire desideras? illâne jucundissimam, qua Christus Iudex ad omnes beatos aliquando proferet: *Venite Benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi &c.* An verò illam, quam in reprobos justâ irâ accensus fulminabit: *Discedite à me maledicti in ignem æternum; qui paratus est diabolo, & Angelis ejus, &c.*

10. Magni Basilii, monitum nunc seriô tibi cordi sume: *Si quando senseris, te ab appetitu ad peccandum pertrahi, cogita horribile illud, & intolerabile Christi tribunal, in quo presidebit Iudex in alto, & excelso throno, adstabit autem omnis creatura, ad gloriosum ejus aspectum contremiscens.*

10. Cogitā etiam illud S. Hieronymi: *Sive dormiam, sive comedam, sive quidquam aliud agam, semper vox illa auribus meis insonare videtur: surgite Mortui, venite ad Iudicium.*

12. *Quis peccare poterit, si semper ante oculos suos iudicium ponat, quod in fine mundi certum est agendum:* Concludit S. Clemens Papa Epist. 1. ad Jacobum Fratrem Domini.

De Inferno.

I. **I**Nfernum esse, Catholica fide certum est, id est locum omni miseriarum genere plenissimum, & iis hominibus à D E O destinatum, qui lethali peccato obnoxii ex hac vita decedunt. O quot sunt Christiani, qui ita vivunt, ac si infernum esse non crederent: nonne tu etiam in horum numero fuisti?

2. *Quidquid sive corpus, & corporis membra singula, sive animam,*

mam, & potentias ejus omnes tor-
quere, & affligere potest, id to-
tum non per partes, sed simul,
diluvij instar, damnatos opprimet.
Quomodo tam immensum dolo-
rum cumulum tolerabis, cui, mo-
dico solùm tempore, unius den-
tis malè affecti dolores sustinere,
intolerabile videtur?

3. Inter præcipuas damnatorum
pœnas est, quòd gloria cœlesti æ-
ternùm exclusi erunt; nec un-
quam illis infinitam DEI pulchri-
tudinem clarè intueri dabitur. O
quanta insania est, ut transitoriis,
& paulò post deserendis mundi de-
liciis frui possis, æternam cœlestis
gloriæ jacturam eligere.

4. Corpus damnatorum, quod
illicitis præsentis vitæ voluptati-
bus innutritum fuit, acerbissimis
ibi tormentis æternùm excrucia-
bitur. Visne potius æternis in in-
ferno ignibus torqueri, quàm mo-
dico

dico hîc tēpore à vētītis voluptatibus abstinere?

5. Quomodo sustinere poteris æternas inferni pœnas, qui nec unicâ nocte calido æstatis tempore, in molissimo etiam lecto, immoto corpore jacere potes?

6. Finge, totum hoc universum, immensum Oceanum esse, ex quo parva avicula singulis mille annis unam tantùm guttulam accipiat: hîc tandem, licet immensus, Oceanus à parva hac avicula exhauriretur; at pœnæ damnatorum nunquam exhaurientur. Quamdiu DEUS erit DEUS, tamdiu ab inferni igne damnati sinè ulla intermissione urentur. O longa æternitas!

7. Proturpi unus momenti voluptatula impii sinè ullo fine cruciabuntur, quibus modico labore ter beata patebat æternitas. Cave ne his aliquando aggregari merearis.

8. Memoria bonorum, quibus aliquando fructi sunt, quæ, umbræ instar, nullâ redeundi spe, prætervolârunt; & recordatio tot, tantorûmque, tam præsentium, quàm in omnem æternitatem subsequaturorum, malorum, quæ facili negotio evadere potuissent, incredibili damnatos molestiâ afficiet; & hoc in æternum. O longa æternitas!

9. Intellectus sempiternis ignorantia tenebris offundetur; voluntas in malo obstinata, & perpetuo in DEUM, Sanctos, seque ipsam odio obfirmata, continuis agitabitur furiis: & hoc in æternum. O crudelis æternitas!

10. Oculi, quibus hic magnam persæpe indulgemus licentiam, nihil ibi videbunt, nisi horrida visu incendia, tormenta innumera, terrificam damnatorum monstra, horrentia dæmonum spectra;

& hoc in æternum. O infelix
æternitas!

11. Aures, quas sæpe Divinis
monitis, & inspirationibus obtu-
ramus, & audiendõ prava col-
loquia, aperimus, miserabili da-
mnatorum voce, ac tristi ulula-
tu, amaris singultibus, & quere-
lis, horrendis adversûs se invi-
cem maledictis, & in DEUM, San-
ctõsq; blasphemiis pulsabuntur;
nares graveolente, putridõque o-
dore, & pædore opplebuntur;
os, lingua, palatum, fauces, &
stomachus non alio cibo, non po-
tu aliõ, quàm *felle draconum*
quàm *veneno aspidum* recreabun-
tur; *ignis, & sulphur, & Spiritus*
procellarum pars calicis eorum: &
bibent *de vino iræ DEI*. Et nihil-
ominus inter hæc fame, sitique
cruciabuntur amarissimâ, & hoc
in æternum. O crudelis æterni-
tas!

12. O si cui ex damnatis mo-

dò licēret ad vitam rēdire, quid non ageret? quid non toleraret, quò tam horrenda evadere posset supplicia, & æterna cœli gaudia indipisci? sed jam jacta est omnibus damnatis alea; sed non tibi, cui adhuc tempus æterna supplicia evadendi concessum est. Cave, cave, ne & tu cum pluribus jam damnatis pro una semel implēta libidine æternis te inferiorum tormentis cruciandum præcipites.

13. Audi S. Basilium te sincerè monentem: *Cogita profundum Barathrum, inextricabiles tenebras, ignem carentem splendore, urendi quidem vim habentem, sed privatum splendore; deinde vermium genus, venenum immittens, ac carnem vorans, inexplēbiliter edens, neque unquam saturitatem sentiens, intolerabiles dolores corrosione ipsâ infigens: postremò, quod est omnium gravissimum, opprobrium illud, &*

confusionem sempiternam. Hoc time, & hoc timore correptus, animam à peccatorum concupiscentia, tanquam freno quodam, reprime.

14. Si tibi diceretur: nisi quantocyùs hoc, vel illud flagitium detesteris, aut hanc vel illam virtutem exerceas, manus tua tribus, aut quatuor horis flammis aduretur, an non bonum, quod à te petitur, opus, statim præstares: imò an non flagitium hoc, vel illud penitus detestareris, ut, licèt tam brevem, pœnam effugeres? Jam verò, DEUS tibi minatur, atque ait: O homo, quisquis es, ego te in flammam detruam nunquam extinguendas, nisi quod præcepi bonum, perficias, nisi fugias, quod vetui malum: & tu tamen, nec bonum illud amplecteris, nec malum evitas, sed rides, jocularis, & vitam agis tam perversam, ac si nulla post hanc vitam subeunda tibi forent tor-

menta: an non te vel stultum; vel fide vera destitutum esse prodis? quia vix fieri potest, ut bene quis credat, qui malè vivit.

15. Nemo rationis compos quibuscunque carnis voluptatibus frui, imò, nec totius quidem orbis dominium accipere vellet sub hac conditione, ut 20. aut 38. annis priùs in molli lecto, rosis, violis, aliisque odoriferis herbis consperso, immotus diu, noctùque jaceret. Et tu inter sulphureas tenebras, densamque calliginem, in lecto, flammis, bufonibus, & colubris refertissimo, æternùm torqueri paratus es, dummodo injustè opes tibi conquiras, dummodo brevi aliqua, & fœda carnis voluptate perfruaris. Dixeris, quidquid lubet, verè amens es, nisi animum mutes, & cum Demosthene dicas: *Ego tanti pœnitere non emo.*

16. Satius ergo erit, sensibus
mo-

modò denegare, quidquid contra
Leges DEI appetunt, quàm illam
horribilem inferorum lanienam,
æternùm pati. *Utinam saperent,*
& *intelligerent* homines, *ac novissi-*
ma providerent: Deut. 32.29.

De Gloria Christi.

1. **E**N Cœli portæ apertæ sunt ;
si vis, ingredi, potes. Sed
bene nota, quòd nonnisi secun-
dùm DEI, & Ecclesiæ præcepta
viventibus ingressus pateat.

2. Gloria Cœlestis, ad quam
aspiras, status est bonorum omni-
um aggregatione perfectus, in quo
nulla sunt mala culpæ, aut pœnæ,
sed omnia bona, quæ desiderari
possunt: & cur pro felici hoc statu
obtinendo majores labores non im-
pendis?

3. O quoties in agris ruricolæ
calidâ æstate sudant, quoties mer-
catores famem, sitim, & mille
molestias ipsâque etiam mortis

pericula in itineribus sustinent ,
& cur hoc ? ut modico tempore
felices esse possint : & tu , ut æ-
ternùm felix vivas , laborare , &
pati detrectas ?

4. Omnia mundi gaudia simul
sumpta in comparatione illius gau-
dii , quod anima in cœlis ex clarè
visa infinita DEI pulchritudine
percipiet , multò minora sunt , quàm
minima aquæ gutta immenso O-
ceano comparata . Quid ergo a-
gimus , ô stulti mortales , quòd cœ-
lestia gaudia mundi gaudiis post-
ponamus ?

5. Corpus nostrum in cœlis a-
liquando fulgebit , sicut Sol ; mem-
brorum ejus proportio , figura ,
color , & pulchritudo erit mira-
bilis ; non esuriet , neque sitiet am-
plius , nec sentiet dolorem ullum ,
aut infirmitatem , nec mortis me-
tum ; omnium bonorum ipsi com-
petentium copiâ abundabit ; &
hoc in æternum . O verè *non sunt*

condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam, qua revelabitur in nobis. Quidni ergo mortificationem JESU (nunc) in corpore nostro circumferamus?

6. Visus ex aspectu tot glorificatorum corporum, præsertim verò Christi Domini, & Sanctissimæ ejus Matris MARIE: incredibili delectatione afficietur: & hoc in æternum. O quis brevi hoc vitæ tempore ab illicitis aspectibus oculos suos non cohibeat, ut illos æternâ in cœlis tot glorificatorum corporum pulchritudine nascere possit.

7. Auditus delectabitur dulcissimis Beatorum colloquiis, & laudibus DEI; item musicâ cœlesti prorsus admirandâ, quæ omnium mundi hujus musicarum amœnitatem longissimè superabit. O aures meæ, nunc libenter audite verba DEI, ut admirabilem illam

coeli musicam in perpetuum aliquando audire possitis.

8. Odoratus recreabitur suavissimo glorificatorum corporum odore, præcipuè Corporis Christi Domini, & Sanctissimæ ejus Matris Mariæ; gustatus absque cibis, altiori quodam, & sublimiori modo, *omne delectamentum suavitatis* percipiet; tactus, qui per totum corpus est diffusus, replebitur deliciis, & voluptatibus sanctis, ac puris, ita ut beatus totus quantum immersus sit torrenti deliciarum, & voluptatum DEI: ô quàm copiosè reddetur id præmium sensibus omnibus ob mortificationes, quas amore DEI in hac vita sustinuerunt. O corpus meum, animum magnum concipe ad patiendum pro Christo, ut sensus omnes tui gaudio illo aliquando in cœlis perfruantur, quod nec *oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis unquam ascendit.*

De Passione Christi.

I. **T**Otum me DEO debeo propter creationem, quid jam illi retribuam propter redemptionem?

2. Quoties JESUM, cruci affixum, conspicio, toties ingenti rubore suffundor; quia semper mihi has voces audire videor: Tu ille es qui per peccata tua crudelissimæ mortis Christi author fuisti.

3. Judas semel tantum DEI filium 30. argenteis vendidit; ego autem non semel, sed millies id feci, quoties nimirum animam meam gravi peccato obstrinxi: adhucne in posterum venditor Christi esse pergam?

4. DEUS unicâ sanguinis sui guttâ universum hunc mundum, imò infinitos alios mundos, redimere potuisset; amore tamen mei totum sanguinem usque ad ulti-

mam guttam profudit: ah, cur hæcens tam parum amavi me tantoperè amantem?

5. Quid respondebo Salvatori meo, quando in extremo iudicij die hæc mihi objiciet: O homo quid ultrà pro te facere potui, & non feci? ego pro te flagella, spinæ coronationem sustinui, & tu pro his omnibus nîl, nisi peccata, reddidisti.

6. DEI Filius, toto corpore flagellis dilaceratus, spinarum aculeis capite fauciatus, manibus, pedibus crucis patibulo affixus, se identidem oculis meis spectandum præbet: & ego hoc tam tristi, & cruento spectaculo à peccando non deterreor?

7. Si homo etiam vilissimus, amore mei in mortis periculum se conjiceret, ô quàm gratus illi existerem: curigitur DEI, pro me in cruce mortui, amorem non agnosco?

fco? cur illi tam variis modis me ingratum exhibeo?

8. Quotiescunque graviter pecco, toties cum Petro Christum nego, toties cum Juda Christum vendo, toties cum Judæis Christum cruci affigo, & pretiosissimum ejus sanguinem pedibus conculco; ah anima mea, quomodo peccati gravis malitiam non exhorrescis?

9. In morte Christi petrae scissæ sunt, terra mota est, ipsa mortuorum sepulchra aperta sunt: ego solus morienti Christo non compatiar, pro quo solo Christus patitur? ah utinam tandem cor meum scindatur, & ad sinceram peccatorum detestationem per veram contritionem moveatur!

10. O anima mea! inspice caput JESU in cruce inclinatum ad te osculandum, cor lanceâ apertum ad te diligendum, brachia in cruce extensa ad te amplectendum

dum, totum corpus expositum ad te redimendum, & tandem amare incipe illum, qui te usque ad mortem dilexit.

11. Audi Mellifluum Bernardum magnâ vocis contentione tibi inclamantem *agnosco, quàm gravia sunt vulnera (hoc est peccata tua) pro quibus necesse fuit Christum Dominum vulnerari; si enim non essent ad mortem, & mortem sempiternam, nunquam pro eorum remedio Filius DEI moreretur.*

12. Ne ergo solus JESUS ille sit, in quem tu duro, & ingrato sis animo: amorem ille in te magis testari non potuit, quàm pro te moriendo: unde & tu, quem hæctenus non amâsti, tandem in morte, & propter mortem eum ama.

De Animæ Dignitate.

I. **A**NIMA tua DEUM valet: quia id ipsum valet, quô constat
pre-

pretio: non autem illa minori stetit pretio, quàm vitâ, & pretiosissimo sanguine Domini N. J. C. tanto enim lytro DEUS tuam animam redemit: *non corruptibilibus auro, & argento redempti estis, ait S. Petr. sed pretioso sanguine, quasi Agni immaculati, Christi.* Plus ergo anima tua valet, quàm omne id, quod DEUS non est.

2. Iniquissimè ageres, si animam tuam, adeò caram, pro brevi, fœdâque voluptate, vel alia caduca re divenderes; quemadmodum stultè agere censerêris, si prægandem adamantem, multis florenorum millibus constantem, obulo, vel aciculâ, commutares: meritò exclamat S. Aug. *Postquam intellexi animam meam pretioso Christi sanguine esse redemptam, nolui illam amplius exponere venalem.*

3. Anima tua ad te non pertinet: pertinet ad DEUM, qui illam de nihilo creavit, & infinito pre-

pretio emit: apud te tantummodo
hospitatur. *Nobilem hospitem ha-*
bes, ô caro, ait S. Bernard. *nobi-*
lem valde: da honorem hospiti tanto:
an igitur illam sinè sacrilegio deho-
nestare poteris?

4. Si quis sub Cruce consistens,
omnèmq; Christi sanguinem è
sacratissimis Vulneribus profuen-
tem, in unum colligens, eum ti-
bi in vitreo calice, more suppli-
cantis, publicè circumferendum
tradidisset, quâ non cum atten-
tione, & circumspèctione incede-
res! interim concredita est tibi a-
nima tua, pro qua redimenda, i-
psa æterna Sapientia omnem su-
um pretiosissimum profudit san-
guinem, quam te in vase fictili,
in fragili nimirum corpore, cir-
cumferre oportet: vide igitur,
quantâ sollicitudine, & cautelâ in
ea custodienda, & conservanda o-
pus habeas.

5. Si animæ illam, quam indi-
es

es corpori ; curam impenderes ,
sublimis Seraphinini gloria tuis me-
ritis impar esset : & tamen , quid
est corpus , si cum anima compa-
retur ?

6. Ex obviis quæris : quid novi ?
quid rerum agitur ? qui spargun-
tur rumores ? quo loco sunt res
patriæ ? sed nunquam , aut certè
rarò à te ipso quæris ? quomodo
agitur cum anima mea ? quanti
hæc valet ? quo loco salutis meæ
est cura ?

7. Bene quidam olim exclama-
vit : miserum me ! consumpsi exa-
randis in obsequium Domini mei
litteris fere innumera chartæ fo-
lia ; & dimidium necdum impen-
di bonæ , sinceræque conscriben-
dæ confessioni.

8. Plurimi vehementer contri-
stantur , dum ægritudo corpus
incessit , & statim de media nocte
medicum accersunt , licèt non sem-
per valeat sanitatem reddere : si
verò

rò anima, mortali peccatò læsa, ægrotat, nihil se affligunt; imò vix pedem movent, ut Conscientiæ moderatorem adeant, à quo tamen certò certius gratiæ divinæ restituerentur: & tamen quàm infinities major est ægritudo, langvere animam vitiis, quàm corpus morbis. O anima unica, anima æterna, quàm parvi æstimaris!

9. O si illum salvandæ animæ tuæ laborem impenderes, quem dæmon infensissimus noster adversarius, *tanquam leo rugiens quærens, quem devoret*, impendit, ut illam in laqueos suos pertrahat, æternúmque perdat! magnus enim verò tum sanctus evaderes.

De Pretio Temporis.

I. **M**axima temporis habenda est cura, & æstimatio: *Nemo vestrúm. ait S. Bern. parvi æstimet tempus: volat tempus irremeabile,*

le, & præterit hora, quam tibi ad
agendam pœnitentiam, ad obtinen-
dam veniam, ad acquirendam grati-
am, ad promerendam gloriam, mi-
sericordia Conditoris indulget.

2. Minima temporis particula,
quâ te beatum reddere potes, o-
mni argento, & auro præponde-
rat: & tamen ais: eo lusum, jo-
catum, confabulatum, temporis
fallendi gratiâ, atque ita innume-
ras ejus particulas abjicis, & per-
dis, eâsque insipienter prodigis:
an non meritò tibi propterea ira-
sci, & graviter succensere debes,
quòd tam graviter te ipsum fal-
las?

3. Si tibi tantùm quadrans ho-
ræ indulgeretur, ut in domo qua-
dam, auro argentoque referta,
morareris, cum plena facultate,
illinc auferendi, quantum velles,
& posses; nonne certum est, quòd
tunc nec lusui, nec jocis, & cho-
reis indulgeres, neque etiam te

occupares carpendis in amœno
prato caducis floribus, præsertim
si scires, quòd hæc tua in arripi-
enda ista occasione socordia per-
petuæ calamitatis, & inopiæ cau-
sa futura sit, nunquam reparabi-
lis. En tempus vitæ tuæ, si cum
æternitate comparetur infinites
minus est, quàm unus quadrans;
& tamen hoc tam breve spatium
à DEO tibi concessum, ut ex e-
jus gratiarum, & gloriæ thesau-
ris quantumcunque placet, tibi
compares, tuorúmque scelerum
debita exolveras, hoc, inquam,
tempus impendis in congregan-
dis bonis transitoriis, in sectandis
inanibus, ne dicam, foedis volu-
ptatibus, manifesto periculo te
ipsum exponens, ne in sempiter-
num carcerem deturberis, & sic
in æternam inopiam, & calami-
tatem incidas. O dementiam de-
plorandam!

4. Nonne stultissimum mortali-
um

lium diceres, qui emptam centum aureis candelam accenderet, & aciculam, vel aliam vilissimi pretij rem quærendo, combureret! sed nonne tu amentior es, dum tempus, quod auro, argentoque pretiosius est, perdis in vanis, & fluxis rebus conquirendis?

5. Veniet hora, cum vel diem, imò unicum momentum, ad agendam pænitentiam, & corrigendos mores desiderabis; sed an illud impetrabis, ignoro: ergo vide ut prævenias momentum illud, à quo pendet æternitas.

6. Cætera omnia si perditæ sint, recuperari possunt, solum tempus revocari non potest. *Transerunt dies salutis*, ait S. Bern. & *nemo recogitat*. Cælum emas, licet; tempus emere non licet: *non poterit pretio vel breve tempus emi*.

7. Hæc est una omnium maxime flebilis damnatorum querela, quòd hujus vitæ tempus, malè
agen-

agendo, prodegerint, & tot, tam-
que opportunas salutis suæ pro-
curandæ occasiones inutiliter ela-
bi siverint. O si concederetur
illistantùm unius horæ dimidium!

8. Et tu tam infructuosè perdis
tot horas! proh quanto mœrore
hæc tua dementia te morti proxi-
mum conficiet! cùm nimirum de
tempore jam erit conclamatum,
tibique diceretur: *Tempus non erit
amplius.*

9. Magni igitur æstima omnem
vitæ tuæ horulam, illámque bene,
& fructuosè impende, ante-
quam de improvísò te
mors obruat.

O. A. M. D. G.

